
**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

SORKIFALUD Község Önkormányzata

2018. JÚLIUS 11.

Tartalom

<i>Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)</i>	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	4
Értékeink, küldetésünk	10
Célok	11
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	11
1. Jogszabályi háttér bemutatása	11
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	39
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	59
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	66
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	73
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	77
	79
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	79
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	80
1. A HEP IT részletei	80
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	80
A beavatkozások megvalósítói	80
Jövőképünk	81
II/1. Az intézkedési területek részletes kifejtése	82
III/1. Az intézkedési területek részletes kifejtése	83
IV/1. Az intézkedési területek részletes kifejtése	84
V/1. Az intézkedési területek részletes kifejtése	85
3. Megvalósítás	90
A megvalósítás előkészítése	90
A megvalósítás folyamata	90
Monitoring és visszacsatolás	92
Nyilvánosság	92
Érvényesülés, módosítás	93
4. Elfogadás módja és dátuma	96

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Sorkifalud Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

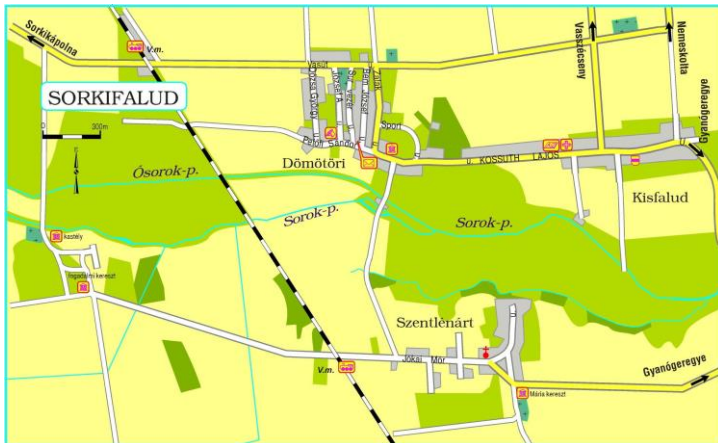
Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira. Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

Az Ebktv.31. §(4) bekezdése kimondja, hogy a HEP időarányos megvalósulását, illetve a 31. § (2) bekezdésben meghatározott helyzet esetleg megváltozását két évente át kell tekinteni, az áttekintés alapján szükség esetén a helyi egyenlőségi programot felül kell vizsgálni, illetve a helyzetelemzést és az intézkedési tervet az új helyzetnek megfelelően kell módosítani. E jogszabályi rendelkezésre tekintettel készítettük el a HEP felülvizsgálatát.

A 2020-as felülvizsgálat során belekerült részeket ezzel a betűformával jelöljük.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

A település bemutatása

Elhelyezkedés

A három község egyesítéséből született falu a Gyöngyös-sík dél-nyugati szegletében található, a Sorok bal partján. A megye középső részén, három főút, a 8-as, a 86-os és a 87-es között, nagyjából egyformán 4-5 kilométer távolságra van. Ezzel együtt is jónak mondható a két vasúti megállóval is rendelkező falu közlekedési helyzete. Vasvár 18, a megyeszékhely pedig 17 km-re van, közúton és vasúton egyaránt. Az alföldiesen lapos táj felszínét kavicsstakaró, vályogos, löszös üledék borítja, a felszín vertikális tagoltsága igen csekély, felszíni formákban szegény a táj.

Éghajlata

A község a mérsékelt hűvös – mérsékelt száraz, de már a mérsékelt nedves éghajlati övezet határán fekszik. A területen évente valamivel több, mint 1800 óra körüli napsütés várható, a nyári napfénytartam 720 óra körüli, a téli hónapokban átlagosan 175 órán át süt a nap.

Az évi középhőmérséklet 9,5°C körül alakul. A csapadék évi összege 700-750 mm, a tenyészidőszakban a csapadékösszeg 400-440 mm. A hótakarós napok száma körülbelül 40 nap, az átlagos maximális hóvastagság 26-28 cm. Az északi irányú szelek a leggyakoribbak a térségben, az átlagos szélesség 3,0 m/s.

Területe

A község területe 17,37 km². A község belterületén a zöldfelületi ellátottság közepesnek mondható. A külterületre vonatkozóan megállapítható, hogy jellemzően szántóterületek foglalják el, a Sorok-patak menti területeken összefüggő rét területek találhatóak. Jelentősebb összefüggő erdőterület nincs.

Falutörténet

A község területén már az ősi időkben élhettek gyűjtögető, zsákmányszerző életmódot folytató ősemberek. Ezt bizonyítja a 3 db őskori balta, amit a falu határában, munka közben találtak az emberek. Ezek mindegyike csiszolt. Találunk itt honfoglalásra utaló emléket is. Ebben az időben a Sorok völgye mezőgazdaságilag már művelés alatt állt, ahová a magyarság betelepült a helynevek tanúsága szerint. A Sorok patak neve a kalandozások idejéből ismert Sur vezér nevével hozható kapcsolatba, amelyhez a "k" kicsinyítő képző járult. Surk nevével találkozunk a vasvári káptalannak 1271. májusi 3-i levelében is, amikor jelentést tesz V. István nejének, Erzsébet királynénak, hogy Koltay Cyzár fiát Leonchot beiktatta Surk nevű birtokába. Ez a birtok hajdan a Sorok bal partján feküdt. A településeken a feudális korban sok kisnemes lakott. Dömötörben született Gyömörey Kálmán 1848-as honvéd százados, aki Perczel Mór, majd Guyon Richárd hadtestében a délvidéki harcokban vett részt. Sorkifalud a fent említett nevet hivatalosan 1943. november 17-től viseli. Mindaddig Dömötöri néven szerepelt, s ez az elnevezés a Hunyadiak korára 1457-re vezethető vissza. A feljegyzések szerint "Demeteri" "Demiwtery" köznemesi család tulajdona volt egykor.

Lakossága zömmel katolikus, de evangélikusok is vannak. 1907. január 1-jétől 1935. január 31-ig a táplánszentkereszti körjegyzőséghez tartozott közigazgatásilag a település. 1935. február 1-jétől Dömötörit a Sorkikisfaludi körjegyzőséghez csatolták. 1939. július 14-én névváltozás történt. Dömötörit, Szentlérántot, Taródházát és Sorkikisfaludot ideiglenesen ez utóbbi néven egyesítették. Az "ideiglenes" szóhasználatot azért vezették be, mert az említett három község nem tudott megállapodni a névváltozást illetően. A Magyar Királyi Belügyminiszter (50 715/1943.III.BM.sz.) a községek végleges nevét 1943. november 17-én Sorkifalud névben állapította meg. Katolikus temploma a védőszentről elnevezett településrészen, Szentléránton épült. A XX. század két nagy háborúja a község lakosságától is áldozatokat követelt. Az I. világháborúban 81-en vettek részt, közülük 13-an haltak hősi halált. A trianoni diktátumot követően a revíziós törekvések 1838-41. között részleges sikerrel jártak, azonban az ország belesodródott a II. világháborúba is. Ez utóbbi a helység lakosai közül 39 főnyi áldozatot követelt. Jellemző a század történelmének mostohaságára, hogy róluk csak közel fél évszázad múlva, a rendszerváltozást követően lehetett hivatalosan is megemlékezni.

A település az 1990-ig létezett tanácsrendszerben székhelyközség volt.

Birtokosok:

- 1549-ben: Dömötöri: Tarródy.
- 1787-ben: Dömötöri: Egerváry és mások; Sorkikisfalud: Szabady és mások; Szentléránt: Korcsmáros és mások. Taródháza: Móricz.
- 1836-ban: Dömötöri: többen; Sorkikisfalud: többen; Szentléránt: többen; Taródháza: Mikos.

Négy aprócska falu (Dömötöri, Sorkikisfalud, Szentléránt és Taródháza) egyesítésével hozták létre a jelenlegi települést. Taródházán jó két évtizede egyetlen ember sem lakik. A taródházi temetőben van eltemetve Inkey Béla (1847-1921) geológus, a magyar agrogeológiai kutatások megalapozója. A temetőtől nyugatra található Zalak várának maradványai, amit oklevél 1258-ban említett először, de az 1400-as évek közepén már nem használták.

A település bemutatása lakónépesség, állandó népesség, öregedési index, belföldi bevándorlások, természetes szaporodás tekintetében.

Az alábbi adattáblák Sorkifalud Község Önkormányzata HEP HE-éhez készültek.

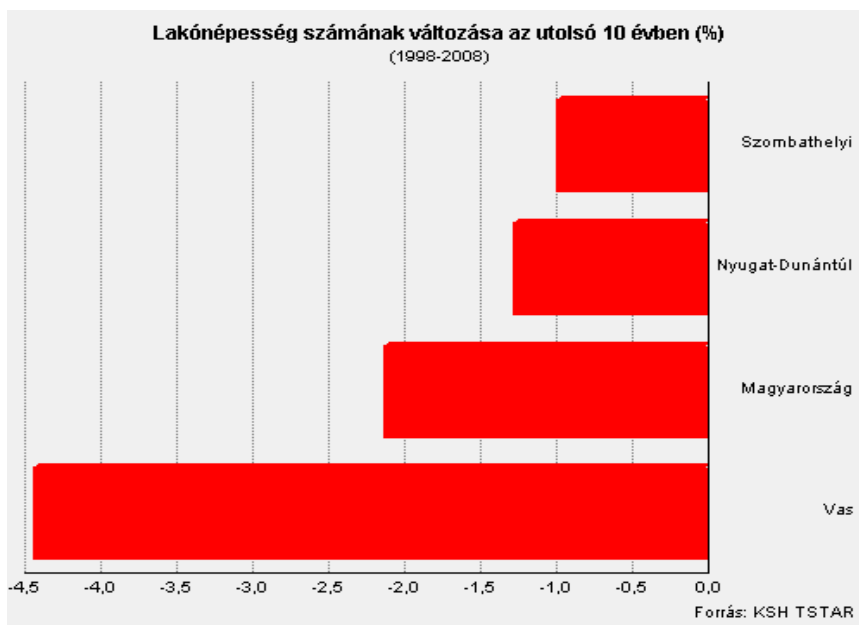
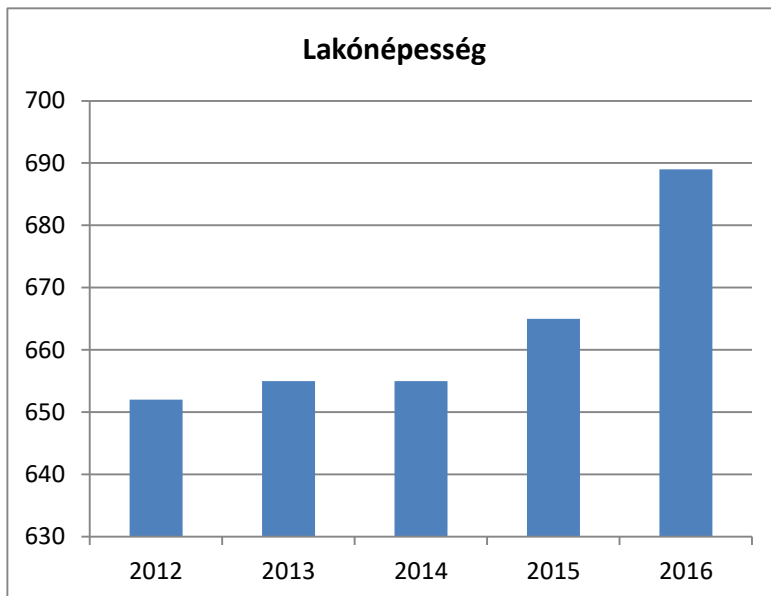
A táblák kitöltésének dátuma: 2013. április 9.

A táblák számozása a helyzetelemzés adott fejezetére utal.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő (TS 0101)	Változás
2012	652	
2013	655	100%
2014	655	100%
2015	665	102%
2016	689	104%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A táblázati adatok mutatják, hogy Sorkifaludon a lakónéesség száma növekvő tendenciát mutat. 2012-től folyamatosan növekszik a lakosság szám. Vas megyében az országos átlagnál is nagyobb mértékű a népesség csökkenése, ezzel szemben viszont a szombathelyi járás az országos átlag alatt van.

2. számú táblázat - Állandó népesség

2.1. számú táblázat - Állandó népesség (a 2016-os év adatai)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Nők	Férfiak	Összesen	Nők	Férfiak
Állandó népesség száma (nők TS 0302, férfiak TS 0301)	341	343	684	49,85%	50,15%
0-2 évesek (összes száma TS 0305, aránya TS 0316)			21	%	
0-14 éves (nők TS 0307, férfiak TS 0306)	48	52	100	7,02%	7,60%
15-17 éves (nők TS 0309, férfiak TS 0308)	15	6	21	2,19%	0,88%

18-59 éves (nők TS 0311, férfiak TS 0310)	183	207	390	26,75%	30,26%
60-64 éves (nők TS 0313, férfiak TS 0312)	26	28	54	3,80%	4,09%
65 év feletti (nők TS 0315, férfiak TS 0314)	69	50	119	10,09%	7,31%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

2.2. számú táblázat - 15-17 éves gyermekek száma

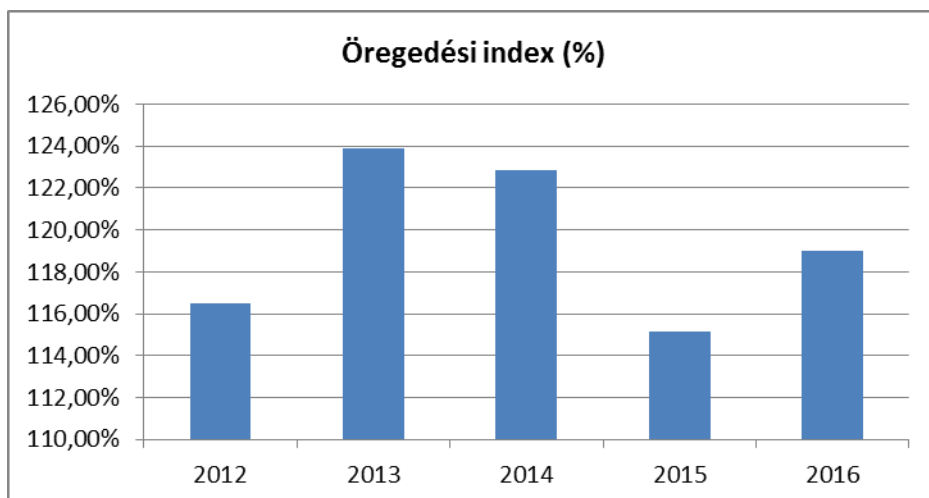
Korcsoport	Fő		Változás
	2001	2011	Fő
15 éves gyermekek száma			0
16 éves gyermekek száma (TS 0501)	7	5	-2
17 éves gyermekek száma (TS 0502)	14	13	-1
Összesen	21	18	-3

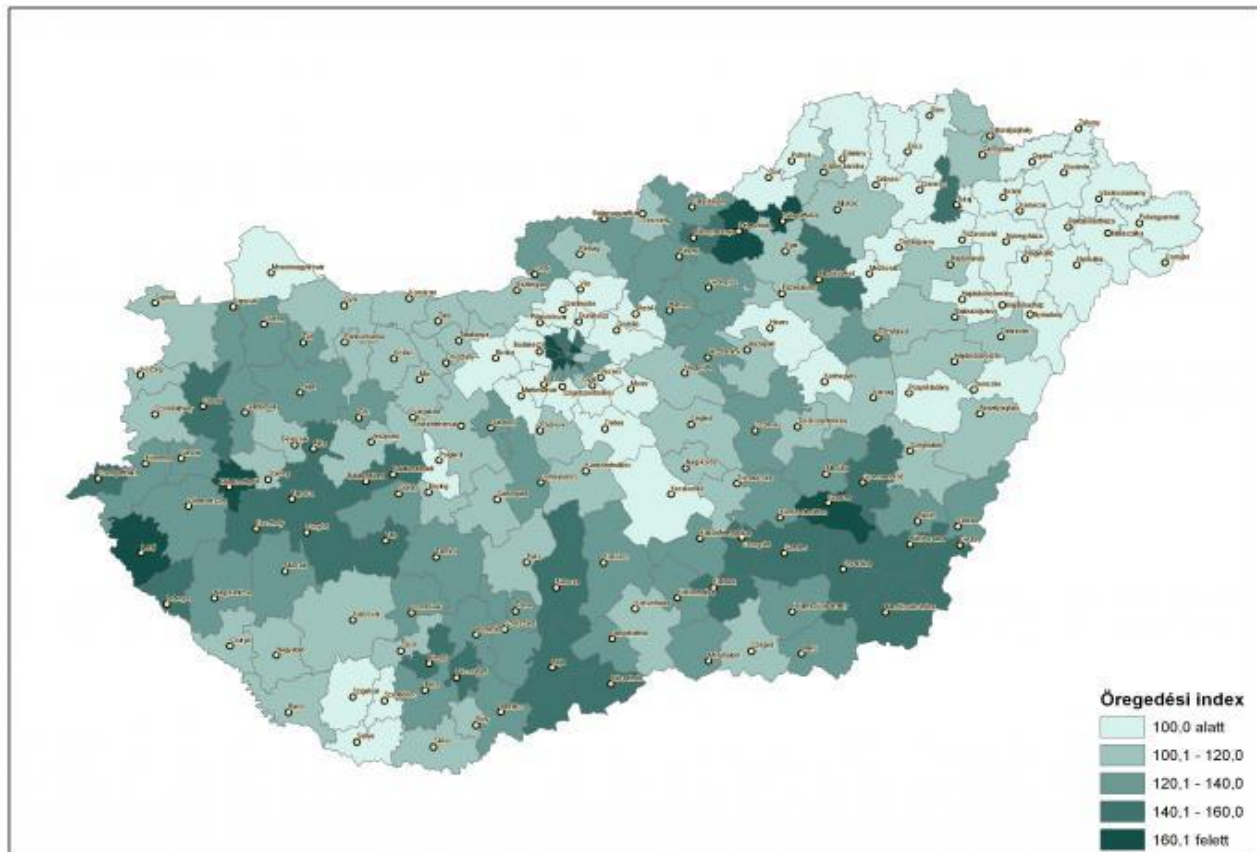
Forrás: TEIR - KSH, Népszámlálási adatok

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 0328)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 0327)	Öregedési index (%)
2012	106	91	116,48%
2013	109	88	123,86%
2014	113	92	122,83%
2015	114	99	115,15%
2016	119	100	119,00%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

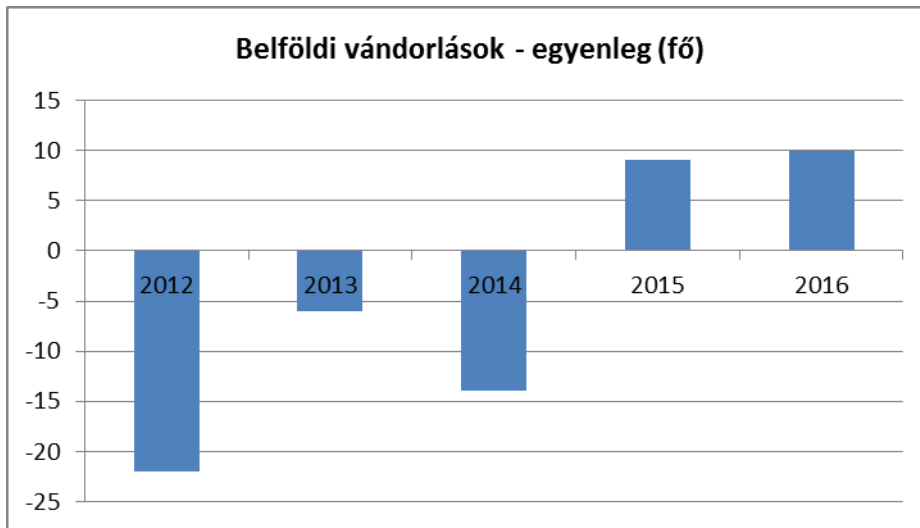
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR Térkép: TeIR Tematikus Térképek

Sorkifalud települést az országos és a járási adatokkal összevetve az elöregedés jellemzi. Ez azt jelenti, hogy az idősek száma meghaladja a fiatalok számát. 2013-ban a legmagasabb az elöregedési index, majd 2014-ben és 2015-ben csökken. 2016-ban újból növekedést mutat. A számadatokból az is kiderül, hogy amíg az állandó lakosság 65 évesnél idősebb korosztályának száma jóval magasabb mint a 0-14 évesek száma. A népesség számának alakulását annak növekedését és csökkenését alapvetően a természetes szaporodás és fogyás, valamint a vándorlási egyenleg határozza meg. A természetes reprodukció alapvetően az élve születések és halálozások számának alakulásától függ, amelyeket egyenként is több meghatározó tényező befolyásol. A vándorlási egyenleget az állandó és ideiglenes jellegű be- és elvándorlások különbsége adja, amelyek szintén több külső és belső tényező eredményeként alakulnak.

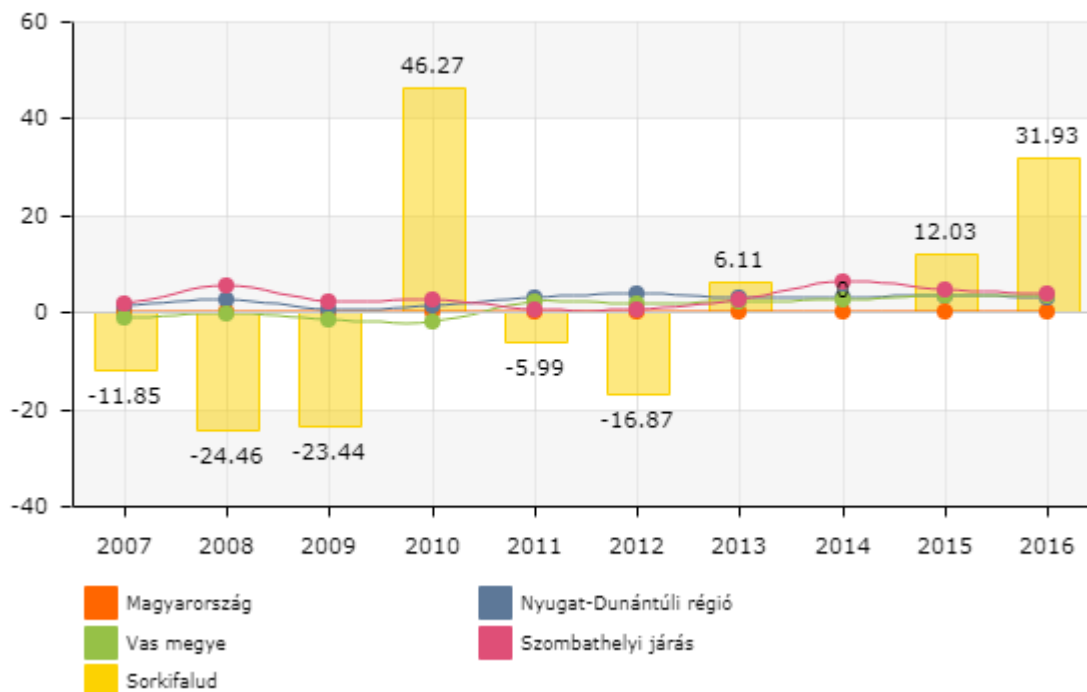
4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Év	Állandó jellegű odavándorlás (TS odavándorlás 0601)	Elvándorlás (TS elvándorlás 0601)	Egyenleg	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (TS 0602)
2012	9	31	-22	-34
2013	22	28	-6	-9
2014	20	34	-14	21
2015	26	17	9	13
2016	34	24	10	15

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

(c) 2018 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

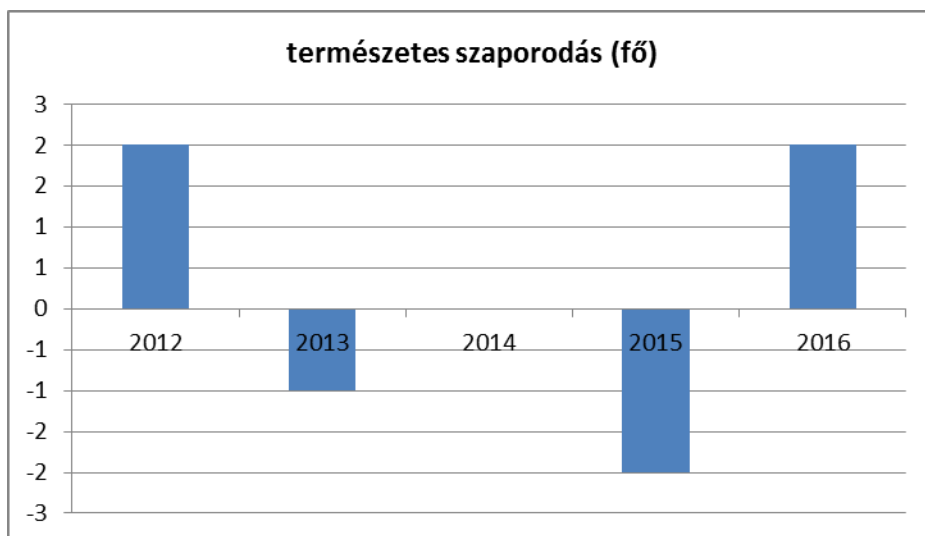
A táblázat adataiból egyértelműen látszik, hogy a szombathelyi kistérségre a megyei adatokhoz képest még mindig a bevándorlás a jellemző. Sorkifalud településen 2012-től folyamatosan nő az oda vándorlás, de ennek ellenére 2012-2013-2014-ben magasabb volt az elvándorlások száma. 2015-2016-ban viszont már jóval meghaladta az odavándorlások az elvándoroltak számát.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	Élve születések száma (TS 0701)	Halálozások száma (TS 0702)	Természetes szaporodás (fő)
2012	5	3	2
2013	4	5	-1
2014	5	5	0

2015	4	6	-2
2016	9	7	2

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

2012-től a településen a születések és az elhalálozások száma egymást kiegyenlíti. Megállapítható, hogy 2013-ban és 2015-ben magasabb volt az elhalálozások száma a születések számánál. 2016-ban több volt az élve születések száma a halálozások számánál.

Összefoglalva tehát megállapítható, hogy az elvándorlások és a csökkenő születésszám eredményezik, hogy Sorkifalud állandó lakóinak száma az elmúlt években fokozatosan csökken, az öregedési index értéke emelkedik, ugyanis az elvándorlás elsősorban a fiatalabb korosztályt jellemzi.

Az idősek általában ragaszkodnak lakóhelyükhöz, amit csak nagyon ritkán és főként akkor hagynak el, ha megfelelő ellátásukat sem önmaguk sem mások már nem képesek otthonukban biztosítani.

A fenti tényezők a település korszerkezet struktúráját is jelentősen megváltoztathatják.

Ez a változás, melynek során az idősek – inaktívak - számának emelkedése várható a település szociálpolitikája számára is komoly kihívást jelent amellett, hogy kedvezőtlen irányba befolyásolja a természetes népességnövekedés kilátásait. Tehát nagyobb figyelmet kell szentelni a fiatal korosztályok megtartására, illetve visszacsábítására.

A fenti demográfiai adatok és információk is jól mutatják, hogy a település életében is – akárcsak Magyarországon vagy a régióban - jelentős és hasonló változások voltak tapasztalhatók. Ezeket a változásokat olyan külső és belső tényezők okozták, melyek nehezen mérhetők fel (pl. települési előnyök és hátrányok, családi okok, generációs változások) és amely tényezők nagyobb régiókban is megfigyelhető általános társadalmi összetevők. (gazdasági folyamatok hatásai, gyermekvállalás időszaka kitolódott, stb.)

Értékeink, küldetésünk

Sorkifalud 2013. július 13-óta rendelkezik Helyi Esélyegyenlőségi Programmal.

Feladatunk a településünkön lévő esélyegyenlőség szempontjából megcélzott célcsoportokra vonatkozó adatok összegyűjtése, elemzése, összehasonlítása megyei, országos adatokkal. Feladatunk továbbá, hogy a helyzetfelmérés adataiból intézkedési tervet készítsünk, amely segítségével biztosíthatjuk az esélyegyenlőség szempontjából fókuszban lévő csoportok felzárkózását, hátrányaik csökkentés-megszüntetését, mind az oktatás, lakhatás, foglalkoztatottság, szociális és egészségügyi ellátásokhoz való hozzáférés területén.

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték, megléte segíti, hogy mindenkinek esélye legyen jó minőségű szolgáltatásokra, az esélyegyenlőséggel küzdő emberek előnyben részesítését az élet minden

területén, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékos, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Sorkifalud település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja: az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét, a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét, a diszkriminációmentességet, szegregációmentességet, a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését és **felülvizsgálatát** az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és

- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.v.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Az esélyegyenlőséget segítő helyi rendeletek, határozatok a település szociálpolitikai intézkedéseit, az ezzel kapcsolatos elveit határozzák meg. A központi jogszabályok által megfogalmazott előírásokat, lehetőségeket, kötelezően ellátandó feladatokat az önkormányzat helyi rendeleteiben, a helyi sajátosságok és anyagi lehetőségei figyelembe vételével határozza meg, illetve látja el. Igyekszik a rászorultságot a jogszabályi elvárásnál pozitívabban elbírálni, nagyobb esélyt adni az egyéneknek, a közösségnek. Az önkormányzat ugyancsak rendeleteiben szabályozza és határozza meg a beavatkozási területeket – foglalkoztatás, lakhatás, egészségügy, köz- és szociális szolgáltatások, oktatás, - gyermekek és idősek, fogyatékkal élők és munkanélküliek támogatásának irányát, mértékét és az ellátások biztosítását.

Az esélyegyenlőség szempontjából kiemelt célcsoportok, így a gyermekek, romák, nők, időskorúak, fogyatékkal élők számára a helyi szabályozás támogatást kíván nyújtani a beavatkozási területek – foglalkoztatás, lakhatás, egészségügy, köz- és szociális szolgáltatások, és oktatás – vonatkozásában.

A célcsoportok számára Sorkifalud Község Önkormányzata Képviselő-testületének a szociális igazgatásról és az egyes szociális ellátási formák helyi szabályairól szóló 16/2016.(XI.25.) önkormányzati rendelete alapján az önkormányzat települési és rendkívüli települési támogatást állapít meg a rászorult személyek, családok számára. A családsegítés és házi segítségnyújtás iránti kérelmeket a Gyöngyös-Sorok Menti Szociális Alapellátóhoz kell benyújtani.

Sorkifalud Község Önkormányzata Képviselő-testületének 16/2016.(XI.25.) önkormányzati rendelete a gyermekeiket nevelő szülők számára biztosít szociális életkörülményeik javítása érdekében különböző típusú támogatási formát, bölcsőde, óvoda és iskola kezdési támogatást biztosít.

A Képviselő-testület megalkotta 20/2016. (XI.28.) önkormányzati rendeletét a szociális igazgatásról és az egyes szociális ellátási formák helyi szabályairól, azok igénybevételéről és a fizetendő térítési díjakról.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, a sportról szóló 2004. évi I. törvény valamint egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2014. évi CI. törvény módosította a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényt, így 2015. március 1.-jei hatállyal átalakult az állam és az önkormányzatok közötti feladat-megosztás a szociális ellátások biztosítása területén. A 2015. március 1.-ig jegyzői hatáskörben lévő aktív korúak ellátásának (keretében kétféle ellátás típus állapítható meg foglalkoztatást helyettesítő támogatás illetve egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás) megállapítás a járási hivatal hatáskörébe került. Az újonnan a járási hivatalok hatáskörébe kerülő aktív korúak ellátásán túl továbbra is a járási hivatalok hatáskörébe tartoznak az alábbi ügykörök: anyagi ápolási díj, időskorúak járadéka, anyagi és normatív jogcímen megállapított közgyógyellátás, egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság. A felsorolt, állami felelősségi körben nyújtott és 100%-ban központi költségvetési forrásból kifizetett szociális ellátásokon túl más ellátások nyújtásáról, jogosultsági feltételeiről az önkormányzatok döntenek az ún. települési támogatás keretében. A módosítás az alábbi ellátásokat érintette, ezekre vonatkozóan az Szt. 2015. március 1.-től nem tartalmaz szabályozást: lakásfenntartási támogatás, adósságkezelési szolgáltatás, méltányossági ápolási díj, méltányossági közgyógyellátás. Annak

eldöntése, hogy egy önkormányzat a települési támogatás keretében milyen célokra, milyen feltételekkel és milyen összegű támogatást nyújt, teljes mértékben az adott önkormányzat mérlegelési jogkörébe tartozik, annak csupán egyetlen egy korlátja van, mivel az Szt. 45.§ (3) bekezdésében úgy rendelkezik, hogy a képviselő-testület a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére rendkívüli települési támogatást köteles nyújtani. A Képviselő-testület 16/2016.(XI.25.) számú önkormányzati rendelete megalkotásakor nagy hangsúlyt fektetett a település területén az utóbbi időszakban megfigyelhető szociális problémákra valamint a hatósági ügyintézés során szerzett tapasztalatokra, észrevételekre. Olyan rendelet megalkotása volt a cél, amellyel arra törekednek, hogy a támogatást ténylegesen azok vegyék igénybe, akik arra rászorultak illetve, hogy a terhek igazságosan osztdjanak el, továbbá a jogosultság megszerzése mellett a kötelezettségeinek is eleget tegyen az érintett személy. E szempontok figyelembe vétele és fenntartása a jövőben is követendő cél kell, hogy legyen.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Tekintettel arra, hogy a települések fejlesztéséhez óhatatlanul szükség lesz az állami és uniós források igénybevételére, a hazai és uniós pályázatokon való indulás egyik feltétele pedig a települések esélyegyenlőségi programjának megléte fontos, hogy a települések önkormányzatai az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló törvény alapján 5 évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogadjanak el, melyet meghatározott időszakonként felülvizsgáltnak.

A helyi esélyegyenlőségi program pontos megfogalmazásához feltétlenül át kell tekinteni és számba kell venni a meglévő koncepciókat, fejlesztési terveket és stratégiákat általánosságban és az önkormányzat által fenntartott intézményekre, valamint az önkormányzat által nyújtott szolgáltatásokra vonatkozóan egyaránt.

Sorkifalud Község Önkormányzatának Településfejlesztési Koncepciója olyan prioritásokat határoz meg, amelyekhez a települési esélyegyenlőségi program hozzá tud járulni.

A program prioritásai a következők:

Az életkörülmények színvonalának fejlesztése, az önkormányzati feladatok minél magasabb színvonalon való ellátása. A társadalmi kapcsolatok erősítése, a népességszám megőrzése és kisebb mértékű emelkedése: e területen a gyermekek helyben történő színvonalas ellátását, a szociális ellátás fejlesztését, (idősek nappali ellátása, időskorúak, elesettek természetbeni támogatása, családsegítés), falukép fejlesztést, természetvédelem, környezetfejlesztést emeli ki program, segítve ezáltal az egyenlő esélyek biztosítását és a minőségi élet feltételeit az itt élő lakosság számára.

A koncepcióban meghatározott gazdaságfejlesztés kiemelt célja, hogy tranzit forgalomra épülő szolgáltatások, vállalkozások megtelepülésére lehetőséget teremtve biztos bevételi forrást teremtsen a település és annak lakói számára.

Cél kell, hogy legyen a településen a vállalkozások megtelepedésének elősegítése, a már működő vállalkozások megerősítése, a helyben foglalkoztatottság növelése, szolgáltatások színvonalának emelése.

Sorkifalud mezőgazdasági területei Szombathely agglomerációs körzetében találhatóak. A város közelsége erősíti a hagyományos mezőgazdasági termelésen alapuló élelmiszer-feldolgozás esélyét a községben.

A településen áthaladó 8442. j. Meggyeskovácsi-Sorokpolány összekötő út, a 8703. j. Vasszécseny-Püspökmolnári összekötő út, a 8702. j. Rum-Szentléránt összekötő út és a 87-es főútvonal közelsége lehetőséget teremt az idegenforgalom növelésére, melyhez nagymértékben hozzájárul, hogy helyi védelem alatt álló kastély és kúria is található Sorkifaludon. Az idegenforgalom fellendítése érdekében feltétlenül szükséges lenne azonban az építmények teljes körű felújítása. A kúria önkormányzati tulajdonban van, így az önkormányzat folyamatosan figyelemmel kíséri a kiírásra kerülő pályázatokat, ugyanis felújítása önerőből nem lehetséges.

Sorkifalud településen élő gyermekek nagy részének nevelését és alapfokú oktatását a helyben működő óvoda és általános iskola biztosítja.

Sorkifalud Község Önkormányzata Gárdonyi Géza Általános Iskolát Nemeskolta Község Önkormányzatával és Gyanógeregye Község Önkormányzatával együtt alapította, melyet 2009. szeptember 1. napjától a Szombathelyi Kistérség Többcélú Társulása tartott fenn 2012. december 31-ig. Jelenleg a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ irányítása alatt áll.

A köznevelési feladatellátás bemutatása

A köznevelési feladatellátás magában foglalja az óvodai nevelést és az általános iskolai oktatást, valamint az ezzel összefüggő szolgáltató és igazgatási tevékenységet.

Sorkifalud, Nemeskolta és Gyanógeregye Községek Önkormányzatai az általuk alapított Gárdonyi Géza Általános Iskolában látták el az általános iskolai nevelést 2009. szeptember 1. napjáig. Az intézményben az általános iskolai nevelést az önkormányzat társulási formában látta el a Szombathelyi Kistérség Többcélú Társulással kötött megállapodás alapján 2009. szeptember 1. napjától. 2013. január 1. napjától az iskola állami fenntartásba került.

Az iskola 8 osztályteremmel rendelkezik. 1 számítástechnika terem, valamint 1 tornaszoba és sportpálya áll a gyerekek rendelkezésére. A megfelelő szintű számítógépek száma 14, mindegyik rendelkezik internetes kapcsolattal is. Az oktatás infrastrukturális feltételei megfelelőek.

Sorkifalud Községi Önkormányzat által ellátott kötelező köznevelési feladatok a nemzeti köznevelésről szóló törvény rendelkezései alapján:

- óvodai nevelés
- a többi gyermekekkel együtt nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai ellátása
- nevelési tanácsadás, gyógytestnevelés, logopédiai szolgáltatás
- pedagógiai szakmai szolgáltatás az óvodai nevelés tekintetében.

Az óvodai nevelést Sorkifalud Község Önkormányzata Nemeskolta Község Önkormányzatával és Gyanógeregye Község Önkormányzatával az általuk alapított Bokréta Óvodában látták el 2009. szeptember 1. napjáig. Az intézményben az óvodai nevelést az önkormányzat társulási formában látta el a Szombathelyi Kistérség Többcélú Társulással kötött megállapodás alapján 2009. szeptember 1. napjától 2013. június 30. napjáig. 2013. július 1. napjától az óvodát Sorkifalud, Nemeskolta és Gyanógeregye községek képviselő-testületei által létrehozott Sorkifalud, Nemeskolta és Gyanógeregye Óvodai Intézményfenntartó Társulása tartja fenn.

A Sorkifaludi Bokréta Óvoda esélyegyenlőségi programmal nem rendelkezik, azonban 2010. szeptember 1-től Óvoda Pedagógiai Programjának részeként Integrációs Program került megfogalmazásra és szabályozásra. Az Integrációs Program célja, hogy biztosítsa az intézményben a szegregációmentesség és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését. Filozófiája illeszkedik a regionális közoktatás fejlesztés stratégiához.

A nevelési szolgáltatásokhoz való hozzáférés egyenlőségének biztosításán túl célul tűzi ki az esélyteremtést, támogató lépések, szolgáltatások megvalósítását a községben élő hátrányos helyzetű gyerekek hátrányainak kompenzálása és az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében. A Sorkifaludi Bokréta Óvoda Pedagógiai Programja maximálisan figyelembe veszi a helyi lakosság igényét, összetételét.

A halmozottan hátrányos helyzetű a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók tekintetében a regionális közoktatás fejlesztés stratégia prioritása között is szerepel, az együttnevelés, a befogadó oktatási rendszer feltételeinek megteremtése és folyamatos fejlesztése.

E nevelési, oktatási gyakorlat minél szélesebb körű elterjesztése kiemelt jelentőséggel bír, mind a hátrányos helyzetű, mind a sajátos nevelési igényű gyermekek, de a többi gyermek vonatkozásában is.

Az e csoportokba tartozó hátrányos helyzetű sajátos nevelési igényű gyermekek esélyeit, hátrányos megkülönböztetésüket a társadalmi környezet alakítja. Ennek megváltoztatásához nem elegendő az

intézkedési tervben megcélzott határidő. A megkülönböztetés felszámolását a társadalmi tolerancia erősítésével, az ágazaton kívülről is szükséges támogatni. Egyszerre kell tiszteletben tartani a diszkrimináció tilalmát és elő kell mozdítani az érintett csoportok esélyteremtését, esélyegyenlőségét.

Az oktatáson belül elsődleges a közoktatásban dolgozók szemléletének megváltozása, a változás elősegítése, a pedagógusok módszertani kultúrájának megerősítése.

Az intézményvezetőknek különösen nagy gondot kell fordítani a jövőben e szemlélet alakítására.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Sorkifalud a Szombathelyi Többcélú Kistérségi Társulás tagja.

Vas megye székhelyének környékén 1996-ban 40 település hozta létre a Szombathelyi Kistérségi Társulást elsősorban a területfejlesztésről és területrendezésről szóló törvény által biztosított fejlesztések összehangolására, a közös területfejlesztési koncepciók, programok, javaslatok és tervek kialakítására.

A kistérség központja Szombathely, Vas megye székhelye. A kistérséget összesen 113 ezren lakják magyarok, németek, horvátok és más etnikumhoz tartozók békésen egymás mellett élve.

A kistérség Vas megye nyugati részén helyezkedik el, nyugaton több mint 50 kilométeren határos Ausztriával, annak keleti tartományával, Burgenlanddal.

Később a társulás célja lett, hogy a kistérség településein élő polgárok részére olyan feladatellátásokat is biztosítson, melyeket a községek önállóan nem tudnak lakóiknak megszervezni, ezért a társulást alkotó települések együttműködése időközben kibővült az egészségügy, közoktatás, szociális ellátás, belsőellenőrzés és könyvtári szolgáltatási feladatok közös intézésével és ezáltal vált többcélú kistérségi társulássá.

Ezek olyan átfogó célok, amelyek a kistérségi és a helyi szereplő által megvalósítandó fejlesztési tevékenységek számára is hosszú távon irányt mutatnak.

Közösségek működése, azok szerepe, részvétele a különböző programokban.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az önkormányzat számára a koherens esélytervhez szükséges információk rendelkezésre állnak.

A települési esélyegyenlőségi program a Szociális és Munkaügyi Minisztérium által kiadott Módszertani Segédlet és Gyakorlati Útmutató Helyi Esélyegyenlőségi Programok Megalkotásához, az emberi erőforrások minisztere 2/2012. (VI.5.) EMMI rendelete a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól alapján készült.

A helyzetelemzés elkészítéséhez a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) és a TeIR adatbázis, valamint a népszámlálási adatok szolgálták alapul. Emellett a Balogunyomi Közös Önkormányzati Hivatal által szolgáltatott adatok, a település ismerete és az elektronikus média is hasznos információkkal szolgáltak.

A települési önkormányzat nem rendelkezik a Települési Esélyegyenlőségi terv elkészítéséhez szükséges kellő mennyiségű és minőségű, az öt beavatkozási területre (foglalkoztatás, lakhatás, egészségügy, köz- és szociális szolgáltatások, és oktatás), valamint a három kiemelt célcsoportra (romák, nők, időskorúak, fogyatékkal élők) vonatkozó adattal, információval. Ez utóbbi három területről az információszerzés még nehézkes.

Az adatok gyűjtése elsősorban a fogyatékos személyek foglalkoztatásáról, iskolai végzettségéről, a nők helyi gazdaságban elfoglalt szerepéről volt problémás. Az adatgyűjtést segítené az előző évi népszámlálás településsoros adata, azonban ilyen jellegű összesítések még nem elérhetők a KSH honlapján.

Sorkifalud kb. 670 lélekszámú település, ezért az esélyegyenlőségi szempontból érintett társadalmi csoportok helyzete viszonylag jól követhető.

Az esélyegyenlőségi program elkészítéséhez a településen élő személyek egészségügyi, lakhatási, szociális, oktatási és foglalkoztatási helyzetének megfelelő feltérképezése is, a jelenlévő problémák, hiányosságok, gátló tényezők pontos beazonosítása, e tényezők felszámolása, megelőzése, valamint a kiemelt célcsoportok hátrányainak kompenzálását segítő adatok gyűjtése kiemelt fontosságú.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A szegénységnek nincs mindenki számára elfogadott, örökérvényű definíciója.

Általában azokat a területi egységeket tekintjük mélyszegénység által sújtott településeknek, településrészeknek, ahol „a nagyon alacsony iskolázottság és foglalkoztatási ráta, erős települési, lakóövezeti térségi koncentráció és szegregáció, az ezekből következő súlyos szociális deficit és a hátrányos társadalmi helyzet újratermelődésének nagyon nagy valószínűsége jellemzi.”

forrás: TÁMOP – pályázati kiírás.

Ezen meghatározást alapul véve Sorkifalud község nem tartozik a mélyszegénység által sújtott települések közé.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A mélyszegénységgel kapcsolatos vizsgálatok az egyén, illetve háztartás saját jövedelmi helyzetének értékelésén alapulnak. A rendelkezésünkre álló adatok alapján elsősorban a munkanélküliség, a szociális rászorultság, a gyermekek helyzete, a lakhatási viszonyok és az iskolai végzettségek figyelembe vételével készítettünk elemzéseket. A lakosság jövedelmi viszonyairól nincs megfelelő adatunk.

Mekkora jövedelemből lehet megélni egy-egy településen, ennek megítélése, mint „kategória” behatárolása országtól függően más és más.

Sorkifaludon a szociális támogatásokat – az elmúlt 1 évben újonnan jelentkező személyekhez képest – szinte évek óta ugyanazok a személyek veszik igénybe. Az újonnan jelentkező rászorultak az elmúlt egy év munkanélküliségi és gazdasági problémái miatt fordultak az önkormányzathoz szociális ellátásért, így az elmúlt évben növekvő tendenciáról beszélhetünk. Az igénylőkről elmondható, hogy jelenleg mélyszegénységben élnek, megélhetésüket állami, illetve önkormányzati segítséggel tudják csak biztosítani. Ezen személyek azok, akik munkahelyüket néhány éve elvesztették, helyette másik munkahelyet – életkoruk, szociális körülményeik miatt – nem találnak, jövedelmük kizárólag önkormányzati forrásból biztosított, aktív korúak ellátásában részesülnek, helyenként pedig lakásfenntartási támogatást kapnak ingatlanuk fenntartási költségeihez.

Sorkifaludon a szociális támogatási rendszerben igénybe vehető támogatási formákat már azok a személyek is igénybe veszik, akik korábban anyagi biztonságban éltek, nem okozott problémát lakóingatlanuk fenntartásával kapcsolatos költségek biztosítása, a megélhetésre szánt összeg előteremtése. Az utóbbi évek gazdasági válsága azonban ezen rétegeket is súlyosan érintette, ők azok akik tovább növelik a szociálisan rászorultak számát.

Azon réteg pedig, akik az elmúlt években is szociálisan rászorultak voltak és megélhetésüket állami, illetve önkormányzati segítséggel tudták csak biztosítani, jelenleg mélyszegénységben élnek. Ezen személyek azok, akik munkahelyüket néhány éve elvesztették, helyette másik munkahelyet – életkoruk, szociális körülményeik miatt – nem találnak, jövedelmük kizárólag önkormányzati forrásból biztosított, aktív korúak ellátásában részesülnek, helyenként pedig lakásfenntartási támogatást kapnak ingatlanuk fenntartási költségeihez. A szegénységben élők ingatlanai – az önkormányzathoz érkezett adó- és értékbizonyítvány kiállítására vonatkozó kérelmek alapján – jelzálogjoggal és végrehajtási joggal terheltek, sok esetben közüzemi számlák kifizetlensége miatt. Egyes ingatlanokban a villanyórák lecserélésre kerültek, és amennyiben a fogyasztó jogosult rá előre fizető mérő felszerelését végezte el a közüzemi szolgáltató. A közüzemi szolgáltatók központi jogszabály alapján biztosítják a védendő fogyasztók nyilvántartásába való felvételét annak a fogyasztónak, aki, - vagy akinek családjában él olyan személy, aki- szociális helyzete vagy fogyatékosága miatt rászorulónak minősül.

A szegénységben élő családok megélhetésüket biztosítandó lakásfenntartási támogatást, átmeneti segítyt, szociális tűzifát, rendkívüli, illetve rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt kaphatnak. A rászoruló családok gyermekei az oktatási-nevelési intézményekben ingyenes étkeztetésben, ingyenes tankönyvellátásban részesülhetnek.

Magyarországon a roma lakosság szociális helyzetére vonatkozóan nincsenek pontos adatok, általánosságban azonban megállapítható, hogy a roma népesség átlagos életszínvonala, lakhatási körülményei, egészségi állapota, iskolázottsága, foglalkoztatottsága a társadalom egészéhez viszonyítva lényegesen rosszabb.

Hazánkban azt a személyt tekintjük romának, aki annak vallja magát. Valamely nemzeti, etnikai csoporthoz tartozás (roma származás) vállalása és kinyilvánítása az egyén kizárólagos és elidegeníthetetlen joga, ezért a kisebbségi csoporthoz tartozás kérdésében nyilatkozatra senki sem kötelezhető, kivétel, amennyiben a törvény vagy a végrehajtására kiadott jogszabály valamely kisebbségi jog gyakorlását az egyén nyilatkozatához köti (lásd A nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló 1993. évi LXXVII. törvény 7. § (1)-(2) bekezdését.)

Nem áll rendelkezésünkre adat arra vonatkozóan, hogy Sorkifaludon hány fő vallja magát roma kisebbséghez tartozónak. De elenyésző számokat mutatja az is, hogy Roma Nemzetiségi Önkormányzat a településen nem működött és jelenleg sem működik.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

Az ország fejlődése és benne élők számára fontos társadalompolitikai, piacgazdasági kérdés, hogy valaki adófizető, vagy segélyből tengődő munkanélküli. Az embereknek szüksége van kiszámítható jövőképre, biztos megélhetésre. Rendszeres jövedelem nélkül egyének, családok, települések, illetve kistérségek mehetnek tönkre. Ez kihat az egészségügyre, az oktatásra, a szociális területekre, a közbiztonságra és számos más területre. Ahol van munkalehetőség ott van a fejlődés, a fejlődést látva fokozódik a település szerepe, jelentősége, nő a lakosságszám, ami generálja a további gyarapodást. Ahol nincs munkalehetőség onnan elköltöznek az emberek, értéktelenné válik a település.

Nemcsak a munkahelyteremtésre, hanem a munkahelyek megtartására is nagy gondot kell fordítani. Az elmúlt időszakban megfigyelhető gazdasági átalakulás következtében nagymértékben változott a falvak gazdasági szerepe, jelentősége. Korábban szinte minden településen működött mezőgazdasági szövetkezet, melyek - csak kevés kivétellel - megszűntek, a dolgozók száma a felére csökkent.

A mezőgazdaság visszaszorításával az alacsonyan képzett vagy képzetlen réteg egyik legnagyobb foglalkoztatója szűnt meg a hátrányos helyzetbe, a kilátástalanságba taszítva jó pár embert. Ezen emberek foglalkoztatottsága folyamatosan akadályokba, nehézségekbe ütközik már évek óta, munkaerő képességük alapvetően is, de az évek során még inkább megkopott, egy részük nincs is munkára képes állapotban. A szolgáltatóipar és a versenyszféra, mely manapság a munkaerő legnagyobb felvevő piaca alkalmatlan arra, hogy ezen munkavállalók részére munkát biztosítson.

Ez a folyamat megfigyelhető Sorkifaludon is. A korábban jelentős mezőgazdasági munkavállalók egy része ugyan már nyugdíjban van, a fiatalabbak a közeli városokban helyezkedtek el vagy éppen magánvállalkozásban folytatnak mezőgazdasági tevékenységet.

A községben működik a Sorokmenti Szövetkezet, valamint több kisebb vállalkozás, melyek ugyan foglalkoztatnak helyi lakosokat, de általában az ingázás jellemző községünk aktív korú népességére is. A megyeszékhely közelsége miatt ez különösebb problémát nem is jelent, tekintve a megfelelő autóbusz közlekedést, illetve az utóbbi időben megnövekedett személygépkocsi parkot.

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a Möt-v-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

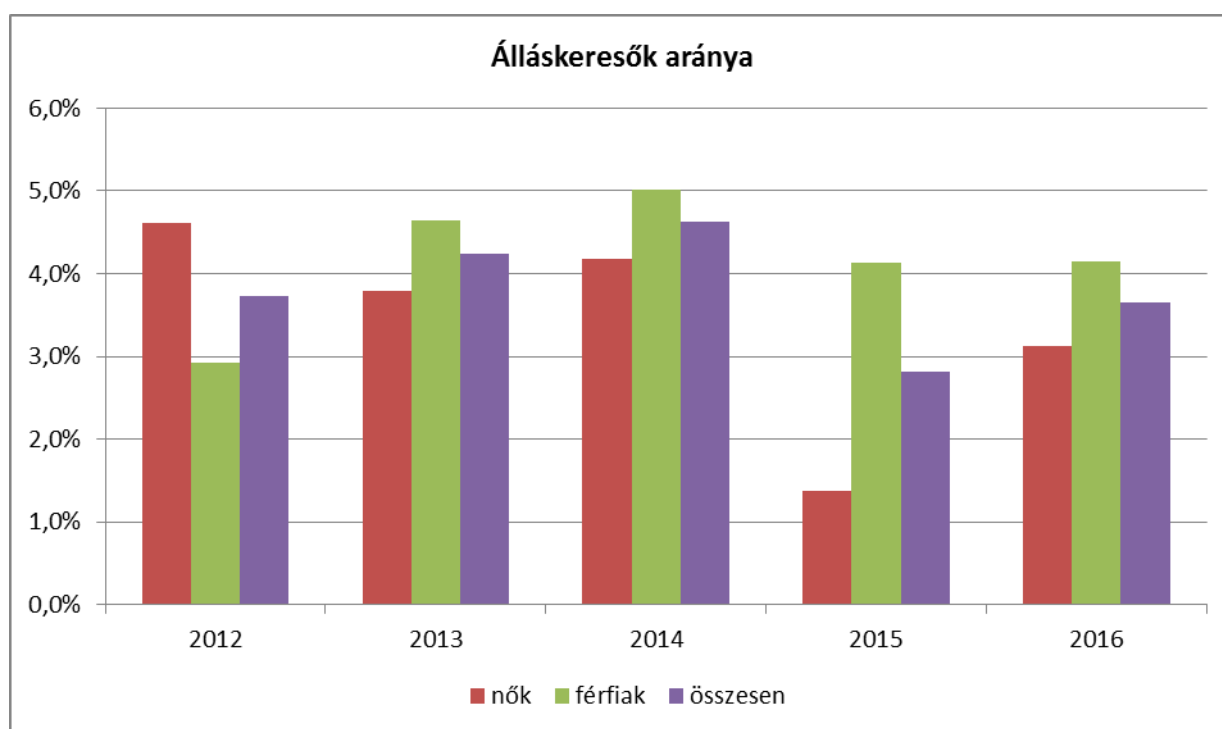
Meg kell azonban jegyezni, hogy a regisztráltak száma nem feltétlenül tükrözi a tényleges munkanélküliséget, mert vannak, akik alkalmi munkavállalóként itthon vagy a szomszédos országokban, vagy éppen a „fekete gazdaságban” dolgoznak.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

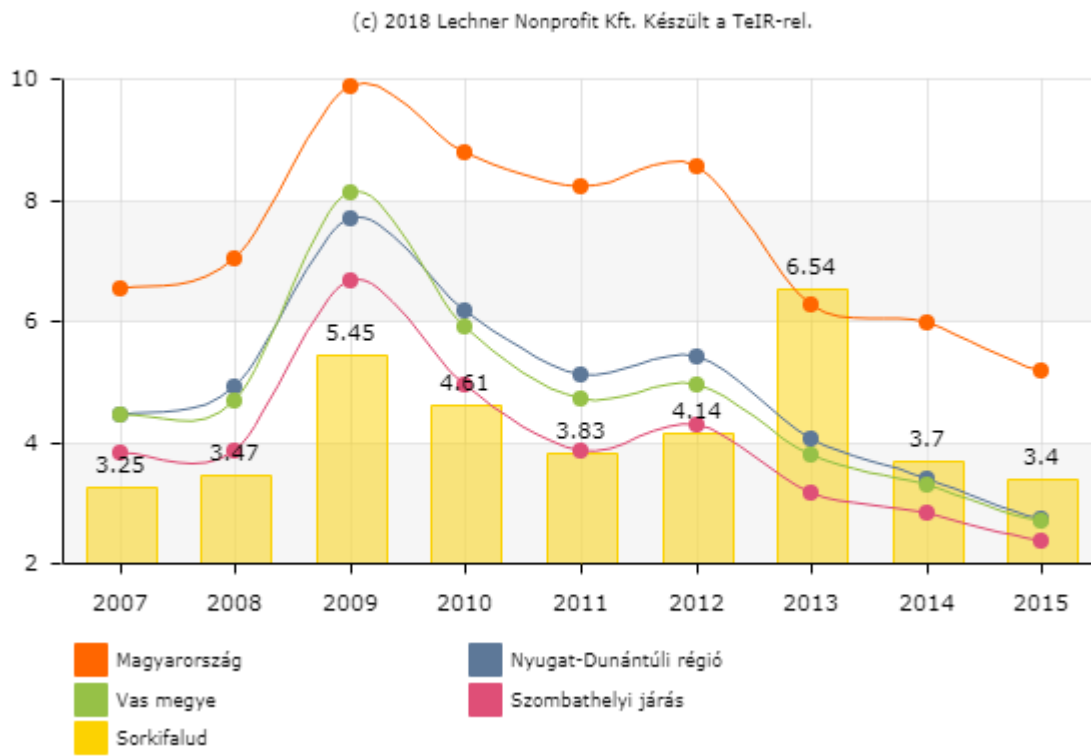
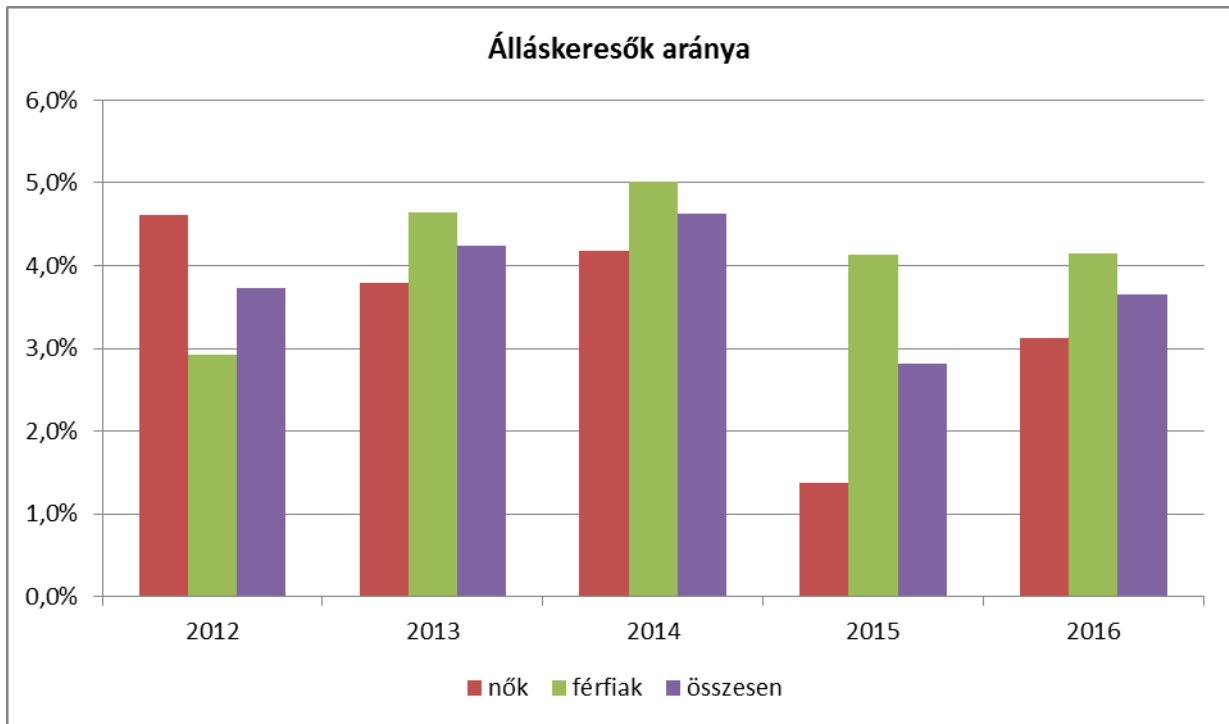
3.2.1. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	Nő (TS 0804)	Férfi (TS 0803)	Összesen	Nő (TS 0802)		Férfi (TS 0801)		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	217	239	456	10	4,6%	7	2,9%	17	3,7%
2013	211	237	448	8	3,8%	11	4,6%	19	4,2%
2014	215	239	454	9	4,2%	12	5,0%	21	4,6%
2015	219	242	461	3	1,4%	10	4,1%	13	2,8%
2016	224	241	465	7	3,1%	10	4,1%	17	3,7%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázat adatai szerint a településen az aktív korú lakosságon belül a munkanélküliek száma évek óta 4% körül mozog. Ez az érték az országos, megyei és a kistérségi munkanélküliségi rátával összehasonlítva a település szempontjából kedvező mértékűnek tekinthető, de ez nem jelenti azt, hogy az aktív korúak közel 96%-a foglalkoztatott, ugyanis a 15-22 éves korosztály nagyobb része még az oktatási, képzési idő meghosszabbodásának eredményeképpen tanuló, vagyis inaktív. Ebben a korcsoportban vannak azok a 60. életévüket még be nem töltött személyek is, akik korhatár előtti nyugellátásban részesülnek, vagyis szintén inaktívak. Ebben a csoportban szerepelnek azok a személyek is, akik gyermekgondozási díjban, gyermekellátási segélyben vagy gyermeknevelési támogatásban részesülnek, illetve néhányan rokkantsági ellátásban, rehabilitációs járadékban vagy egyéb rendszeres pénzellátásban részesülnek, vagyis szintén inaktívak.

Az országos munkanélküli rátához képest a szombathelyi kistérség munkanélküli rátája jóval alacsonyabb. Ennek oka az lehet, hogy a Szombathely vonzáskörzetében lévő településeken élők a szombathelyi munkaerőpiacon találnak maguknak munkát.

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma korcsoportok szerint

Regisztrált munkanélküliek/ nyilvántartott állás keresők száma összesen	Fő összesen	2012	2013	2014	2015	2016
		16	20	21	13	16
20 év alatti (TS 1002)	Fő	1	2	0	0	0
	%	6,3%	10,0%	0,0%	0,0%	0,0%
20-24 év (TS 1003)	Fő	4	3	2	1	3
	%	25,0%	15,0%	9,5%	7,7%	18,8%
25-29 év (TS 1004)	Fő	2	2	1	1	1
	%	12,5%	10,0%	4,8%	7,7%	6,3%
30-34 év (TS 1005)	Fő	2	1	3	1	2
	%	12,5%	5,0%	14,3%	7,7%	12,5%
35-39 év (TS 1006)	Fő	2	4	5	4	3
	%	12,5%	20,0%	23,8%	30,8%	18,8%
40-44 év (TS 1007)	Fő	2	3	2	1	2
	%	12,5%	15,0%	9,5%	7,7%	12,5%
45-49 év (TS 1008)	Fő	0	1	1	1	
	%	0,0%	5,0%	4,8%	7,7%	0,0%
50-54 év (TS 1009)	Fő	0	0	1	1	1
	%	0,0%	0,0%	4,8%	7,7%	6,3%
55-59 év (TS 1010)	Fő	3	4	5	2	3
	%	18,8%	20,0%	23,8%	15,4%	18,8%
59 év feletti (TS 1011)	Fő	0	0	1	1	1
	%	0,0%	0,0%	4,8%	7,7%	6,3%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

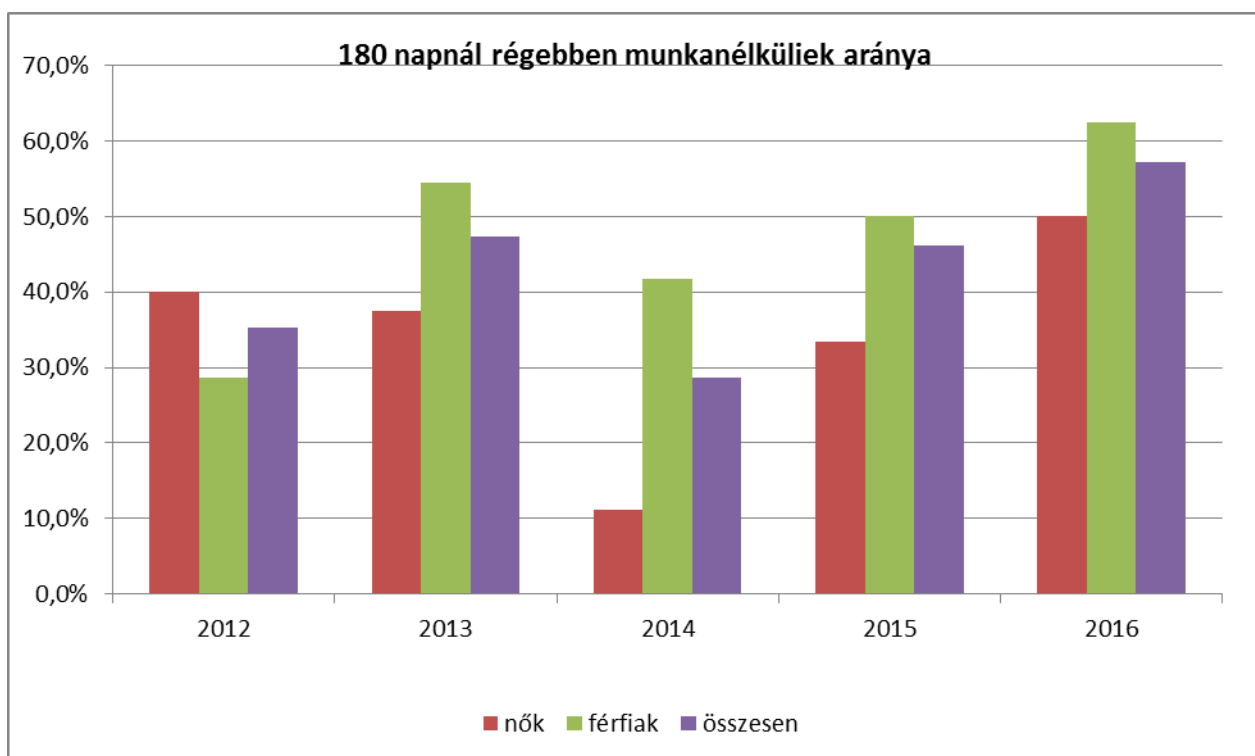
A legkiemelkedőbb a 20-24, 35-39 és a 55-59 évesek körében a regisztrált munkanélküli.
A táblázat csak a Munkaügyi Központban regisztrált munkanélkülieket tartalmazza.

3.2.3. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma és aránya

Év	Nyilvántartott állás keresők/regisztrált munkanélküliek száma			180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott állás keresők/regisztrált munkanélküliek száma					
	fő			fő			%		
	Nő (TS 0802)	Férfi (TS 0801)	Összesen	Nő	Férfi	Összesen	Nő	Férfi	Összesen
2012	10	7	17	4	2	6	40,0%	28,6%	35,3%
2013	8	11	19	3	6	9	37,5%	54,5%	47,4%
2014	9	12	21	1	5	6	11,1%	41,7%	28,6%

2015	3	10	13	1	5	6	33,3%	50,0%	46,2%
2016	6	8	14	3	5	8	50,0%	62,5%	57,1%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A településen a megyei átlag alatt van a 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya. Ugyanakkor magas a tartós munkanélküliek aránya a regisztrált álláskereső számából.

A táblázatból kiderül, hogy Sorkifalud községben több a regisztrált munkanélküliek közül nyilvántartott férfi.

A tartós munkanélküliek egy része évente részt vesz az önkormányzat által szervezett közfoglalkoztatásban, mely az elmúlt évek alatt egyetlen esélyüké vált. A tartós munkanélküliek másik része vagy alkalmi munkavállalóként vállal munkát vagy családban él eltartottként.

A helyi társadalmi viszonyokat ismerve kijelenthető, hogy élnek olyan emberek is a településen, akik aktív korúak, de nem vesznek részt munkaerő piacon és regisztrálva sincsenek a Munkaügyi Központban. Az ő helyzetük és számuk ismeretlen, de nem lehet jelentős. Tekintettel arra, hogy Sorkifalud a nyugati határ mellett fekszik többen járnak a településről a közeli Ausztriába dolgozni, akik szintén nem jelennek meg a magyar munkaerő piacon, számuk nem meghatározható.

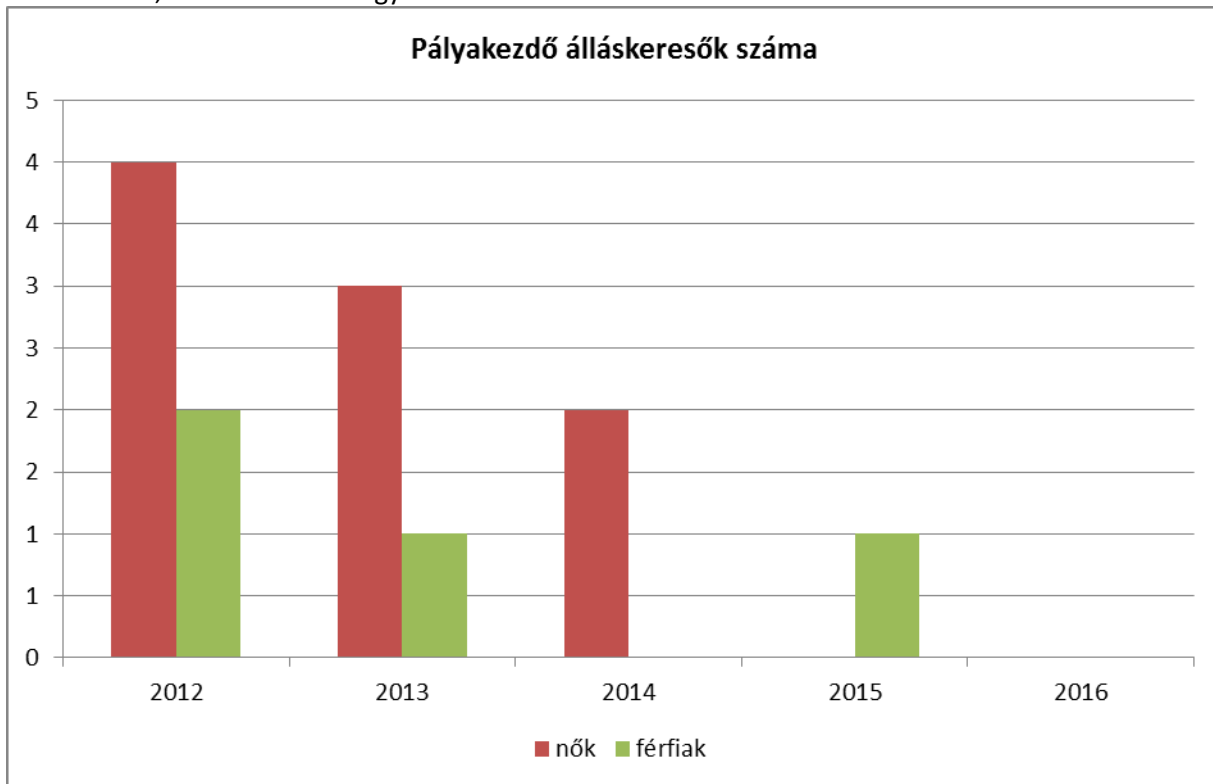
180 napnál hosszabb ideje munkanélküliek összehasonlítása nemek szerint

3.2.4. számú táblázat - Pályakezdő álláskereső száma és a 18-29 éves népesség száma (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)

Év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskereső száma					
	Nő	Férfi	Összesen	Nő		Férfi		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	39	53	92	4	10,3%	2	3,8%	6	6,5%
2013	37	48	85	3	8,1%	1	2,1%	4	4,7%
2014	38	50	88	2	5,3%	0	0,0%	2	2,3%
2015	51	62	113	0	0,0%	1	1,6%	1	0,9%

2016	52	59	111	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A fenti táblázat mutatja, hogy a településen 2012-2013-2014-ben a női pályakezdő munkanélküliek száma több a férfiakénál. 2014-ben férfi, 2015-ben női pályakezdő munkanélküli nem volt. 2016-ban pedig egyáltalán nem volt regisztrált pályakezdő munkanélküli.

A munkaerő piacra való belépéskor hamar megtudhatjuk, hogy az iskolában elsajátított ismeretanyagra, tudásra van-e kereslet.

A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a munkalehetőségek száma, a nem megfelelő szakmaválasztás, a szakmai tapasztalat hiánya és az iskolai végzettség befolyásolja.

Ha összehasonlítjuk a településen élő 18 és 25 évesek számát a pályakezdő munkanélküliek számával, akkor elmondhatjuk, hogy a pályakezdő munkanélküliek száma nem jelentős és egy bizonyos szinten stagnál.

Feltételezhető azonban az is, hogy a pályakezdőknek tekintendő fiatalok egy része még eltartotti pozícióban van, vagyis nem regisztrált munkanélküliként él családban, tekintve hogy ők a Munkaügyi Központtól támogatásban úgyszemint részesülnek, illetve a 25 év alattiak még közép vagy felsőfokú oktatási intézményben tanulnak.

Az ifjúsági munkanélküliség strukturális munkanélküliség, a munkaerő piac elvárásai ma már nem csak a végzettségre és a szakképzettségre, hanem a különböző szakmai kompetenciákra, szakmai és gyakorlati tudásra vonatkoznak.

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

Év	Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában		Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában	
	Nő (TS 1602)	Férfi (TS 1601)	Nő	Férfi
	%	%	%	%
2001	81,3%	89,8%	18,7%	10,2%
2011	93,2%	98,5%	6,8%	1,5%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

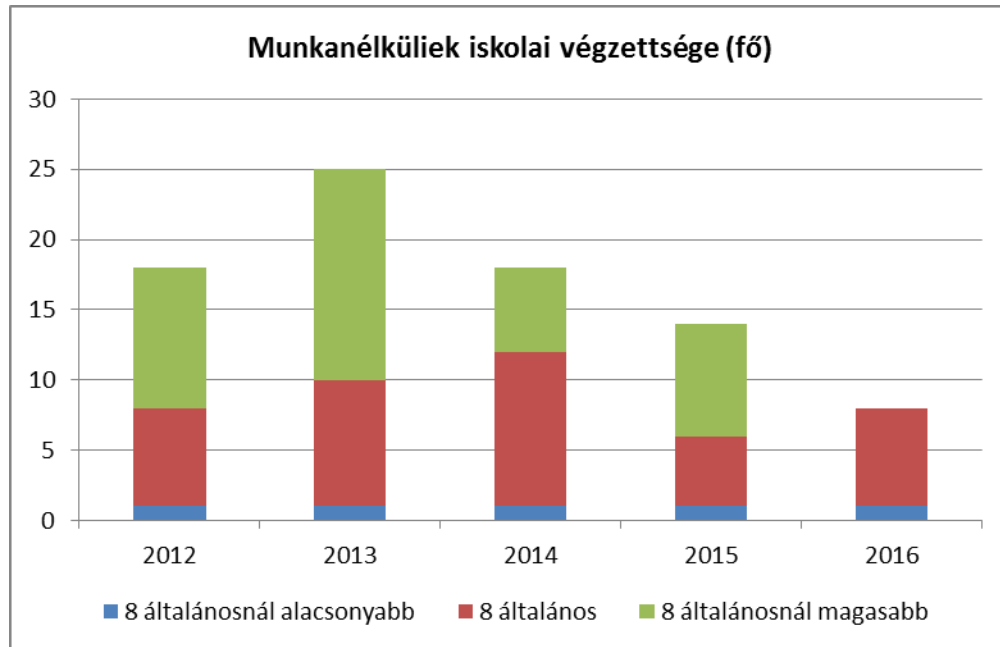
A táblázat iskolai végzettségre vonatkozó adatai a KSH népszámlálás során begyűjtött adataiból nyerhetők. A 2011. évben elvégzett népszámlálás adatai a TeIR KSH adatbázisában még nem találhatóak meg.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 0901)		Általános iskolai végzettség (TS 0902)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség (TS 0903)	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	18	1	5,6%	7	38,9%	10	55,6%
2013	25	1	4,0%	9	36,0%	15	60,0%
2014	18	1	5,6%	11	61,1%	6	33,3%
2015	14	1	7,1%	5	35,7%	8	57,1%
2016	14	1	7,1%	7	50,0%	n.a	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

2012-as adatoktól kezdődően az látszik, hogy alacsony számú a településen 8 iskolai osztálynál kevesebb iskolai végzettséggel rendelkező álláskereső. 2014-ben egy kicsit emelkedett. Valószínűsíthető, hogy a meghirdetett állásokra a túlképzett diplomás személyeket nem tudják vagy akarják alkalmazni a magasabb bér és járulékaik miatt.

A népesség iskolai végzettség szerinti összetételére alapvetően jellemző, hogy a 15 és idősebb korú népességből elsősorban a nyugdíjas korú népesség az, akik nem rendelkeznek 8 általános iskolai végzettséggel. Figyelemmel arra, hogy a munkanélküliek iskolai végzettség szerinti összetételénél csak az

aktív korú népesség körében vizsgálódunk már nem találkozunk, vagy csak nagyon ritkán olyan személlyel, aki nem végezte el az általános iskola 8 osztályát.

A táblázatból az is kiderül, hogy a 8 általánosnál magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők száma magasabb a munkanélküliek körében. Sorkifalud esetében majdnem duplája, minden évben. Ennek oka, hogy a 8 általánosnál magasabb iskolai végzettség magába foglalja a szakiskolai, szakmunkás végzettséget, a gimnáziumi, szakközépiskolai érettségit, végzettséget, valamint a főiskolai, egyetemi végzettséget, mivel ebbe a kategóriába tartozók létszámailag is többen vannak, ezért fordul elő, hogy a munkanélküliek körében is magasabb az arányuk.

Az elmúlt 15 évben a tankötelezettség életkori határát a 18. életév betöltéséhez kötötték, vagyis a 8 általános elvégzését követően minden gyermeknek tovább kellett tanulni, ezzel megnövelték az esélyét annak, hogy a fiatalok 8 általánosnál magasabb iskolai végzettséget szerezzenek.

3.2.7. számú táblázat - Általános iskolai felnőttoktatásban tanulók létszáma és a 8. évfolyamot eredményesen elvégzők száma

év	általános iskolai felnőttoktatásban résztvevők száma	8. évfolyamot felnőttoktatásban eredményesen elvégzők száma	
		Fő	%
	fő		
2012	0	0	0
2013	0	0	0
2014	0	0	0
2015	0	0	0
2016	0	0	0

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

Sorkifalud községben az általános iskolában felnőttoktatás nincs, így erre vonatkozóan nem rendelkezünk adatokkal. Ha a településen élők közül valakinek nincs meg a 8 általános iskolai végzettsége az legközelebb Szombathelyen tud beiratkozni olyan oktatási intézménybe, ahol az alapvégzettséget meg tudja szerezni.

3.2.8. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában

	középfokú felnőttoktatásban résztvevők összesen	szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők		szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők		gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők	
		fő	%	fő	%	fő	%
2012	0	0	0	0	0	0	0
2013	0	0	0	0	0	0	0
2014	0	0	0	0	0	0	0
2015	0	0	0	0	0	0	0
2016	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

A településen nincsen középfokú intézmény, ezért erre vonatkozóan adattal nem rendelkezünk. A tanulni szándékozók Szombathely város felnőttoktatási intézményeiben tanulhatnak és tudnak szakképzettséget vagy érettségit szerezni.

c) közfoglalkoztatás

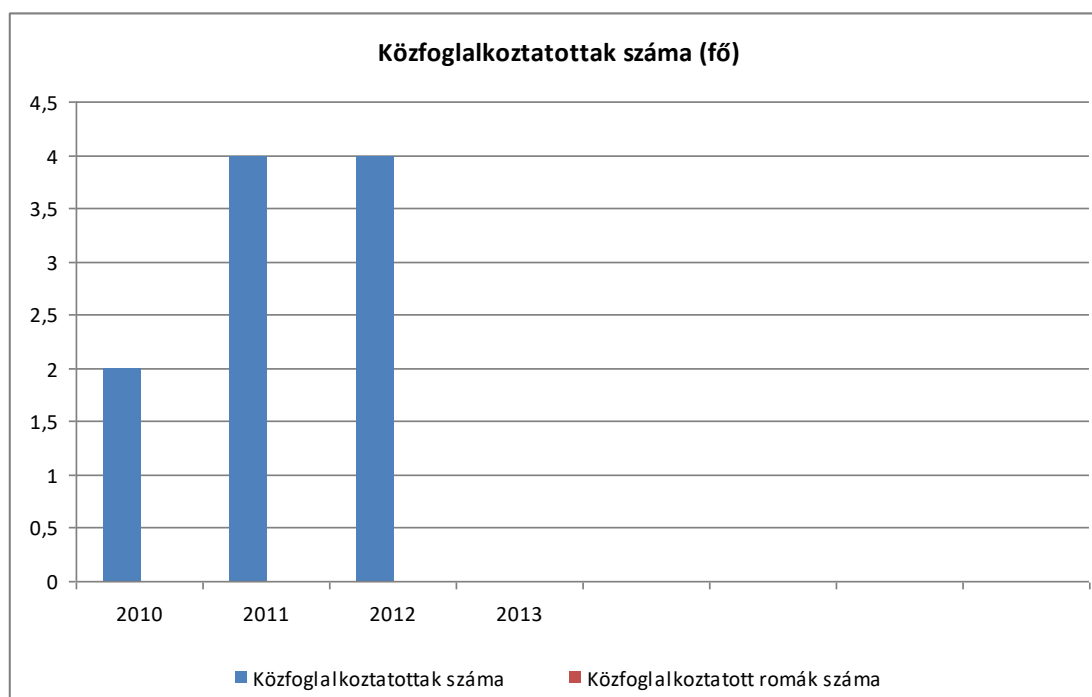
A települési önkormányzat az aktív korú nem foglalkoztatott személyek munkaerő-piaci helyzetének javítása érdekében a Vas Megyei Kormányhivatal Szombathelyi Járási Hivatalának Munkaügyi

Kirendeltségén keresztül foglalkoztatást szervez. A közfoglalkoztatásban résztvevő személyeket az önkormányzat saját fenntartású intézményeiben foglalkoztatja. A személyek alkalmazására főként köztisztasági feladatok ellátása végett volt szükség. A közfoglalkoztatott személyek alkalmazása során hátrányos megkülönböztetésre nem került és kerül sor.

3.2.9. számú táblázat - Közfoglalkoztatásban résztvevők száma

	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők romák aránya az aktív korú roma/cigány lakosságához képest
2010	2	0,42	0	0
2011	4	0,86	0	0
2012	4	0,91	0	0

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

Sorkifalud Község Önkormányzata az elmúlt három évben igyekezett minél több foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő személyt bevonni a közfoglalkoztatásba, illetve olyan személyeket is, akik regisztrált munkanélküliek, de az önkormányzattól a család jövedelmi helyzete miatt támogatásban nem részesülhettek. Közfoglalkoztatásban az aktív korú lakosság kb. 1%-a vett részt.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

Sorkifaludon az óvoda, az iskola, az önkormányzat és a közös önkormányzati hivatalon kívül még a különböző iparban érdekelt nagyobb vállalkozások foglalkoztatnak munkavállalót. A vállalkozások közül a helyben működő, vagyis a ténylegesen a településen munkát végző (helyhez kötött) vállalkozásokat vettük figyelembe. Ezek az ún. nagyobb vállalkozások helyi viszonylatban 30 főnél kevesebb embert foglalkoztatnak. Az önkormányzattól és a vállalkozásoktól az önkormányzat közreműködésével begyűjtött adatok alapján megállapítható, hogy helyben a közszférában, az oktatásban és a vállalkozásokban nagyobb részt sorkifaludi lakosokat, valamint a környező – Nemeskoltán, Gyanógeregyén – településeken lakó munkavállalókat foglalkoztatnak.

A község aktív korú lakóinak nagy része azonban a közeli megyeszékhelyen dolgozik, de adódik munkalehetőség a szomszédos településeken is. Tekintettel az infrastruktúra rohamos fejlődésére szinte minden háztartás rendelkezik autóval, néha többel is, ezért a nagyobb távolságok sem jelenthetnek akadályt.

Sorkifalud település közlekedési szempontból történő megközelítése mind közúti, mind vasúti szempontból megoldott. Sorkifalud község Szombathely megyei jogú városhoz – kb. 20 km – és az osztrák határhoz való közelsége kellő mobilitást teremt Szombathely városba történő munkába járáshoz és a külföldi munkavállaláshoz. Potenciális munkalehetőséget a településen a közintézmények és a kisvállalkozások biztosítanak. Nagy mértékű tervezett beruházás jelenleg nincs folyamatban és a közeljövőben sem várható.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A fiatalok továbbképzéséhez, képzéséhez, illetve esetleges átképzéséhez a megyeszékhelyen van lehetőség, amely a fentiekben említett tömegközlekedés igénybevételével könnyen megoldható.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

A szakképzettséggel nem rendelkező munkanélküliek vagy a szakképzett munkanélküliek számára az átképzésre, illetve a szakképesítést jelentő tanfolyamok elvégzésére szintén csak a közeli Szombathely városban van lehetőség.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Az önkormányzat az eddigi években mindig felvállalta a közfoglalkoztatást, ennek keretén belül több személyt foglalkoztatott saját intézményeiben, akik közül aztán néhányan az önkormányzat intézményeiben munkaviszonyt is tudtak létesíteni.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A foglalkoztatás területén hátrányos megkülönböztetés tekintetében panasz nem érkezett.

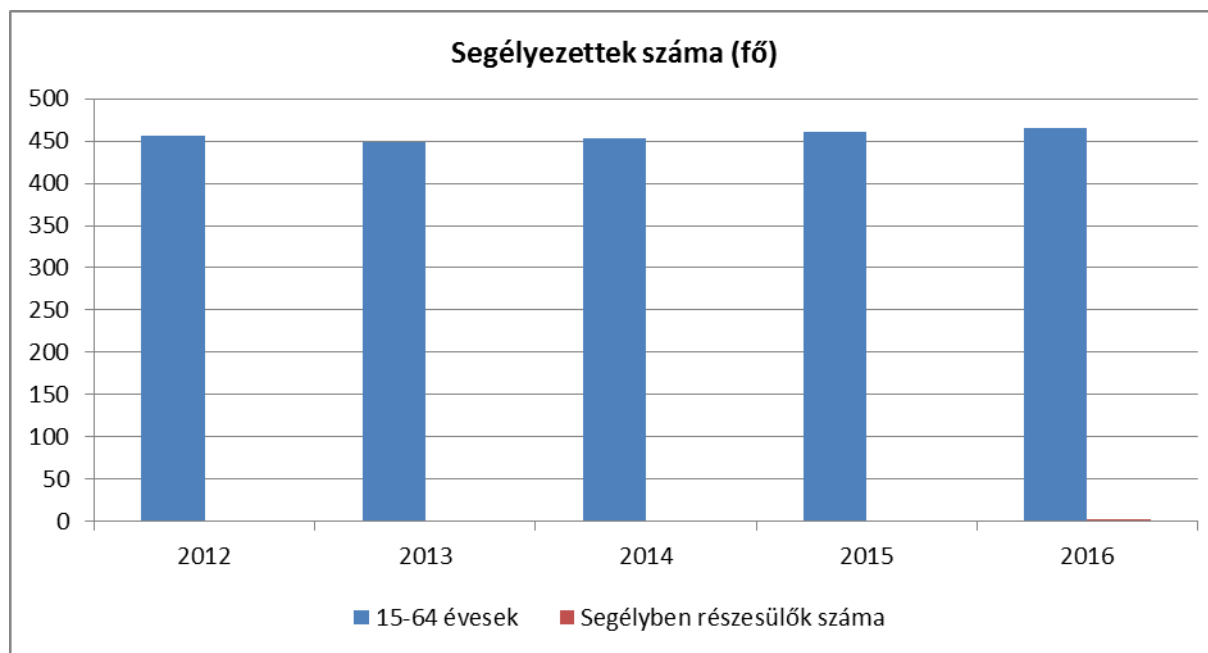
Az önkormányzat elsősorban a gyerekeit egyedül nevelő anyák, vagy gyermekes családok munkanélküli tagját részesíti előnyben a foglalkoztatás során és igyekszik a lehetőségekhez mérten fokozatosan mindenkit bevonni a közfoglalkoztatásba.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresési segélyben részesülők száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség száma (TS 0803 és TS 0804 összesen)	Álláskeresési segélyben részesülők (fő) - (TS 1101)	Álláskeresési segélyben részesülők %
2012	456	0	0,0%
2013	448	0	0,0%
2014	454	1	0,2%
2015	461	1	0,2%
2016	465	2	0,4%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

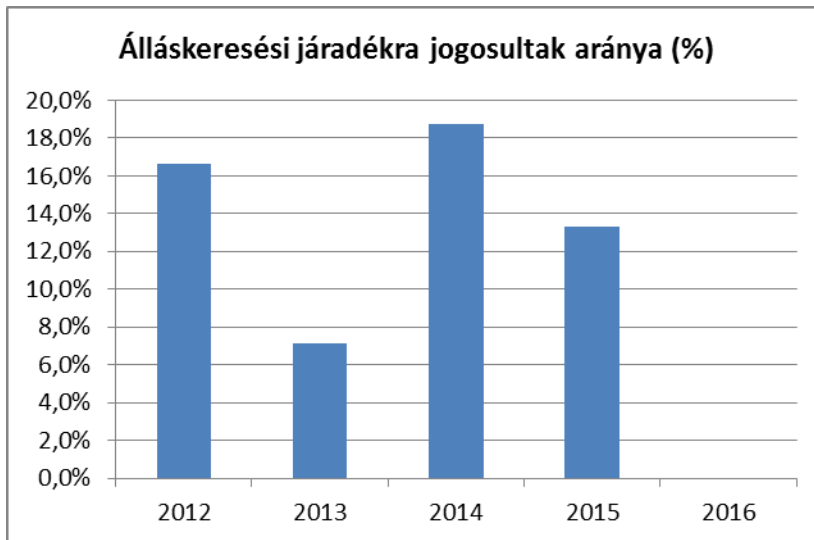

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 1301)	Álláskeresési járadékra jogosultak (TS 1201)	
	Fő	Fő	%
2012	18,00	3,00	16,7%
2013	28,00	2,00	7,1%
2014	16,00	3,00	18,8%
2015	15,00	2,00	13,3%

2016	14,00	0,00	0,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az álláskeresési járadékra jogosultak száma irreális, ugyanis az adatszolgáltatás során a központi nyilvántartási rendszerben csak negyedéves adatok állnak rendelkezésre. A negyedévek között pedig áttérés észlelhető. Ez azt jelenti, hogy egy személy az első és a második negyedévben is kaphatott járadékot és ilyenkor mindkét negyedévben számba vették.

Az adatok azonban jól szemléltetik a településen élő, munkanélküli járadékra jogosult személyek számának alakulását, az arányokat. Látható, hogy a nyilvántartott munkanélküliek közül kevesen részesülnek járadékban és számuk évről-évre változik. Számottevő csökkenés az utóbbi évben tapasztalható, ugyanis a központi jogszabályokkal még inkább szigorították a munkanélküliek juttatásainak feltételein.

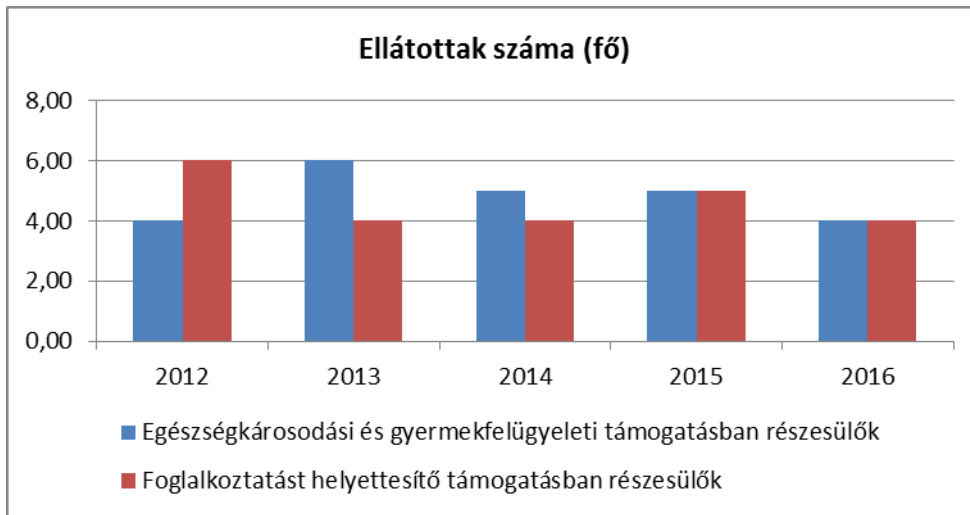
Az álláskeresési járadék jogosultsága tekintetében azt is fontos megjegyezni, hogy az ellátás csak rövid ideig adható. Ennek időtartama az elmúlt évben 9 hónapról 3 hónapra csökkent. Vélhetően így próbálják ösztönözni a munkanélkülivé vált személyeket arra, hogy minél hamarabb visszajussanak a munka világába, a tapasztalatok ugyanis azt mutatják, hogy minél hosszabb ideig munkanélküli valaki annál nehezebben helyezkedik el ismét.

Az álláskeresési segélyben részesülők számadatai a negyedévek tekintetében már tényleges adatokat mutatnak, melyből látható, hogy az álláskeresési segélyben részesülők száma alacsony.

3.3.3. számú táblázat- Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2016. márc. 1-től (TS 5401) (2015. február 28.-ig rendszeres szociális segélyben részesülők (TS 1401))		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresési segély - TS 7015 negyedévek átlagában számolva)	
	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %-ában
2012	4,00	0,88%	6,00	33,33%
2013	6,00	1,34%	4,00	14,29%
2014	5,00	1,10%	4,00	25,00%
2015	5,00	1,08%	5,00	33,33%
2016	4,00	0,86%	4,00	28,57%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az aktív korúak ellátásának megállapítására –ahogy az a korábbiakban is olvasható - 2015. március 1-jétől hatáskörrel a megyei Kormányhivatalok járási hivatalai rendelkeznek.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

A község infrastrukturális feltételei kedvezőek. Ivóvíz a lakások 75%-ában van, gázhálózat a község teljes területén kiépített, a háztartások több mint fele igénybe is veszi ezt a szolgáltatást. Szennyvízcsatorna lefedettség 89% a településen a rákötött lakások arányában.

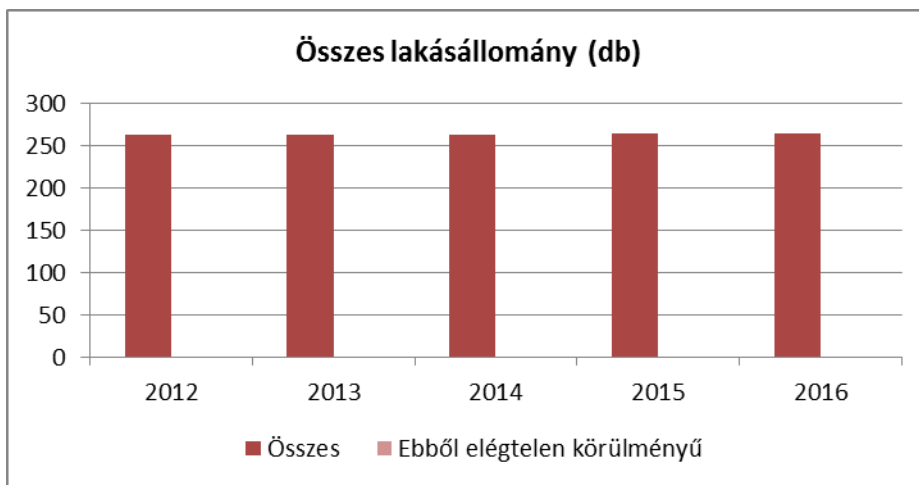
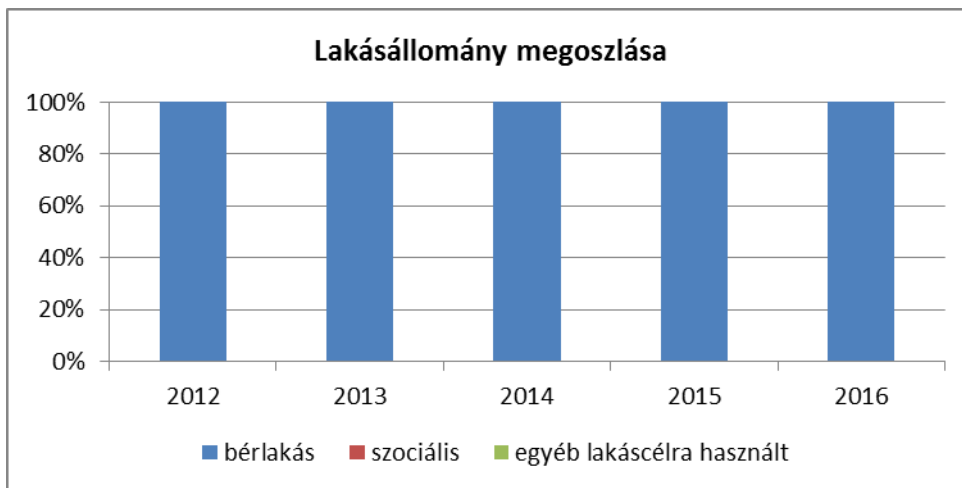
Az elmúlt időszakban a recesszió Sorkifaludon is kézzel fogható volt. A korábbi évekhez képest a településen feltűnően kevés lakás épült, évente 1-2 épületről beszélhetünk.

A lakosság szinte teljes egészében saját tulajdonú lakásban él. A 267 lakásból viszonylag kevés tekinthető alacsony komfortfokozatúnak. Erről konkrét adattal az önkormányzat nem rendelkezik.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 4201)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2012	262	0	2	0	0	0	0	0
2013	263	0	2	0	0	0	0	0
2014	263	0	2	0	0	0	0	0
2015	264	0	2	0	0	0	0	0
2016	264	0	2	0	0	0	0	0

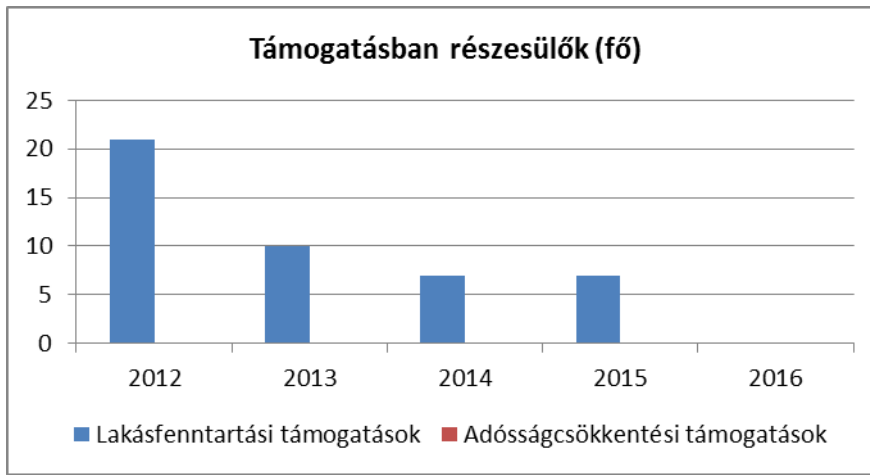
Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

3.4.2. számú táblázat - Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma

Év	Lakásfenntartási támogatásban részesített személyek száma (TS 6001)	Összesen adósságcsökkentési támogatásban részesítettek száma (TS 6101)
2012	21	0
2013	10	0
2014	7	0
2015	7	0
2016	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Lakásfenntartási támogatás helyett 2015. március 1-jét követően Sorkifalud Község Önkormányzata Képviselő-testületének a szociális igazgatásról és az egyes szociális ellátási formák helyi szabályairól, azok igénybevételéről és a fizetendő térítési díjakról szóló 16/2016. (XI.25.) önkormányzati rendelete alapján a rászorulóknak –a korábbiakkal megegyező feltételek mellett – települési támogatás nyújtható. Ennek keretében lakathoz kapcsolódó rendszeres és eseti költségek viseléséhez támogatást vehetnek igénybe a szociálisan rászoruló háztartások.

a) bérlakás-állomány

Sorkifalud Község Önkormányzat tulajdonában két bérlakásként használt ingatlan van, mindkét ingatlan teljesen közművesített. Mindkét lakás Sorkifalud község belterületén található. Jelenleg az egyik bérlakást veszi igénybe egy család, állaga karbantartott. A lakás bérleti díja nagyon kedvező, hiszen jóval a piaci érték alatt áll. Ez köszönhető annak, hogy Sorkifalud intézményében foglalkoztatott személy birtokában van. Az önkormányzat másik bérlakása felújításra szorul, azonban az önkormányzat jelenlegi tervei között nem szerepel az ingatlan felújítása.

b) szociális lakhatás

Az önkormányzat tulajdonában nem áll szükség lakás. Az önkormányzat jelenlegi szándékai között nem szerepel szükség lakás vásárlása.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlan nincs Sorkifalud településen.

Lakásfenntartási támogatás helyett 2015. március 1-jét követően Sorkifalud Község Önkormányzata Képviselő-testületének a szociális igazgatásról és az egyes szociális ellátási formák helyi szabályairól, azok igénybevételéről és a fizetendő térítési díjakról szóló 16/2016. (XI.25.) önkormányzati rendelete alapján a rászorulóknak –a korábbiakkal megegyező feltételek mellett – települési támogatás nyújtható.

f) eladósodottság

Az elmúlt években fellépő sokat emlegetett devizahitelesek problémáival nyilván a településen is sok ember küzd. Ennek eredményeként az ingatlanok jelentős hányada pénzügyi, a közüzemi szolgáltatók felé való tartozás esetében pedig a közüzemi szolgáltatók jelzálogjogával és végrehajtási jogával terhelt, mely az eladósodás szempontjából komoly veszélyt jelent.

Megállapítható továbbá az önkormányzathoz beérkezett árverési kifüggesztési kérelmekből, hogy az utóbbi években tapasztalható gazdasági válság következményeként több, addig jómódú család és vállalkozás került az eladósodottság határára. Az eladósodottság mértéke a település tekintetében közepesnek mondható.

Az eladósodottság érezhető az önkormányzat által kivetett adók befizetési hajlandóságán és teljesítésén is. A krízishelyzetben lévő személyek támogatásáról szóló jogszabály hatályának ideje alatt (egy-két évvel ezelőtt) a támogatás igénybevételének lehetőségével csak kevés ember élt. Természetesen nem zárható ki annak eshetősége sem, hogy a településről azért költöznek el emberek és azért adják el ingatlanaikat, mert erre kényszerülnek. A lakhatási problémával küzdő és ezáltal veszélyhelyzetben lévő családokról, védendő fogyasztónak minősülő, előrefizetős mérővel rendelkező, vagy szolgáltatásból kikapcsolt személyekről az önkormányzat adattal nem rendelkezik.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Sorkifaludon külterületi és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, és egyéb lakott helyek nincsenek.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

Szegregátumnak nevezünk azokat a területeket, ahol az aktív korú népességben belül a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya mindkét mutató tekintetében magasabb, mint 50%.

Ez alapján kijelenthető, hogy Sorkifalud községben szegregátum nem alakult ki.

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Az önkormányzatok számára jogszabály kötelezően ellátandó feladatként írja elő az egészségügyi alapellátásról való gondoskodást. Ez az alapján a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziorvosi,*
- b) a fogorvosi alapellátásról,*
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,*
- d) a védőnői ellátásról,*
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.*

Az egészségügyi ellátás a településen a háziorvosi ellátás útján történik. A háziorvosi szolgálatot a Megyei Egészségbiztosító Pénztár finanszírozza. Az ellátás a lakosságszámtól függő fix finanszírozás, amit kiegészít a kártyával bejelentkezett betegek utáni teljesítménydíjazás.

Az egészségügyi alapellátáshoz csatlakozó Háziorvosi Központi Ügyeleti feladatokat külön megállapodás alapján biztosítják. A járóbeteg-szakellátás és fekvőbeteg ellátás Szombathelyen valósul meg.

A település egészségügyi szolgálatát 1 fő háziorvos látja, aki Sorkifaludon és a szomszédos településeken Nemeskoltán és Gyanógeregyén is teljesít szolgálatot. Sorkifaludon minden nap van rendelés. Délután 4 órától másnap reggelig és hétfőként a központi orvosi ügyeleten, Szombathelyen vehető igénybe a szükséges orvosi ellátás.

A településen lakók a fogorvosi ellátást legközelebb Szombathelyen vehetik igénybe, akárcsak a Központi Orvosi Ügyeletet. A községben fiókgyógyszertár nem működik, az legközelebb Rum községben vagy a megyeszékhelyen található.

Sorkifalud, Nemeskolta, Gyanógeregye és Sorkikápolna községben 1 védőnő látja el a gyermekek alapvető egészségügyi ellátásával kapcsolatos feladatokat.

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 4401)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 4301)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 4501)
2012	1	0	0
2013	1	0	0
2014	1	0	0
2015	1	0	0
2016	1	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

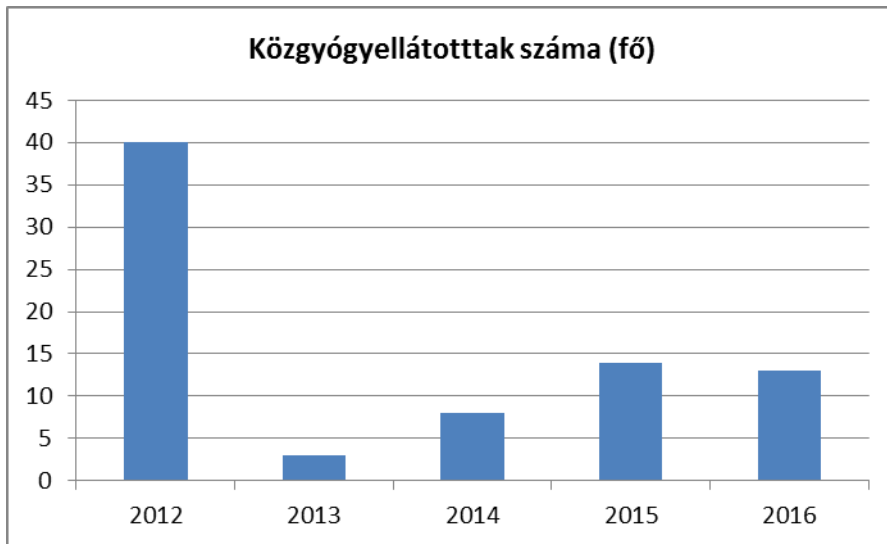
A helyi háziorvos a felnőttek és a gyermekek ellátását is biztosítja.

Azok, akik gyermekük ellátásával mégis gyermekorvost bízának meg legközelebb a 20 km-re található Vépen és Szombathelyen tudják ezt az ellátást igénybe venni.

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

Év	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (TS 5601)
2012	40
2013	3
2014	8
2015	14
2016	13

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

Év	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 5901)	Ápolási díj, méltányossági alapon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 5902)	Összesen
2012	0	0	0
2013	0	0	0
2014	0	0	0
2015	0	0	0
2016	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

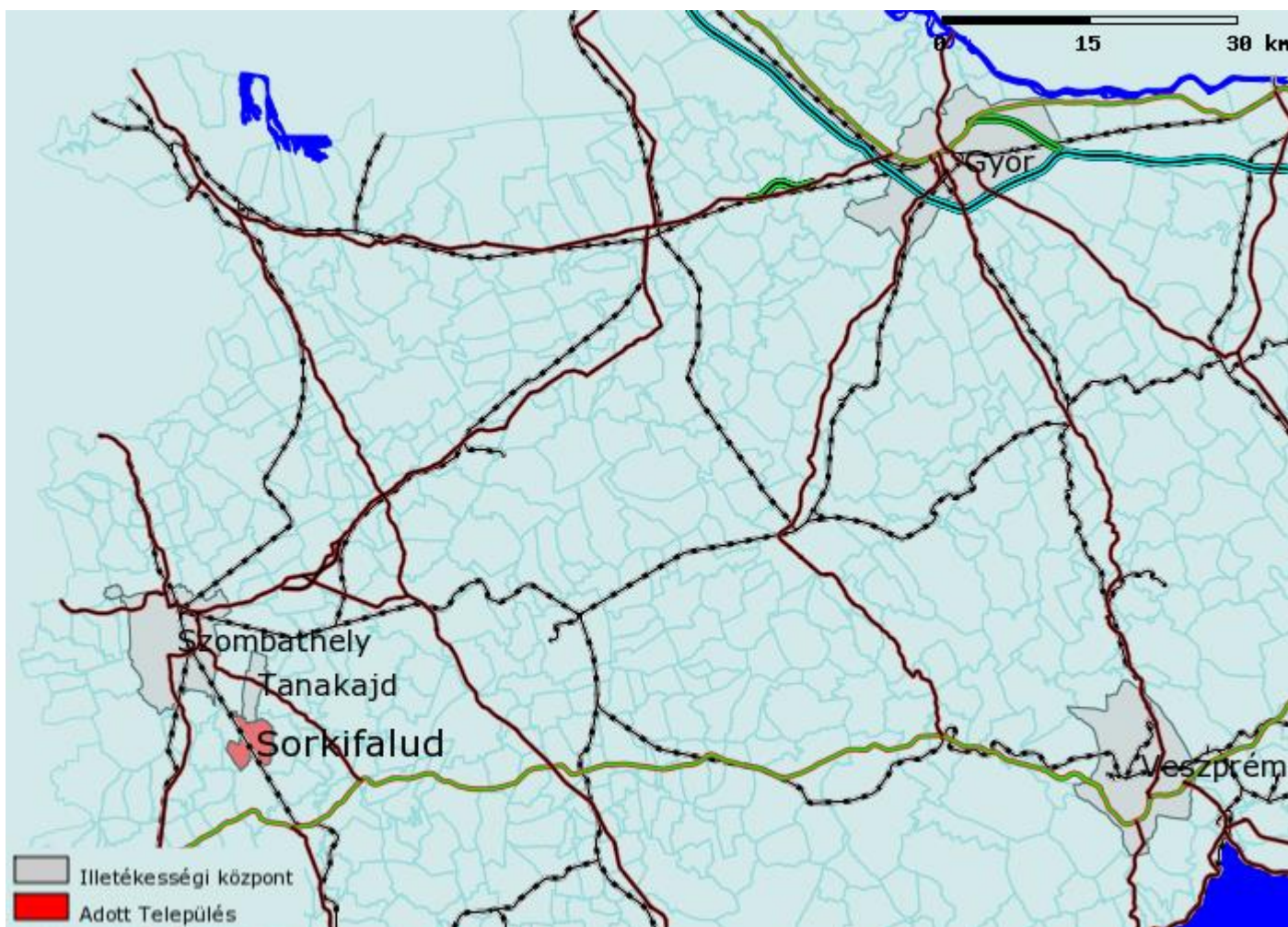
b) prevenciós és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Kötelező jellegű népegészségügyi szűrések már nem léteznek. A hozzáférhető rendszeres, ún. behívóleveles szűrések vannak manapság, például méhnyak és emlőszűrés, tüdőszűrés. Kötelezően elrendelt szűrővizsgálat járványügyi indokkal lehetséges, ezek nem tartoznak a népegészségügyi szűrések közé. A szűrővizsgálatokat különböző intézményekben a közeli városban, vagy a háziorvos által helyben szervezett szűréseken vehetik igénybe, de az ezeken való részvételről a településen nem rendelkeznek adatokkal.

A kisgyermekkorban, óvodás korban és iskoláskorúak körében kötelező oltások és státuszvizsgálatok elvégzését a gyermekorvos, illetve védőnő folyamatosan végzi. A háziorvos egyben az iskolaorvos is. A kötelező védőoltások jelentősége a településen általánosan elismert, s nem jellemző, hogy maradnának ki gyermekek a védőoltásból. A fogászati szűrővizsgálatokat az iskola-egészségügyi feladatok közt a gyermekfogorvos végzi az oktatási intézménnyel történt megállapodás alapján. A fogászati szűrővizsgálaton ily módon szinte minden tanuló megjelenik.

A lakosság egészségvédelme érdekében az önkormányzat alkalmanként szervez prevenciós egészségügyi programot (látásvizsgálat, hallásvizsgálat, egészségügyi alkalmassági vizsgálat), egészségmegőrzést elősegítő előadásokat, rendezvényeket szervez a falu lakossága részére.

A község állandó ünnepein, falunapjain kiemelt figyelmet szentel a sportprogramok szervezésére és lebonyolítására, hangsúlyt helyezve arra, hogy minél szélesebb körben vonja be a fiatalokat a sportolásba.

* Az elérési idők meghatározása során az országos közúthálózaton, illetve a belterületen a KRESZ által meghatározott általános sebességhatárításokkal (130, 110, 90, 50 km/h), kompok esetében 7 km/h sebességgel számoltunk.

Település: Sorkifalud

Intézmény típusa

Központ

Eljutási idő Távolság

		* Óra:Perc	km
Építésügyi Hivatal	Szombathely	0:20	18,371
Építésügyi körzetközpont	Szombathely	0:20	18,371
Fogyasztóvédelmi Felügyelőség	Szombathely	0:20	18,371
Gyámhivatal	Szombathely	0:20	18,371
Kerületi Állategészségügyi és Élelmiszer-ellenőrző Hivatal	Szombathely	0:20	18,371
Kistérségi ÁNTSZ	Szombathely	0:20	18,371
Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség	Szombathely	0:20	18,371
Körzeti Földhivatal	Szombathely	0:20	18,371
Magyar Bányászati és Földtani Hivatal Bányakapitányság	Veszprém	1:32	98,075
Megyei földhivatal	Szombathely	0:20	18,371
Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság	Szombathely	0:20	18,371
Megyei Kormányhivatal	Szombathely	0:20	18,371
Megyei Kormányhivatal Egészségbiztosítási Pénztári Szakigazgatási Szerv	Szombathely	0:20	18,371
Megyei Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Igazgatósága	Szombathely	0:20	18,371
Megyei Kormányhivatal Építésügyi Hivatalának Állami Főépítésze	Győr	1:51	110,734
Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága	Szombathely	0:20	18,371
Megyei Kormányhivatal Földművelésügyi Igazgatósága	Szombathely	0:20	18,371
Megyei Kormányhivatal Mérésügyi és Műszaki Biztonsági Hatóság	Győr	1:51	110,734
Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központ	Szombathely	0:20	18,371
Megyei Kormányhivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatósága	Tanakajd	0:8	8
Megyei népegészségügyi szakigazgatási szerv	Szombathely	0:20	18,371
MKh. Munkavédelmi és Munkaügyi Szakigazgatási Szerveinek Munkavédelmi Felügy.	Szombathely	0:20	18,371
MKh. Munkavédelmi és Munkaügyi Szakigazgatási Szervének Munkaügyi Felügy.	Szombathely	0:20	18,371
Munkaügyi központ kirendeltsége	Szombathely	0:20	18,371
NeKI Kirendeltség	Szombathely	0:20	18,371
Nemzeti Adó- és Vámhivatal Megyei Adóigazgatóság	Szombathely	0:20	18,371
Nemzeti Adó- és Vámhivatal Megyei Vám- és Pénzügyőri Igazgatósága	Szombathely	0:20	18,371
Nemzeti Adó- és Vámhivatal Regionális Adó Főigazgatósága	Győr	1:51	110,734
Nemzeti Adó- és Vámhivatal Regionális Vám- és Pénzügyőri Főigazgatóság	Győr	1:51	110,734
Nyugdíjbiztosítási Igazgatóság	Szombathely	0:20	18,371
Okmányiroda	Szombathely	0:20	18,371
Országos Egyéni Választó Kerületek	Szombathely	0:20	18,371
Polgármesteri hivatalok	Sorkifalud	0:0	0
Rendőrkapitányság	Szombathely	0:20	18,371
Szociális és gyámhivatal	Szombathely	0:20	18,371
Tűzoltóság	Szombathely	0:20	18,371
Városi Bíróság	Szombathely	0:20	18,371
Városi Ügyészség	Szombathely	0:20	18,371

Adatforrás: GeoX Kft.
(2011(idő, táv),2012(intézmény))

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A család- és nővédelmi gondozás (Eütv.), családtervezés, fogamzás előtti gondozás, várandós szoptató anyja gondozása) a védőnői feladatellátás keretében biztosított a településen. Az ifjúsági egészségügyi gondozás speciális feladatainak ellátása (Eütv.) a kistérségben biztosított.

A fejlesztő foglalkozások kisgyermek, óvodások és iskolások részére szintén csak Szombathelyen biztosított állandó jelleggel a gyógypedagógiai ellátást biztosító Aranyhíd Oktatási Nevelési Központban. Egészségügyi szakellátás helyben (kórház, sürgősségi ellátás, emlő-szűrő állomás, méhnyak-szűrő szakrendelés és fogyatékos személyek rehabilitációja) nem biztosított. Ezeket az ellátásokat a kb. 20 km-re lévő megyeközpontban, Szombathelyen lehet igénybe venni, akárcsak a rehabilitációs ellátásokat.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az önkormányzat fenntartásában működő sorkifaludi konyha biztosította 2019.július 31-ig a gyermekétkeztetést mind az óvodai nevelésben, mind pedig az iskolai oktatásban részesülő gyermekek részére. 2019. szeptember 1.napjától az Atroplusz Kft. tálalókonyhát működtette a főzőkonyha helyett.

A főzőkonyha működése során a hatósági előírásoknak megfelelően kellő figyelmet fordít a változatos és egészséges táplálkozásra, tekintettel arra, hogy jelentős számú gyermek veszi igénybe szolgáltatását. A közétkeztetés során különös figyelmet fordítanak a nagy mennyiségű idény jellegű gyümölcs és zöldség fogyasztására.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Az önkormányzat a költségvetéséből jelentős anyagi eszközöket biztosít a helyi sportolással foglalkozó civil szervezet támogatására. Ennek keretében évente támogatásban részesíti a Sorkifalud-Gyanógeregye Sportkört.

Sorkifalud községben a Sorkifalud-Gyanógeregye Sportkör köré szerveződnek a sport programok. A község karbantartott sportpályával és új sportöltözővel rendelkezik, mely megfelelő körülmények között várja a sportolni vágyókat.

A sorkifaludi Klubkönyvtárban helyi szerveződés alapján heti rendszerességgel nők részére tornát, illetve táncot tartanak oktató vezetésével. A Klubkönyvtárban működő nyugdíjas klubban az idősebb korosztály részére kiemelten az időskori betegségekkel, problémákkal foglalkozó előadások, beszélgetések kerülnek megrendezésre, valamint segíti az idősek hasznos időtöltését.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A települési önkormányzat a szociális alapszolgáltatás feladatai közül az étkeztetést érvényes működési engedély keretében biztosítja Nemeskolta és Gyanógeregye község önkormányzatával közösen fenntartott főzőkonyhán keresztül. Az ételt az önkormányzat helyben fogyasztással vagy elvitel lehetőségével biztosítja. Sorkifalud község megállapodást kötött Szombathely Megyei Jogú Várossal egyes szociális és gyermekjóléti alapszolgáltatási feladatok ellátására. A családsegítés és házi segítségnyújtás feladatainak ellátása Sorkifaludon ez alapján a megállapodás alapján biztosított.

Sorkifalud Község Önkormányzatának Képviselő-testülete 112/2014. (XI.18.) határozatával elfogadta a Táplánszentkereszti Mikrotérségi Társulás módosításokkal egybeszerkesztett társulási megállapodását, így 2015. január 1. napjától a házi segítségnyújtás, a gyermekjóléti alapszolgáltatás és a családsegítés szociális alapszolgáltatásokat a Táplánszentkereszti Mikrotérségi Társulás látja el.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Az önkormányzatnak nincs tudomása és adata arra vonatkozóan, hogy hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése lenne tapasztalható a szolgáltatások nyújtásakor. Panasz a szolgáltatások ellátásával kapcsolatosan nem érkezett az önkormányzathoz.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

A pénzbeli ellátások és a közszolgáltatások szervezése során pozitív diszkriminációval segíti az önkormányzat a célcsoporthoz tartozókat. Ez részben a helyi rendeletben szabályozási eszközökkel, részben eljárások bevezetésével történik.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

A település életében fontos szerepet töltenek be közösségi színterek, a sport, a művelődés helyi feltételeinek biztosításával.

Az önkormányzat és a civil szervezetek között az együttműködés jónak mondható. A civil szervezetek feladatok vállalásával, véleményezéssel segítik az önkormányzat munkáját, az önkormányzat pedig – lehetőségéhez mérten – anyagi támogatást biztosít számukra feladataik ellátásához, működésükhöz.

Sorkifalud községben Klubkönyvtár működik.

A gyermekek, fiatalok és családjaik részére a szabadidős programok szervezésében az általános iskola pedagógusai és az óvoda óvodapedagógusai vesznek részt. Heti rendszerességgel szervezik a 15 év alatti gyermekek szabadidejét. Vetélkedőket tartanak, köszöntik az „arany lakodalmas” házaspárokat, az ünnepélyekre, megemlékezésekre műsorral készülnek. A községben nyugdíjas klub, a Sorkifalud-Gyanógeregye Sportegyesület, Sorkifalud-Gyanógeregye Községek Önkéntes Tűzoltó Egyesülete és a Nefelejcs Népdalkör működik. Az önkormányzat képviselő-testülete a helyi kezdeményezéseket támogatta és támogatja is.

A sorkifaludi Klubkönyvtárban működő nyugdíjas klubban az idősebb korosztály részére kiemelten az időskori betegségekkel, problémákkal foglalkozó előadások, beszélgetések, fórumok kerülnek megrendezésre. A klubban aerobic torna is működik. A klub helyt ad az iskolai szakkör-foglalkozásoknak is. A fiatalok részére számítástechnikai foglalkozások kerülnek megrendezésre.

A Klubkönyvtár helyt ad a Nefelejcs Népdalkörnek és a „Csendbontó Társulat” színjátszó körnek is, akik próbáikat itt tartják. A falu lakóiból összeállt színjátszó csapat évente meglepi a sorkifaludiakat és a környék településeinek lakóközösségét mókás jeleneteikkel, előadásaikkal.

Megemlítendő a „Mesefalu” programot, amelynek keretében egy közhasznú szervezet 2009. évtől szervez programokat a faluközösség számára.

A Klubkönyvtárban mozgókönyvtár működik, mely viszonylag jelentős könyvállományával változatos témájú könyveket kínál az olvasni vágyók részére.

A Klubkönyvtár részére folyamatosan érkeznek könyvfelajánlások. Sorkifalud Község Önkormányzata 2012. évben azonban jelentős mennyiségű térítésmentes adományozott könyvet kapott egy budapesti újságírótól és családjától.

A klubkönyvtár vezetését egy fő közalkalmazott látja el, aki rugalmasan igazodik a klubkönyvtári programokhoz, rendezvényekhez.

A sportkör is kiveszi részét a faluban szervezett programokból, melyeket sporttal, mozgásos játékokkal színesítik.

A településen a kulturális ágazat is hozzájárul a község békés, kiegyensúlyozott közösségi életéhez. A község könyvtára heti 6 órában áll a polgárok rendelkezésére, melynek során helyi dokumentumhasználatra, kölcsönzésre, könyvtárközi kölcsönzésre, nyomtatásra nyílik lehetőség. A Klubkönyvtárban óvodások és alsó tagozatos iskolások részére évente több alkalommal „Meseláda” elnevezésű foglalkozások kerülnek

megrendezésre a Berzsényi Dániel Megyei Könyvtár szervezésében. A könyvtárban évente egy alkalommal 20 órás számítógépes tanfolyamot is indítanak szintén a Berzsényi Dániel Megyei Könyvtár szervezésében.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezeléseik)

A közösségi együttélés pozitívnak mondható, etnikai konfliktusok nincsenek.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

Önkéntes munkát elsősorban a helyi egyházi közösség, alkalmanként az önkormányzat, illetve a civil szervezet végez. A településen lakó és önkéntes tevékenységet végző személyekről az önkormányzatnak nincs tudomása. Az új köznevelési törvény fokozatos hatályba lépésével az érettségiző diákoknak 50 óra önkéntes munkát kell végezniük, melynek során az oktatás, az egészségügyi és szociális ellátás, a környezetvédelem stb. területeken tudnak letölteni olyan szervezeteknél és intézményeknél, akik előzetesen regisztráltak az önkéntes munka igénybevételére.

A Sorkifaludi Bokréta Óvoda a Vasi Diák Közösségi Szolgálathoz regisztrált önkéntes diákmunka igénybevételére.

Az óvodán kívül a 2014. évben az Önkormányzat is regisztrált önkéntes diákmunka igénybevételére.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A községben magyar nemzetiségű állampolgárok élnek, így nemzetiségi önkormányzat, közöttük Roma Nemzetiségi Önkormányzat nem működik.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
21-25 éveseket érintő munkanélküliség (3.2.2)	Piacképes szakmára való átképzés, felnőttképzés. Igényfelmérés a helyi munkáltatóknál, hogy milyen végzettségű munkavállalóra lenne szükségük.
51-x éveseket érintő munkanélküliség (3.2.2)	Piacképes szakmára való átképzés, felnőttképzés
Tartós munkanélküliek aránya magas a regisztrált munkanélküliek számához képest (3.2.3)	Helyi vállalkozások ösztönzése, hogy alkalmazzanak helyi tartós munkanélkülit. Állásbörze megszervezése helyi szinten. Munkaügyi Központtól megkért, sajtóban, interneten meghirdetett állások közzététele az önkormányzati hivatalban.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

2016-os adat	lélekszám	arány %
Állandó népesség száma	684	100
Gyermekek száma összesen	142	20,76
Állandó népességből nő	341	49,85

Állandó népességből férfi	343	50,14
Állandó népességből a 0-2 évesek száma	21	3,07
Állandó népességből a 0-14 éves férfiak száma	52	7,60
Állandó népességből a 0-14 éves nők száma	48	7,01
Állandó népességből a 15-17 éves férfiak száma	6	0,87
Állandó népességből a 15-17 éves nők száma	15	2,19

Forrás:(TeIR)|KSH-TSTAR

Demográfiai trend

Év	2012	2013	2014	2015	2016
Gyermekek száma 0-17 éves korig	119	117	121	115	121

Forrás:(TeIR)|KSH-TSTAR

A 18 éven aluliak száma az elmúlt években fokozatosan csökkent, mind országos, mind kistérségi, mind megyei, mind a település vonatkozásában.

A gyermekszám folyamatos csökkenésének okai egyrészt az általános társadalmi jelenségek, szemléletmódbeli változások rovására írhatók, másrészt pedig a családtámogatási és foglalkoztatáspolitikai jellemzőkben keresendők.

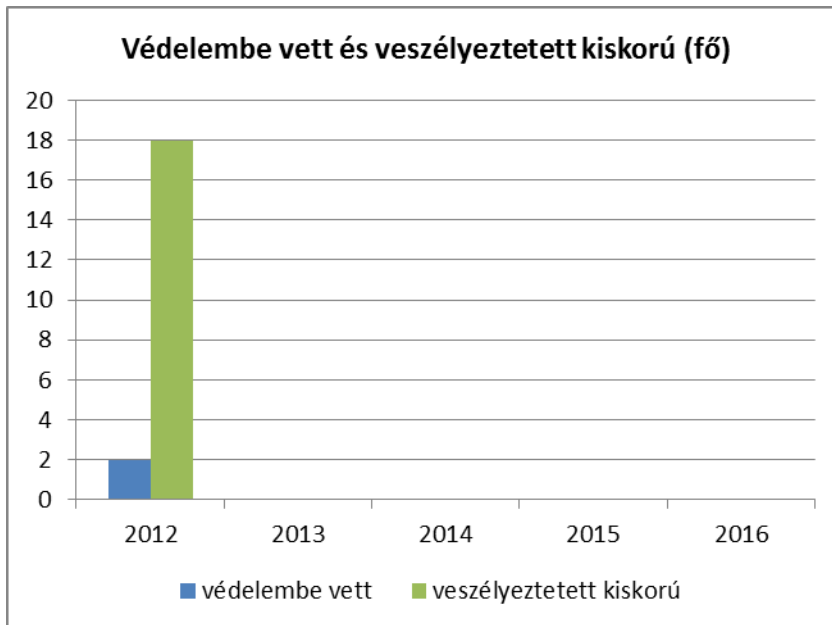
Ez az általánosságban tapasztalható csökkenés az utóbbi időszakban megállíthatatlannak tűnik és a település fokozatos előregedését vonja maga után, mely folyamatot megállítani, a gyermekvállaláshoz kedvező feltételeket a településen megteremteni a lakossággal közös cél kell, hogy legyen.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3001)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3101)
2012	2	18
2013	0	0
2014	0	0
2015	0	0
2016	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A gyermek veszélyeztetettség: olyan-magatartás vagy mulasztás következtében kialakult-állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja, vagy akadályozza. Olyan állapotról van szó, amelynek kialakulásában számtalan tényező játszhat közre a szülők, a környezet vagy éppen a gyerek részéről.

A veszélyeztetettség nem akut állapot, hanem egy folyamat, amelynek során a gyermek magatartásában, állapotában deviáns tünetek jelennek meg. A veszélyeztetettség okai lehetnek elsősorban környezeti, magatartási, anyagi, egészségi okok, továbbá alkoholizmus, bántalmazás, elhanyagolás, lakáskörülmények, bűncselekmények, tankötelezettség elmulasztása miatti veszélyeztetettség.

A gyermekek védelmének rendszere ezeket a veszélyeztetettségeket a feltárását és orvoslását hivatott végezni. Fontos filozófiája a prevenció és egyik eszköze pedig a védelembe vétel, mely a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység.

A gyermekek védelmét pénzügyi, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a gyermekvédelmi törvényben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják. A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 15. § (1) bekezdése szerinti pénzügyi és természetbeni ellátások a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás, a gyermektartásdíj megelőlegezése, az otthonteremtési támogatás és az ezekkel összefüggő egyéb kiegészítő jellegű támogatások.

A gyermek védelembe vételét az illetékes gyámhatóság akkor rendeli el, ha a gyermek veszélyeztetettsége olyan mértékű, hogy az szorosabb család-gondozói kontrollt igényel. Ilyenkor a gyámhatóság a védelembe vételt elrendelő határozatban meghatározza a gyermek illetve a törvényes képviselői számára azokat a magatartási szabályokat, amelyeket be kell tartani annak érdekében, hogy a gyermek veszélyeztetettsége csökkenjen és ellátása, nevelése a családban megmaradjon.

Sorkifaludon 2012-ben volt csak védelembe vett kiskorú és veszélyeztetett kiskorú gyermek is. A megváltozott jogszabályok értelmében a tankötelezettség teljesítésének kikényszerítése érdekében a jogalkotó az 50 tanórát meghaladó igazolatlanul mulasztó gyermek esetében kötelező védelembe vételt rendelt el. Aztán ez a tendencia megállt, a védelembe vett gyermekek nagykorúak lettek és ezáltal védelembe vételük megszűnt. A gyermekek körében a veszélyeztetettség jellemzően a gyermek magatartása miatt fordult elő. Ez főleg az iskolában tanúsított magatartási problémái, viselkedése miatt került előtérbe, illetve az igazolatlan hiányzások is jellemezően a gyermek hibáiból adódtak.

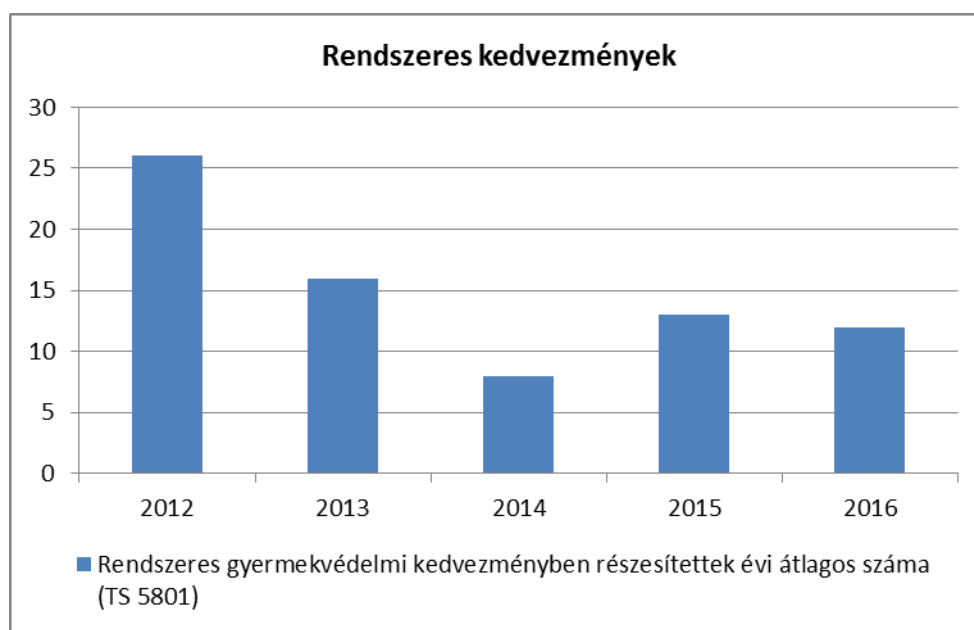
Sorkifalud községben 2012. év végén 2 gyermek állt védelembe vétel hatálya alatt családon belüli egyéb problémák miatt.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 5801)
2012	26
2013	16
2014	8
2015	13
2016	12

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzügyi, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják. A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 15. § (1) bekezdése szerinti pénzügyi és természetbeni ellátások (2012. december 31-i hatályos szabályozás szerint):

- a) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
- b) a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás,

- c) a gyermektartásdíj megelőlegezése,
- d) az otthonteremtési támogatás,
- e) a kiegészítő gyermekvédelmi támogatás.

A települési önkormányzat jegyzője, törvény szerinti jogosultság esetén, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot állapít meg egy év időtartamra, az arra rászoruló gyermekek részére (Gyvt.18.§ (1) bekezdés és 19-20/A.§). A gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményére, az eseti támogatásra, valamint egyéb kedvezményekre.

Sorkifaludon a családok szociális és anyagi helyzete megfelelőnek ítéltető, többségében komfortos vagy összkomfortos családi házakban élnek. A szülők nagy része folyamatos munkaviszonnyal rendelkezik. A munkanélküli ellátást évek óta szinte ugyanazok a személyek veszik igénybe. Elutasítások száma, főbb okai: nem került sor kérelem elutasítására.

2012. augusztus és november hónapban Sorkifalud községben 27 gyermek volt jogosult az ellátásra. A 27 gyermek 11 családban él, számuk folyamatosan csökken.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak számának csökkenése elsősorban nem azzal magyarázható, hogy az eddig rászorultak jobb helyzetbe kerültek, hanem a jogosultsági feltételekben bekövetkező változásokkal. Az ellátás rászorultsági alapon jár, a támogatás megállapítása a család egy főre jutó jövedelmétől függ. A jövedelem vizsgálatnál az öregségi nyugdíjminimumhoz viszonyítjuk a család egy főre jutó jövedelmét. Az öregségi nyugdíjminimum 2008 óta nem emelkedett, a minimálbér pedig igen. Jellemzően a gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek az egyedülálló szülők vagy a munkanélküli szülők gyermekei.

A családokra, kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adatok között meg kell említeni, hogy jövedelmi körülményeiket tekintve a kérelmezők között találhatóak GYED-ből, GYES-ből, GYET-ből, nyugdíjszerű ellátásból, munkanélküli ellátásokból élő, valamint jövedelemmel nem rendelkezők.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Sorkifalud Község Önkormányzata Képviselő-testületének 16/2016. (XI.25.) önkormányzati rendelete a szociális igazgatásról és az egyes szociális ellátási formák helyi szabályairól, azok igénybevételéről és a fizetendő díjakról szóló rendelete alapján bölcsőde, óvoda és iskola kezdéséhez települési támogatást nyújt a szociálisan rászorult családoknak.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

A gyermekek megfelelő étkezésének alapfeltétele az egészséges étkezés, a mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges táplálékhoz, ezért is fontos az önkormányzat által szervezett intézményekben történő közétkeztetés.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek az óvodába és az általános iskola 1-8 osztályában ingyen vehetik igénybe az étkeztetést. Az a gyermek, aki 3 vagy több gyermekes családban él, illetve tartósan beteg vagy fogyatékos, sajátos nevelési igényű vagy saját jogán családi pótlékban részesül 50%-os mértékű kedvezményes étkezésre jogosult.

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma, aránya

	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2008	7	13	13	63	0	3
2009	12	20	6	68	0	5
2010	10	29	15	72	0	3

2011	11	32	9	67	0	3
2012	14	35	4	65	0	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

A településen minden gyermek magyar állampolgár.

4.1.4. számú táblázat – Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

	Magyar állampolgársággal nem rendelkező óvodások száma	Ebből hátrányos helyzetű	Magyar állampolgársággal nem rendelkező általános iskolások száma	Ebből hátrányos helyzetű	Magyar állampolgársággal nem rendelkező, 18 év alatti középiskolások száma	Ebből hátrányos helyzetű
2008	0	0	0	0	0	0
2009	0	0	0	0	0	0
2010	1	0	0	0	0	0
2011	0	0	0	0	0	0
2012	0	0	0	0	0	0

Forrás: Önkormányzati adatok, BM-BÁH

A demográfiai mutatókon belül érdemes felhívni a figyelmet arra, hogy a párkapcsolatra épülő családok között egyre népszerűbb az élettársi kapcsolat, számuk és arányuk is emelkedett az elmúlt időszakban.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Sorkifalud községben szegregátumok nem alakultak ki. A lakások belterületen épültek, külterületen és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások nincsenek. Mindenkinek egyformán biztosított a közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, valamint a közösségi közlekedéshez való hozzáférés, így a gyermekek esélyegyenlőségének biztosítását, a településen élőknek a helyi gyermekvédelmi ellátó rendszerhez való hozzáférés ugyancsak biztosított.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A helyi gyermekvédelmi ellátórendszer szolgáltatásokkal, támogatásokkal segíti az arra rászoruló családokat a gyermek nevelésében, megfelelő támogatások és szolgáltatások nyújtásával, elérhetőségével. A helyi rendszer működtetésének fő feladata, célkitűzése, hogy a veszélyeztetettség kialakulását megelőzze. A megelőző tevékenység, a teljes szolgáltató rendszert átfogó intézményhálózaton keresztül valósul meg. Az intézményhálózat egyes részterületein (egészségügyi, szociális ellátás, foglalkoztatás, lakásügy, oktatás, gyermekvédelem) fontos meghatározni az egymással összhangban álló és egymásra épülő intézkedéseket. Ezen intézkedések célja, hogy a gyermek már megszületésétől kezdve egyenlő esélyekkel induljon, vagy segítsen az esélyek javításban.

A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzet fogalmának meghatározása nem egységes a gyermekvédelem területén.

A hátrányos társadalmi helyzetben azok a személyek, illetve családok élnek, akiknek a szükséglet- kielégítési lehetőségei, életkörülményei, lehetséges életmódja a társadalom többségénél lényegesen rosszabb. A hátrányok mérhetővé tételéhez a társadalmi státusz meghatározó tényezőit kell ismernünk. Ez a helyzet

több dimenzió együtteseként alakul ki. Ezek a dimenziók: fogyasztás, kultúra, életmód, érdekérvényesítés, lakás, lakókörnyezet, anyagi színvonal, munkamegosztás.

Ezek tehát azok a státuszdimenziók, amelyek meghatározzák az egyének és családok tipikus helyzetét. Tapasztalati alapon ezekhez soroljuk még az egészségi állapotot (tartós betegség, fogyatékoság), a nemet (férfiak előnyei a nőkkel szemben), az etnikumhoz tartozást (cigánysággal szembeni előítéletek) és esetenként az életkort (fiatalok előnyei az idősekkel szemben) A hátrányok általában vonzzák egymást, az előnyök átválthatósága korlátozott.

Hátrányos társadalmi helyzetűnek ezek után, - a társadalmi státus fogalmát is felhasználva – azokat nevezhetjük, akiknél egynél több hátrány jelentkezik, amit nem tudnak kompenzálni, és élethelyzetük javítására önmaguk nem képesek. A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek státuszdimenziók szerinti besorolása akár nagyon szubjektív is lehet.

A közoktatási és köznevelési intézmények a hátrányos helyzet és halmozottan hátrányos helyzet megállapításánál a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 121. § (1) bekezdés 14) pontja szerinti meghatározást alkalmazzák, mely szerint:

"hátrányos helyzetű gyermek, tanuló: az, akit családi körülményei, szociális helyzete miatt rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát a jegyző megállapította; e csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, az a tanuló, akinek a törvényes felügyeletét ellátó szülője - a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben szabályozott eljárásban tett önkéntes nyilatkozata szerint - óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetében a tankötelezettség beállításának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen; halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, az a tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek;"

Hátrányos helyzetű gyermekek részére igénybe vehető egyéb kedvezmények:

Ingyenes tankönyvellátás, eltérő (kedvezőbb) előírások az óvodai elhelyezés megszűnésére, eltérő (kedvezőbb) szabályok a tanulói jogviszony megszüntetésénél, térítésszint-mentesség a közoktatási szolgáltatásoknál, iskolaotthonos nevelésben biztosított kedvezmény, tehetséggyógyító programban való részvétel, ösztöndíjakra való pályázás, előnyben részesítés a felsőoktatási intézménybe való felvételnél, közműfejlesztési támogatás, jogi szolgáltatás szempontjából rászorultság, bölcsődei felvételnél előnyben részesítés, életkezdési támogatásban részesült további támogatása, védendő fogyasztó, személyes költségmentesség a közigazgatási hatósági eljárásban, szociális célú nyári gyermekétkeztetés.

Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére igénybe vehető egyéb kedvezmények:

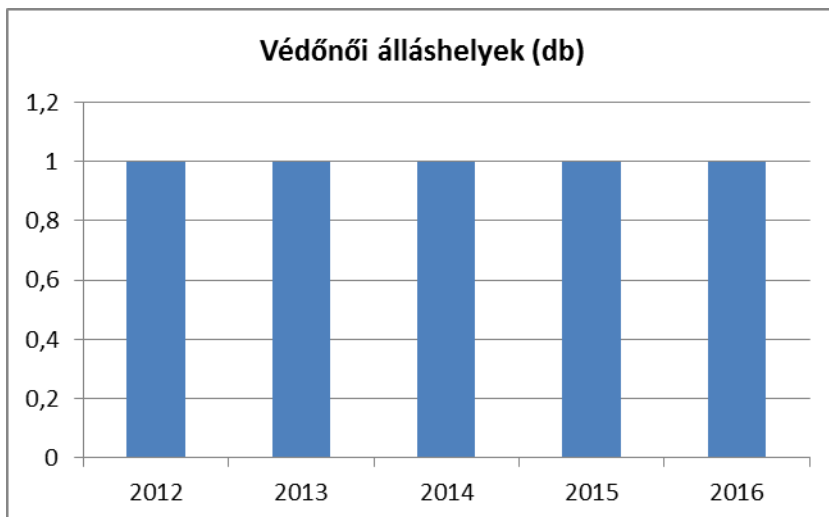
Ingyenes oktatásban való részvétel és kollégiumi ellátás, beleértve az első alapkú művészetoktatásban való részvételt is, képesség-kibontakoztató felkészítésben való részvétel, útravaló ösztöndíj csomag a középiskolások részére, óvodáztatási támogatás.

A gyermekekkel való kapcsolatfelvétel első színtere a védőnői ellátás.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 3201)	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2012	1	34
2013	1	30
2014	1	38
2015	1	44
2016	1	45

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A védőnői körzethez négy település tartozik: Sorkifalud, Gyanógeregye, Nemeskolta és Sorkikápolna. A táblázat a védőnői körzethez tartozó települések összadatait tartalmazza.

A védőnő a körzeti munka mellett látja el a Sorkifaludon található óvodát és a nyolc osztályos általános iskolát. Védőnői Tanácsadó csak Sorkifaludon van, mind a 4 település lakóinak ezt a települést kell felkeresniük tanácsadásra, a közlekedés sok családnak problémát okoz. A védőnő rendszeresen jár a csatolt községekbe családlátogatásra. A gondozott családok kb. 60%-a a csatolt községekben lakik.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

Év	Betöltetlen felnőtt háziiorvosi praxis/ok száma	Házi orvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma	Házi gyermekorvosok száma (TS 4601)
2012	0		0	n.a	0
2013	0		0	n.a	0
2014	0		0	n.a	0
2015	0		0	n.a	0
2016	0		0	n.a	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A településen működő gyermekorvos egyben az iskolaorvosi feladatokat is ellátja. A szakorvosi ellátás Szombathelyen történik. A táblázatban feltüntetett adatok a gyermek és felnőtt ellátás eseteinek összesített száma.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2012-2016	1	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Védőnői adatszolgáltatás

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A gyermekkorú személyek speciális egészségügyi, szociális és oktatási ellátási igényeire, korai fejlesztésére, rehabilitációjára a közeli megyeszékhelyen működő korai fejlesztő központban van lehetőség. Ezeket a speciális ellátásokat igénybe vevő gyermek számáról az önkormányzatnak tudomása nincs.

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Önkormányzati bölcsődék száma (TS 4801)	Bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 4701)	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Működő összes bölcsődei férőhelyek száma
2012	0	0	0	0
2013	0	0	0	0
2014	0	0	0	0
2015	0	0	0	0
2016	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen nincsen bölcsőde. A kisgyermekes szülők Szombathelyen vagy a Vasszécsenyben lévő bölcsődei szolgáltatást tudnak csak igénybe venni. Erről azonban az önkormányzatnál, illetve a védőnőnél nincsen adat.

4.3.4. számú táblázat - Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

Év	Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma (december 31-én) (TS 4901)
2012	0
2013	0
2014	0
2015	0
2016	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Intézményi

A településen nincsen családi napközi. A kisgyermekes szülők Szombathelyen tudnak családi napközi szolgáltatást igénybe venni.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	1	
Hány településről járnak be a gyermekek	6	
Óvodai férőhelyek száma	50	
Óvodai csoportok száma	2	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	7.00-17.00	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	07.16.-08.12.	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	4	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	3	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	2	0
Kisegítő személyzet	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A táblázatban szereplő adatok 2012. évre vonatkoznak.

A Bokréta Óvodába a 2011/2012. nevelési évben összesen 41 gyermek járt 2 óvodai csoportba, ebből 21 gyermek sorkifaludi. Az óvodába beírt sorkifaludi gyermekek száma 2012. évben 4 fő, elutasított gyermekek száma 0 fő. Az óvoda nyitva tartása 6-17 óráig tart.

Az óvodában 2 csoport működik, 4 fő óvodapedagógus, ebből 3 fő diplomás óvodapedagógus foglalkozik a gyermekekkel. Az óvoda megbízási szerződéssel heti 6 órában foglalkoztatja a logopédust. Az óvodapedagógusok munkáját 2 fő dajka segíti.

Az óvodában a gyermekvédelmi felelős feladata az adatkezelés, a beíratásból kimaradt gyermekek felkutatása, a védőnő segítő munkájának kérése, ismerkedés az új gyerekekkel, családokkal (családok szociális helyzetének elemzése), csoportonkénti szociometriai felmérés készítése, étkezési nyilvántartás figyelése, egyeztetés az ételmezésvezetővel, szülők tájékoztatása, kapcsolatfelvétel, kapcsolattartás, családlátogatás, kapcsolattartás az intézményekkel, szakemberekkel (Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, védőnő, orvos, logopédus, nevelési tanácsadó szakemberei).

Az óvodás korosztály egészséges életmódra való felkészítése érdekében az óvodapedagógusok "Egészségfejlesztési programot" dolgoztak ki. Az óvodai egészségfejlesztési feladatok a következő nevelő tevékenységekben tükröződnek:

1. szomatikus (testi) nevelés
2. pszichohigiénés (lelki) nevelés
3. szociális (társas, közösségi) nevelés, amelyben kiemelt feladat az esélyegyenlőség biztosítása, az integráló nevelés megvalósítása, elősegítése, a fejlesztés megvalósítása, a hátrányok enyhítését segítő tevékenységek.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 2.

Helyhiány miatt elutasított gyermekek száma	Fő	Ebből hátrányos / halmozottan hátrányos helyzetű
2012.	0	0
2013.	0	0
2014.	0	0
2015.	0	0
2016.	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma (TS 2401)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2801)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2701)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2601)	Óvodai gyermekcsoportok száma gyógypedagógiai nevelésben (TS 2501)
2012	17	2	50	1	37	2
2013	15	2	50	1	39	2
2014	23	2	50	1	40	2
2015	25	2	50	1	45	2
2016	24	2	50	1	41	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

A sorkifaludi óvodában óvodai ellátásban 21 sorkifaludi gyermek részesül. Más település óvodájába Sorkifalud község óvodás korú gyermekei közül csak nagyon kevés jár. A szülők többnyire munkahelyi elfoglaltságuk miatt veszik igénybe főként a közeli város intézményeit.

Az óvoda hosszabb nyitva tartása lehetővé teszi a városban dolgozó szülők számára az intézmény igénybevételét.

4.4.4. számú táblázat - Az óvodai ellátás igénybevétele

2017-2018. év	3 éves	4 éves	5 éves	6 éves	7 éves	Összesen
székhely						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	6	7	11	14	4	42
Más településről bejáró gyermekek létszáma		1	2	1	1	5
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	0	2	1	1	1	6
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	0	0	0	0
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	0	0	0	0
tagóvoda						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	0	0	0	0	0	0
Más településről bejáró gyermekek létszáma	0	0	0	0	0	0
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	0	0	000	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés, Óvodavezetői adatközlés 2012. október 1-jei adat

A táblázatban szereplő adatok az intézmény kötelező 2012. októberi statisztikai adatai. Az óvodába beíratott gyermekek száma (4.4.4. tábla) mindig több, mint a ténylegesen óvodába járó gyermekek száma (4.4.3. tábla). Tekintve, hogy minden év májusáig kell beírni az óvodába a gyermekeket és előfordulhat, hogy a gyermek csak egy fél év elteltével megy csak óvodába.

A Sorkifaludi Bokréta Óvoda fenntartója: Szombathely Kistérség Többcélú Társulása volt. Ez a fenntartói jog azonban 2013. június 30. napjáig állt fenn, ezen időpontot követően az intézmény fenntartása átkerült Sorkifalud Község Önkormányzatához.

2013. július 1-jétől az intézményt Sorkifalud, Nemeskolta és Gyanógeregye Községek Óvodai Intézményfenntartó Társulása tartja fenn. Az óvoda székhelye Sorkifalud településen van. A gyermekek étkeztetése az önkormányzat fenntartásában működő konyhán megoldott.

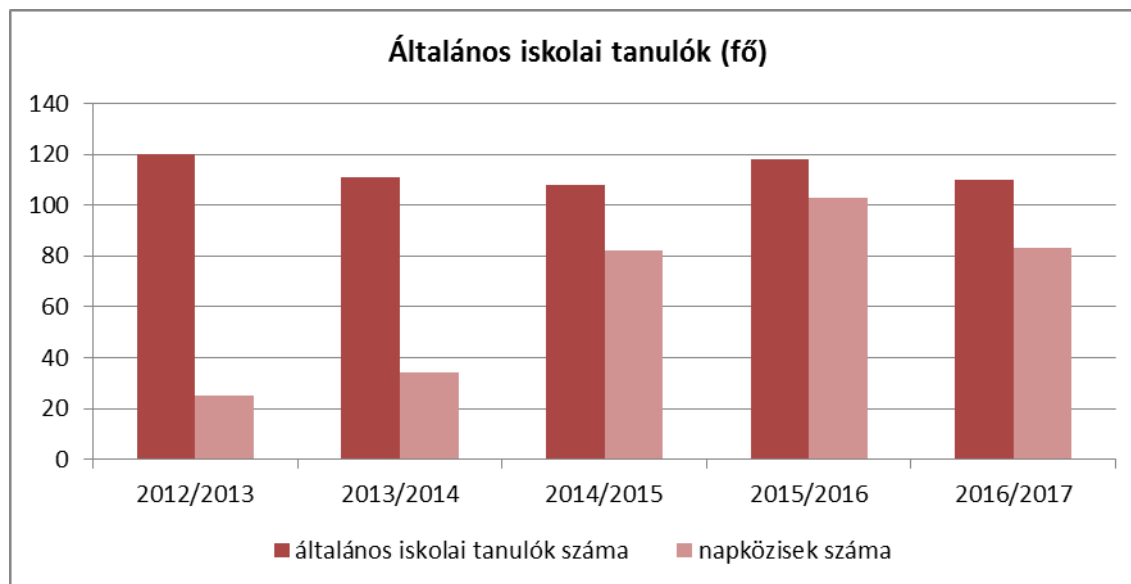
Az óvoda felvételi körzete elsősorban Sorkifalud, Nemeskolta, Gyanógeregye és Sorkikápolna községek közigazgatási területe, de járnak gyermekek a más szomszédos, vagy közeli településekről is.

Az óvoda férőhelyéhez képest, az elmúlt időszakban folyamatosan csökkent az óvodások száma. Ez azt is jelenti, hogy egy-egy csoportban kevesebb gyermek van, mely a gyermekekkel való minőségi foglalkozásnak kedvez. Az egyes gyermekekre így több idő jut, jobban lehet figyelni rájuk.

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanulók száma, általános iskolai napközis tanulók száma

Tanév	Általános iskola 1-4. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1801)	Általános iskola 5-8. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1901)	Általános iskolások száma	Napközis általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (iskolaotthonos tanulókkal együtt) (TS 1701)	
	fő	fő	fő	fő	%
2012/2013	53	67	120	25	20,8%
2013/2014	51	60	111	34	30,6%
2014/2015	52	56	108	82	75,9%
2015/2016	56	62	118	103	87,3%
2016/2017	48	62	110	83	75,5%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

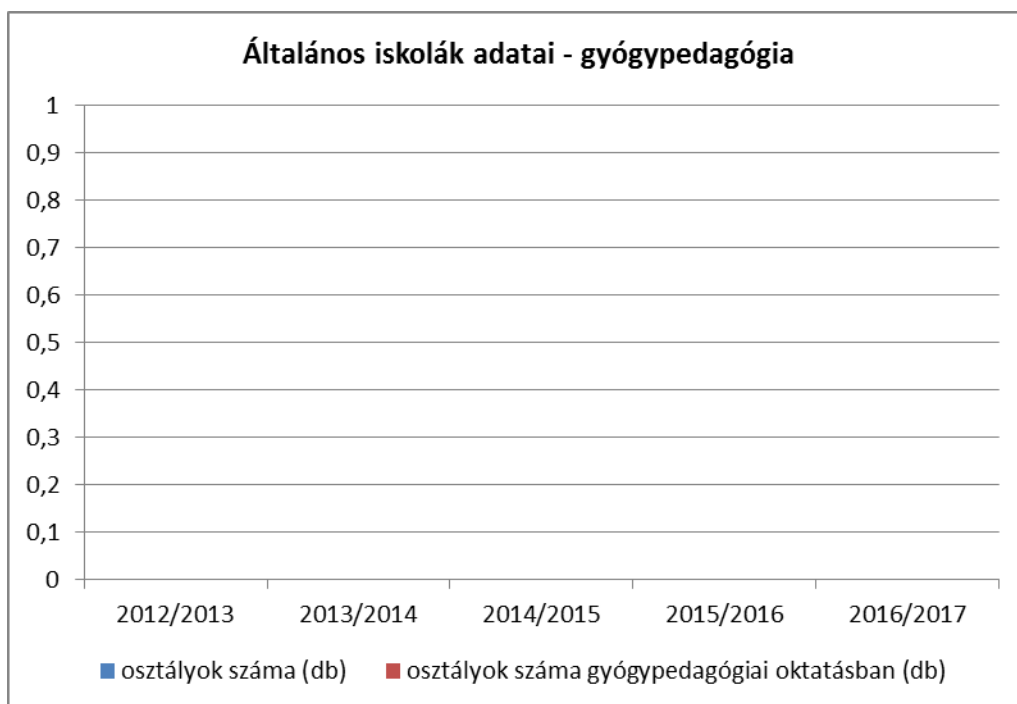

A Sorkifaludi Gárdonyi Géza Általános Iskola Sorkifalud 2011/2012. tanév diákjainak száma 128 fő. Ebből 52 tanuló sorkifaludi állandó lakos, 8 tanuló napközis ellátásban részesül. Utóbbiak aránya 15,3%-os.

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 2101)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 2201)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 2001)
	1-8 évfolyamon összesen	1-8 évfolyamon összesen	db
2012/2013	0	0	1
2013/2014	0	0	1
2014/2015	0	0	1
2015/2016	0	0	1
2016/2017	0	0	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.9. számú táblázat - Általános iskolások adatai – el- és bejárás

A településen élő általános iskolás korú gyermekek összlétszáma	86
Más településről bejáró általános iskolások létszáma	67
Más településre eljáró általános iskolások létszáma	n.a
Általános iskolás korúak közül a hh gyerekek létszáma	28
Általános iskolás korúak közül a hhh gyerekek létszáma	0

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok 2012. évi adatok

4.4.11. számú táblázat - Iskola személyi feltételek

	Fő	Hiányzó létszám

Nem szaktanítást végző tanító	4	1 fő napközis
Szaktanítást végző tanítók száma	0	0
Szaktanítást végző tanárok száma	8	0
Gyógypedagógusok létszáma	1	0
Gyermekvédelmi felelős	0	0
Iskolaorvos	0	0
Iskolapszichológus	0	0
Kisegítő személyzet	0	0

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

A Gárdonyi Géza Általános Iskolában a gyermekvédelmi felelősi feladatokat 1 fő szaktanítást végző tanár látja el. Az iskolában az iskolaorvosi teendőket a helyben működő házi orvos látja el. Az iskolában a sajátos nevelési igényű gyermekeket szakértői véleményben történő fejlesztéséről heti 5 órában megbízásos gyógypedagógus gondoskodik. Ezen időtartam tartalmazza a megbízásos gyógypedagógus logopédia ellátást igénylő gyermekekkel történő foglalkozását is.

A gyermekvédelmi felelős a felső tagozatosokat tanító pedagógus, aki tanítási feladatai mellett látja el a gyermekvédelmi feladatokat. Az iskola gyermekvédelmi felelőse a problémák megoldására az alábbi megoldási lehetőségeket alkalmazza: családlátogatás, tanácsadás, szülők figyelmének felhívása a gyermek fejlődési sajátosságaira. Együttműködés az osztályfőnökökkel. Szükség esetén egészségügyi ellátás igénybevétele. A védőnővel folyamatos a kapcsolattartás.

A krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások: nevelési tanácsadó, Gyermek- és Ifjúságpszichiátriai Gondozó.

Az iskolában a prevenciót szem előtt tartva 2009. óta tartanak a DADA program keretében foglalkozásokat, előadásokat.

4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 2301)
	Fő
2012/2013	25
2013/2014	24
2014/2015	17
2015/2016	12
2016/2017	14

Forrás: TeIR, KSH Tstar Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

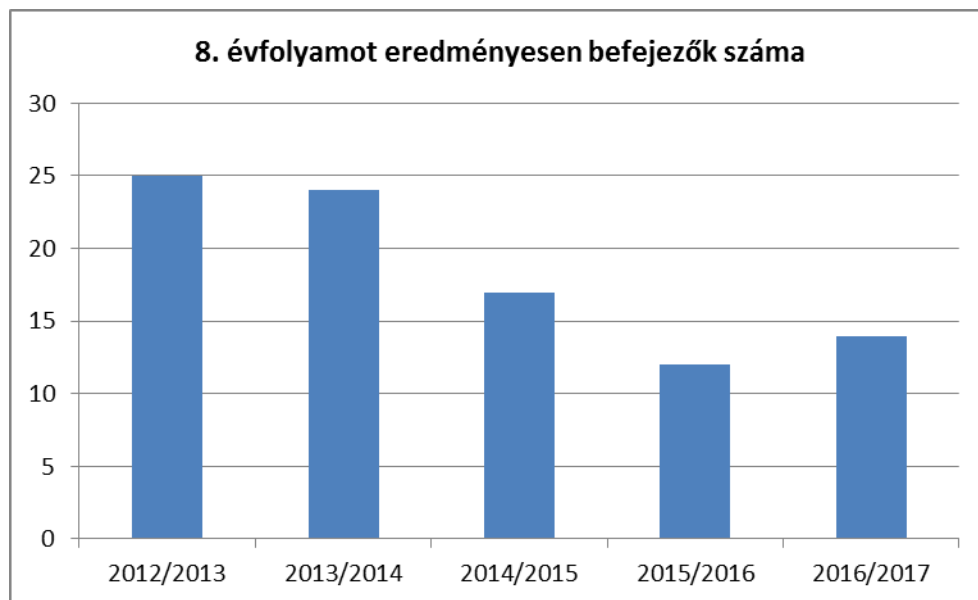
Az iskolában 8 évfolyamon folyik az iskolai nevelés-oktatás. Az iskola tárgyi feltételei jók. Minden tanulócsoporthoz saját tanterme van, ezen kívül rendelkezik szertárral, számítástechnikai teremmel, tornaszobával és sportpályával. Fűtésük korszerű gázfűtés. Az iskola személyi feltételei jók, pedagógusaik valamennyien megfelelő iskolai végzettséggel rendelkeznek. Az iskolában két idegen nyelv (angol és német) tanulása közül választhatnak a tanulók.

Az iskoláskorú gyermekek szociális, anyagi háttere eltérő, az átlagnál magasabb színvonalon kevesen élnek. A tanulók családi háttere a mai magyar társadalmi valóságnak megfelelő összetételű.

A különböző szociokulturális hatások tükröződnek a gyerekek lehetőségeiben, teljesítményében, valamint viselkedés és beszédtechnikájában egyaránt. Egy részük az átlagosnál is nagyobb odafigyelést, törődést, türelmet és szeretet igényel.

Az általános iskola jelenlegi tanulói létszáma elmarad a maximális létszámtól és évekre visszatekintve csökken vagy stagnál. Az osztályok átlagos létszáma 10-25 fő. Tanulási, magatartási problémákkal küzdő gyerekekkel szakképzett gyógypedagógus és fejlesztő pedagógus foglalkozik.

Az iskolán kívüli segítő programokban elenyésző a részvétel. Az erdei iskola és az iskolai nyári táborok kissé háttérbe szorultak, aminek egyértelműen anyagi okai vannak.

d) gyermekjóléti alapellátás

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.) 15.§ (2) bekezdésébe tartozó és a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások (2012. december 31-i hatályos szabályozás szerint):

- a) a gyermekjóléti szolgáltatás,
- b) a gyermekek napközbeni ellátása,
- c) a gyermekek átmeneti gondozása.

Gyermekjóléti szolgáltatás, gyermekjóléti alapellátások biztosításának módja

Az önkormányzat gyermekjóléti alapellátásként biztosítja a gyermekjóléti szolgáltatást és a gyermekek napközbeni ellátása keretében az óvoda és iskolai napközis foglalkozást.

Gyermekjóléti alapellátások biztosítása

A gyermekjóléti szolgálatot a **Táplánszentkereszti Mikrotérségi Társulás** oldja meg. A gyermekek napközbeni ellátását a településen a Bokréta Óvoda, a Gárdonyi Géza Általános Iskola Napközi Otthona biztosítja. Gyermekek átmeneti gondozását a községben egyelőre nem lehet megoldani, de még nem volt rá igény.

e) gyermekvédelem

A gyermekek védelmét szolgálja a pénzbeli és természetbeni ellátások, melyeket központi jogszabályok és helyi rendelték szabályoznak.

A gyerekvédelem középpontjában a meghatározó szereplő a gyermekjóléti szolgálat által működtetett észlelő és jelző rendszer áll. Fő feladata a prevenció. A már kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a megfelelő családgondozást a gyermekjóléti szolgálat biztosítja.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A község önállóan ilyen ellátást nem nyújt. Szükség esetén a szolgáltatásokat a közeli városban vehetik igénybe a rászorultak. Az információk szerint azonban a krízishelyzetbe került családok elhelyezésére a családok átmeneti otthona férőhely hiányában más településen lakóhellyel rendelkező családok részére nem kínál.

Problémát jelent számukra a szombathelyi családok elhelyezése is. Krízishelyzetbe került várandós anya elhelyezésére Vas megyében információink szerint nincs mód. Végszükség esetén a krízishelyzetbe került, ellátatlan gyermek ideiglenes elhelyezéséről az illetékes gyámhatóság gondoskodik.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Az általános iskola az egészségnevelést kiemelten kezeli, ennek keretében minden évben egészségnevelési hónapot tart a diákok részére, ahol az egészséges életmód, táplálkozás, sport kerül feldolgozásra, a diákokkal megismertetésre. Az iskolában ezen kívül KRESZ tanfolyamot szerveznek a gyerekeknek, valamint az intézmény az elmúlt időszakban több alkalommal részt vett a „Szuperbringa” programban.

A községben a gyermek részre a sport és szabadidős tevékenységet tehát a helyi általános iskola, ezen túlmenően pedig a Sportkör, valamint a klubkönyvtár biztosítja. Az iskolában a sportpályán, valamint a település sportpályáján van lehetőség az iskola, illetve a helyi sportkör által szervezeten az aktív sportolásra. (kézilabda, futball).

A gyermekek, fiatalok és családjaik részére a szabadidős programok szervezésében az általános iskola pedagógusai vesznek részt. Heti rendszerességgel szervezik a 15 év alatti gyermekek szabadidejét. Vetélkedőket tartanak, az ünnepélyekre, megemlékezésekre műsorral készülnek. A községben működő Sorkifalud-Gyanógeregye Sportegyesület és a Sorkifalud-Gyanógeregye Községek Önkéntes Tűzoltó Egyesületének tevékenységében is számos helyi diák vesz részt. A diákok futballozhatnak, illetve a rendszeresen megrendezésre kerülő tűzoltósági vetélkedőkön vehetnek részt. A diákok részére a sportoláshoz a Sorkifalud-Gyanógeregye Sportkör tulajdonában álló sportöltöző és sportpálya áll rendelkezésre.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

A helyi óvodában és az iskolában minden rászoruló gyermek igénybe tudja venni az ingyenes és kedvezményes étkeztetést, az ingyenes tankönyv-ellátást. Hétfvégén a gyermekek étkeztetése nem megoldott. Nyári szünidőben az állandóan üzemelő konyhai étkeztetés révén az ellátás megoldható lenne, de leginkább ezen kedvezményt a nyári napközis tábor idején veszik igénybe.

A Gárdonyi Géza Általános Iskolában minden rászoruló gyermek igénybe tudja venni az ingyenes étkeztetést és tankönyv-ellátást.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók óvodai, iskolai ellátása vonatkozásában az önkormányzat nem rendelkezik adattal.

Hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs problémára vonatkozó jelzés nem érkezett az önkormányzathoz.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

- a) *a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása*

Az iskolában gyógypedagógust alkalmaznak 1 főt, aki megbízásos jogviszonyban heti 4 órában segíti a rászoruló gyermekeket.

A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók óvodai, iskolai ellátása vonatkozásában az önkormányzat nem rendelkezik adattal.

A településen lakóhellyel rendelkező hátrányos helyzetű gyermekekről csak részben rendelkezünk adatokkal. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekről az önkormányzat a szülő által megtett önkéntes nyilatkozata alapján a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása során szerez információt.

A sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók óvodai, iskolai ellátása vonatkozásában az önkormányzat nem rendelkezik adattal. Az ellátás minősége és intenzitása ezáltal teljes értékűen nem megítélhető.

A hátrányos helyzet, valamint a halmozottan hátrányos helyzet megállapítására vonatkozó szabályozásban jelentős változások következtek be a HEP elfogadását követően. 2013. augusztus 31. napjáig a közoktatásról szóló 1993. évi LXIX. törvény 121. §-ának 14. pontja tartalmazta a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló fogalmát. A közoktatási törvény fent hivatkozott pontja alapján hátrányos helyzetű gyermeknek, tanulónak minősült az, akinek családi körülményei, szociális helyzete miatt rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát a jegyző megállapította; míg ezen csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetűnek az a gyermek, tanuló minősült akinek a törvényes felügyeletét ellátó szülője – a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben szabályozott eljárásban tett önkéntes nyilatkozata szerint – óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetében a tankötelezettség beállításának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen; továbbá az a gyermek, az a tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek. 2013. szeptember 1-jei hatállyal ezen fogalmak a Gyvt. ben kerültek szabályozásra, és így e tény fennállásának megállapítása a gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó hatósági intézkedésekké vált, hiszen a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzet megállapítására a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódóan kerülhet sor. A jegyző a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg – külön döntésben, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsággal egyező időtartamra – megállapítja a gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetének fennállását. A hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását követően is kérelmezhető. Fenti időponttól kezdődően a Gyvt. 67/A. §-a (1) bekezdésének értelmében hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított

lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Hivatkozott § (2) bekezdése szerint halmozottan hátrányos helyzetű

- a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)–c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,
- b) a nevelésbe vett gyermek,
- c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

Hátrányos helyzet megállapítását településünkön eddig kettő alkalommal kértek rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapításával együtt.

- b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)*

A beszédhibás tanulók részére logopédiai foglalkozások szervezése a nemzeti köznevelési törvényben előírtaknak megfelelően, óraadó logopédus bevonásával történik. A közösségbe nehezen illeszkedő sajátos nevelési igényű tanulók iskolai nevelését egy bizonyos szinten biztosítják.

A tanulók fejlettségi, képesség- és teljesítményvizsgálata a Berzsenyi Dániel Főiskola Pedagógiai Szolgáltató Központjának szakszolgálatára igénybevételel történik.

A lelkileg sérült és emiatt tanulmányi, vagy magatartási problémákkal küzdő tanulók iskolai neveléséhez szintén a Pedagógiai Szolgáltató Központ szakmai támogatását veszik igénybe.

Az elmúlt időszakban országos viszonylatban megnőtt a tanulási és magatartási valamint beilleszkedési zavarral küzdő gyermekek száma. Az ő részükre a szakértői véleményben meghatározott, képességük szerinti oktatás és társaikkal való együttnevelés megfelelő biztosítására fejlesztő pedagógusra, intenzív gyógypedagógiai foglalkozásokra van szükség. Esetenként iskolapszichológus, vagy megfelelő családterápiás beavatkozások, egyéb kiscsoportos foglalkozások tartása válhat szükségessé, melynek megvalósítása anyagi erőforrások hiányában a települések általános iskoláiban, illetve óvodáiban nem megoldott. Ennek egyik oka az anyagi erőforrások, másrészt a megfelelő szakemberek hiánya.

- d) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs problémára vonatkozó jelzés*

Hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs problémára vonatkozó jelzés nem érkezett az önkormányzathoz.

- d) Intézmények között a tanulók iskolai eredményességében az oktatás hatékonyságban mutató eltérések.*

A kompetencia mérés eredményei szempontjából meghatározó az Oktatási Hivatal 2012-es mérésről készült jelentése. E szerint a helyi általános iskola 6. és 8. osztályában az alapszint alatt teljesítő tanulók száma a telephely vonatkozásában az alábbi: A 6. osztályosok szövegértése magasán meghaladta az országos értékeket, valamint a megfelelő képzési típusban és településtípusban résztvevő intézményekben tanulók kompetencia értékeit is.

Vagyis országos viszonylatban a kompetencia felmérésben résztvevő 6. osztályos tanulók 27,7%-a teljesített alapszint alatt, míg a helyi általános iskola diákjai közül 13,4%, ez az érték a megfelelő képzési típusban és település típusban lévő iskolák vonatkozásában 39%.

A matematika kompetencia felmérés országos viszonylatában a 6. osztályos tanulók 39%-a teljesített alapszint alatt, míg a helyi általános iskola diákjai közül 20%, ez az érték a megfelelő képzési típusban és településtípusban lévő iskolák vonatkozásában 50,4%.

A nyolcadikosok kompetencia eredménye a hatodikosok eredményéhez képest: matematikában maradtak alul, az alapszint alatt teljesítő tanulók országos arány 41,6%, míg a helyi általános iskola diákjai közül 42,9%, ezen adatokhoz képest a megfelelő képzési típusban és településtípusban lévő iskolák tanulóikhoz tekintetében ez az érték 53,8%.

A szövegértés tekintetében a 8. osztályos tanulók a helyi általános iskolában magasan az országos értékek, valamint a megfelelő képzési típusban és településtípusban résztvevő intézményekben tanulók kompetencia értékei felett teljesítettek. Vagyis országos viszonylatban a kompetencia felmérésben résztvevő 8. osztályos tanulók 34,7%-a teljesített alapszint alatt, míg a helyi általános iskola diákjai közül 19%, ez az érték a megfelelő képzési típusban és település típusban lévő iskolák vonatkozásában 49,2%.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Pozitív diszkriminációra vonatkozó a fogyatékkal élő gyermekek ellátására vonatkozó esetekben van példa, így az utazási kedvezmény, tankönyvtámogatás, emelt összegű családi pótlék, fejlesztő foglalkozások, korrepetálások.

Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása

Jelzőrendszer tagjainak együttműködése és a szervek döntő többségének egymással történő szoros kapcsolatfenntartása rendkívül indokolt a gyermekek védelme érdekében, ezért fokozottan törekedni kell arra, hogy ez a jövőben is fennmaradjon, illetve tovább fejlődjön.

A rendszeresen megtartásra kerülő észlelő és jelzőrendszeri esetmegbeszélések figyelemmel kísérése.

Közre kell működni a gyermekek szabadidő szervezésében, részükre ifjúsági és sporttevékenységek létrehozásában intézményi kereteken belül és önkormányzati támogatás biztosítása mellett.

A gyermekek és a veszélyeztetettség megelőzése érdekében preventív előadások megtartását kell kezdeményezni az oktatási-nevelési intézményekben, tanácsos az alábbi témakörökben:

- tankötelezettség és óvodai beíratás kötelezettsége; jogszabályi változások;
- szociális támogatások és jogosultsági feltételek;
- gyermekvédelem;
- bűnmegelőzés,
- közlekedési szabályok;
- egészségnapok szervezése;
- felvilágosító beszélgetések, konfliktuskezelés;
- különféle tréningek fenti témában, akár külső szakemberek bevonásával is javasolt.

A gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat ellátók együttműködését a jelenlegi kialakított rendszerben meg kell tartani. Az iskolában rendszeresen megtartásra kerülő észlelő és jelzőrendszeri esetmegbeszélések figyelemmel kísérése.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas a bölcsődés korú gyermekek száma, de nincs a településen bölcsőde (A, 4.3.3)	Családi napközik számának növelése, önkormányzati segítség a családi napköziket érintő normatíva megszűnése miatt. Nagymama szolgálati igény, hajlandóság felmérése az érintett családoknál, nagymamakörű női lakosság körében.
Fogyatékkal élő gyermekekről nincs adatbázis (csak védőnői adatok vannak)	Adatbázis létrehozása a konkrét fogyatékoság megnevezésével.
Fogyatékkal élő gyermekek és ép gyermekek találkozási lehetőségei napi szinten minimálisak, mivel a fogyatékkal élők Szombathelyen tanulnak.	Érzékenyítő foglalkozások az ép gyermekek részére. Iskolai pályázat gyermekeknek, ami sérült társaikról szól. Közös gyermekprogramok szervezése.
Nincs megfelelő adatszolgáltatás az intézményektől.	Oktatási intézmények kötelezése a nyilvántartások vezetésére.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A nők és férfiak közötti egyenlőtlenség okai, mely jelenleg is észrevehető a mai magyar társadalomban a szocializációs folyamatok legmélyebb gyökerei között keresendő. Nem könnyű tenni ellene. Nagyon nehezen észrevehető, mert sokszor maguk a nők azok, akik tiltakoznak, ha arról van szó, hogy a mindennapi életükben hátrányt szenvednek-e el a férfiakhoz képest. A nemek közötti hátrányos megkülönböztetést az Alaptörvény és a Munka Törvénykönyve is tiltja, de az egyenlőtlenség felszámolása érdekében jogszabályi szinten alig történik valami.

A nők és férfiak eltérő társadalmi helyzetű csoportok. Eltérő helyzetüket különböző szükségleteik, speciális, éppen nemük miatt rájuk jellemző problémáik tartják fenn.

A két nem közötti egyenlőtlenség megszüntetésének egyik eszköze a települési esélyegyenlőségi programban meghatározott célok, intézkedések.

Magyarország szinte minden településére jellemző, hogy kisgyermekkorban a nők száma kevesebb, az életkor előrehaladtával a férfiak száma fokozatosan csökken és időskorúak között már jellemzően a nők száma több.

Az önkormányzatok és annak intézményei a kiindulási időpontban csak nagyon kevés, vagy semmilyen adattal nem rendelkeznek a gender szempontok és problémák tekintetében.

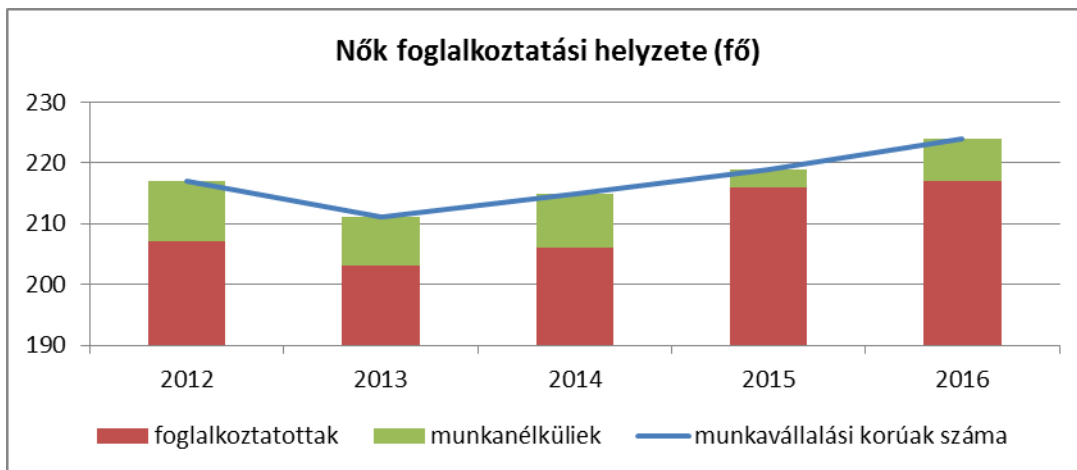
A nemek közötti hátrányos megkülönböztetést néhány jogszabály tiltja ugyan, de a nők és férfiak között a társadalmi élet minden területére kiterjedő egyenlőtlenség természetének, okainak feltárását és persze felszámolását nem írja elő jogszabály. A nemek közötti egyenlőtlenséget – mint a társadalmi egyenlőtlenségeket általában – nem csupán azért érdemes leküzdeni, mert igazságérzetünk, emberi szolidaritás-érzésünk ezt diktálja, hanem azért is, és elsősorban azért, mert az egyenlőtlenség: pazarlás. A társadalmi csoportok – így a férfiak és nők – közötti egyenlőtlen hatalom-megosztás az erőforrások egyenlőtlen felhasználásához vezet: a rendelkezésre álló potenciálok parlagon hagyásával egyenértékű.

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	Férfiak (TS 0804)	Nők (TS 0804)	Férfiak	Nők	Férfiak (TS 0801)	Nők (TS 0802)
2012	239	217	232	207	7	10
2013	237	211	226	203	11	8
2014	239	215	227	206	12	9
2015	242	219	232	216	10	3
2016	241	224	231	217	10	7

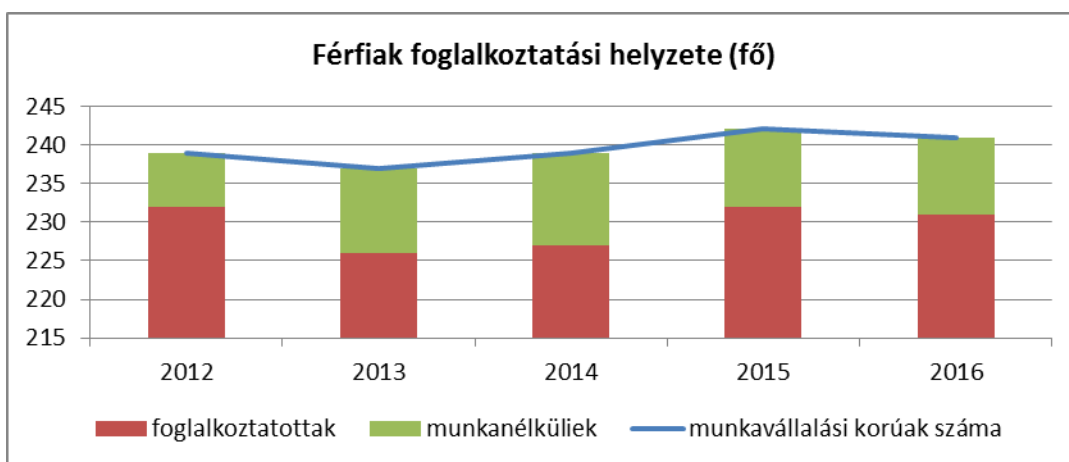
Forrás: Telr és helyi adatgyűjtés

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A táblázatban található adatok nem pontosak, mert nem mindenki regisztrált munkanélküli, aki álláskereső. A számok értéke azonban közel életszerű kimutatást ad a nők és férfiak munkaerő piaci helyzetéről. A munkavállalási korúak száma a 15-64 éves korúak száma. A munkanélküliek száma a regisztrált munkanélküliek száma. Mindkét nem esetében kijelenthető, hogy a munkavállalási korúak közül a fiatalabbak még iskolába járhatnak, az idősebbek közül pedig rokkant nyugdíjban vagy korhatár előtti nyugellátásban részesülhetnek.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a férfiak körében

Fontos megemlíteni, hogy a nők adatai nagyobb eltérést mutathatnak a valós adatokhoz képest. A munkavállalási korú nők közül néhányan vagy többen GYED-en, GYES-en vannak, vagy gyermeknevelési támogatásban részesülnek (főállású anyák), így ők a munkanélküliek és a foglalkoztatottak között sem szerepelnek. A számokat arányaiban szükséges értelmezni.

A foglalkoztatás egyik meghatározója az iskolai végzettség, mely tekintetében a nők általában az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező népesség és a magas iskolai végzettséggel rendelkező népesség arányában felülréprezentáltak.

A nőket is foglalkoztató munkahelyek jellemzően a közsféra és a szolgáltatási szektor. Vannak kifejezetten csak nők által betöltött munkakörök (varrónő, óvónő, ápolónő, stb.) és vannak olyan munkakörök melyek az elmúlt időszakban pontosan az alacsony bérezésük miatt elnőiesedtek (pedagógus, közszolgálati tisztviselő).

A település nem rendelkezik kimutatással a nők foglalkoztatottságára vonatkozóan. Az önkormányzat területén működő intézmények tekintetében elmondható, hogy az önkormányzat hivatalában, az iskolában és az óvodában is több a női foglalkoztatott, mint a férfi.

A Balogunyomi Közös Önkormányzati Hivatalban 10 nő és 1 férfi közszolgálati tisztviselő dolgozik, ebből a Sorkifaludi Kirendeltségén 2 nő és egy 1 férfi végzi munkáját.

Az óvodában 6 teljes munkaidős női közalkalmazott dolgozik, férfi dolgozó nincs. Az egészségügyi ellátás rendszerében a védőnővel együtt 2 nő és 1 férfi dolgozik.

A Klubkönyvtárban dolgozó személyek is nők, 3 fő.

A sorkifaludi Gárdonyi Géza Általános Iskolában 23 nő mellett 2 férfi dolgozik.

5.1.4. számú táblázat - Alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

	munkanélküli nők száma	8 általánosnál alacsonyabb végzettségű	8 általános	szakiskola/ szakmunkás-képző	gimnázium	érettségi	főiskola	egyetem
2012	10	0	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	0
2013	8	0	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a
2014	9	0	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a
2015	3	0	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a
2016	7	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

5.2 számú táblázat - A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások

	3 év alatti gyermekek száma a településen	Működő bölcsődék száma	bölcsődei férőhelyek száma		működő családi napközis száma	férőhelyek száma családi napközikben	férőhelyek összesen
			önkormányzati	egyéb			
2012	17	0	0	0	0	0	0
2013	15	0	0	0	0	0	0
2014	15	0	0	0	0	0	0
2015	19	0	0	0	0	0	0
2016	21	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, helyi adatgyűjtés

A nők foglalkoztatottságát gátló legfőbb akadály a gyermeknevelés. A családi, magánéletbeli feladatok és felelőségek általában egyoldalúan a nőket terhelik. Ezek mértékéről a településen adatok nincsenek. A fenti táblázat mutatja, hogy a településen nem működik bölcsőde és családi napközi.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Sorkifalud községben foglalkoztatást segítő és képzési programok nincsenek. Ilyen programok csak a közeli városban, Szombathelyen vehetők igénybe. Csak nőknek szóló képzésről az önkormányzatnak tudomása nincs.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező nők elhelyezkedési lehetőségeiről adat szintén nem áll rendelkezésre.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők és férfiak foglalkozási szegregációja és az ún. üvegplafon az egyenlőtlen bérezés és általában a javakhoz és lehetőségekhez való egyenlőtlen hozzáférést eredményezi. A nők jellegzetesen az alacsony bérezéssel bíró munkahelyeken dolgoznak. Statisztikai és szociológiai tanulmányok megfogalmazzák, hogy a nők évente 95 napot ingyen dolgoznak, mert férfi társaikhoz képest ugyanabban a munkakörben kb.

ekkora arányban kapnak alacsonyabb bért. A nők és férfiak bérezésével kapcsolatosan adatokkal nem rendelkezünk.

A külső és belső munkaerőpiac a nők hátrányára rangsorolja a foglalkozásokat, munkaköröket. A nők munkaerő-piaci pozíciója a férfiakénál rosszabb, a piaci/munkaerő-piaci verseny éleződése számukra kedvezőtlen hatásokkal jár. A felvételi és az előmeneteli diszkrimináció korlátozza az egyenlő esélyeket. Jóllehet a nők előnyben vannak az iskolázottság szempontjából, a nemek szerinti iskolázottsági és foglalkozási koncentráció azonban korlátozza munkaerő-piaci versenyképességüket, karrieresélyüket. A feminizálódás mechanizmusa a foglalkozási hierarchia alsó szféráiba szorítja ki a nőket, ahol az előmeneteli lehetőség, az elérhető jövedelem, az állásbiztonság az átlagosnál rosszabb, és ennek következtében nagyobb a szegénységkockázat.

Különösen nehéz helyzetben vannak a gyermeküket egyedül nevelő nők, akik gazdaságilag ki vannak szolgáltatva. Róluk még a kis települések önkormányzatai sem rendelkeznek pontos adatokkal.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A nők munkahelyi esélyegyenlőtlenségének lehetséges okai közül a leggyakrabban a munkahelyi és a családi kötelezettségek összeegyeztetésének nehézségei merülnek fel. E problémának az enyhítésére a munkaidő kedvezmény alkalmazása válhat gyakorlattá, melynek alkalmazása azonban – elsősorban a munkáltatók számára - nehézségekkel jár.

Az eredményes munkaerő-piaci beilleszkedés segítéséhez a foglalkoztathatóság javítását meg kell előznie, vagy ki kell egészítenie a képezhetőség javítására irányuló szolgáltatásoknak és az egyéni adottságokhoz igazodó, támogató szolgáltatásoknak.

Az iskolarendszeren kívüli alternatív képzési programok az iskolából lemorzsolódott fiatalok számára egy új lehetőséget biztosíthatnak tanulmányaik folytatására, egyéni adottságaikhoz és körülményeikhez igazodó képzési formában.

A kisgyermeket nevelő alkalmazottak munkahelyi esélyegyenlőtlenségét főként a munkahelyi és a családi kööttségek összeegyeztetésének nehézségeire vezethető. E nehézség kezeléséhez leggyakrabban nyújtott segítség az, hogy a kisgyermekesek szabadságolásakor figyelembe veszik gyermekeik iskolai szüneteinek időpontját. Ugyanakkor a kisgyermekesek pozitív diszkriminációja a szabadságolásakor súrlódásokat okoz, és ezzel nehezíti is e csoport foglalkoztatását.

Sorkifalud községben nem működik bölcsőde, mely a 3 éven aluli gyermek részére nyújthatna megfelelő ellátást, felügyeletet és gondozást.

A vasszécsényi Tündérország Óvoda és Körzeti Bölcsőde nemcsak Vasszécsenyből, hanem a környék összes településéről, így Sorkifalud községből is várja a bölcsődés korú gyermekeket, ezáltal a térség valamennyi női munkavállalója részére lehetőséget teremt a munkaerő-piacra való visszatérésre. Ezen kívül a bölcsőde további szolgáltatásként naponta térítés ellenében vállalja bölcsődés korú gyermekek felügyeletét arra az időre, míg a szülő szükséges dolgait elintézi. Az intézmény nyitva tartása illeszkedik a szülők munkaidő-beosztásához, naponta 17 óráig tart nyitva és nyári időszakban sincs zárva az intézmény.

A Sorkifaludi Bokréta Óvoda nemcsak Sorkifaludról, hanem a környék összes településéről várja az óvodás korú gyermekeket, ezáltal a térség valamennyi női munkavállalója részére lehetőséget teremt a munkaerő piacra való visszatérésre. Az 50 férőhelyes óvoda kihasználtsága az utóbbi időben nem volt teljes, így bőven van még férőhely az óvodáskorú gyermekek részére.

Sorkifalud településen családi napközi nem működik.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

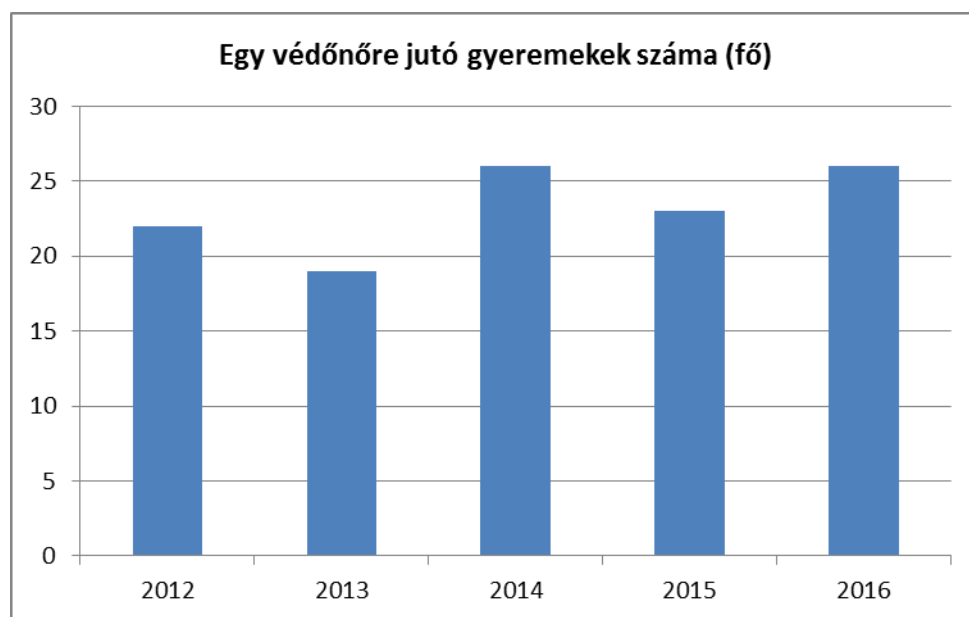
Év	Védőnők száma (TS 3201)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként

2012	1	22	22
2013	1	19	19
2014	1	26	26
2015	1	23	23
2016	1	26	26

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

Sorkifalud község mellett a védőnő ellátja Nemeskolta, Gyanógeregye és Sorkikápolna hasonló korú népességét is. A védőnő heti rendszerességgel várandós tanácsadást is tart, otthonában is meglátogatja a várandósokat. A gyermeket váró nőknek havonta Szombathelyen a terhesgondozóban is meg kell jelennie. Az elmúlt időszakban nem fordult elő, hogy a terhesgondozást valaki is elmulasztotta volna.

A településen számos fiatal anya él, akik életkorukból adódóan nem rendelkeznek olyan szemlélettel, amely segítséget jelente számukra a gyermeknevelés terén. Jellemző rájuk a felelősségtudat hiánya, gyermeknevelési ismeretek hiánya, aluliskolázottság, a jó példa hiánya. Számukra szükséges lenne összejövetelek megszervezése, jó példák bemutatása, gyermeknevelési tanácsadás szakemberek bevonásával, a várandós anyák (roma és magyar) felkészítése a felelősségteljes gyermeknevelésre, életvezetési tanácsadás és az egymás közötti gyermekfelügyelet megszervezése.

Sorkifaludon az elmúlt időszakban a 3 vagy több gyermekes családok száma fokozatosan csökken. Jellemző, hogy a családok egy vagy csak két gyermeket vállalnak. A gyermek számának csökkenése a 18 éven aluli népesség körében, azon belül több évre visszamenően vizsgálva bármely korcsoportban fokozatosan csökken.

Sorkifalud községben 2012. októbertől működik a Baba - Mama Klub, kéthetente péntek délelőttként a helyi Klubkönyvtárban összejöveteleket tartanak a védőnő vezetésével, ahova 0-36 hónapos korú gyermekek járnak édesanyjukkal.

A Klubban a szülők lehetőséget kapnak, hogy tapasztalataikat, élményeiket, gondjaikat kötetlenül megbeszéljék egymással. A védőnő egyik célja a klub keretén belül a gyermekek kommunikációs képességeinek fejlesztése, ezért minden klubfoglalkozáson van „mondókázás” a védőnő vezetésével. Ez kb. 20 perces foglalkozás, amikor az adott körülményekhez (időjárás, ünnepek, stb.) kapcsolódó mondókákat, rövid verseket, énekeket, ölbeli játékokat játszanak közösen.

A Klub keretein belül a védőnő Babajel tanfolyamot tart. Több alkalommal hívtak vendégeket, volt homeopátiás előadás, óvónőket hívtak az óvodai beszoktatással, zenei neveléssel kapcsolatos foglalkozásra, szerveztek „baba farsangot”, anyák napja alkalmából a kiscsoportos lányok ünnepi előadást tartottak, közös játszottak.

A Baba-Mama Klub statisztikai adatai:

Év	Foglalkozások száma	Részvevők száma (fő)
2014	18	222
2015	11	65
2016	9	44
2017	13	90

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A nőket érő erőszak nagyobb részt a családon belül fordul elő, ezért gyakran emiatt láthatatlan. Az érzelmi kiszolgáltatottság az áldozat számára megnehezíti a segítségkérést, így nagyon ritka, hogy ezekről a települések adatokkal rendelkezzenek.

Sorkifalud Község Önkormányzata nem rendelkezik adatokkal az illetékes hatóság által a családtól való távoltartás ügyében hozott döntésekről sem.

A nőket érő erőszak elkerülése és megelőzése érdekében szükséges a nők köztudatformálása, önvédelmi oktatások szervezése, önkéntességen alapuló erőszakmentes szexről felvilágosítás, az ismeretek tananyagba építése (iskola, nevelőintézmények). Az áldozatok támogatása, rehabilitációja fontos teendője a pszichológusoknak, jogászoknak, civil szervezeteknek, valamint a település közösségének is.

A leány-, illetve fiatal anyák támogatása során szükséges a nevelés, gyermekfelügyelet, továbbtanulás, munka, önismeret, önvédelem, stb. biztosítása.

Az önkormányzat a „Jogpont” szolgáltatásaival megismerteti a kistérség lakóit, ami Szombathelyen működik: díjmentes jogi tanácsadás, általában munkajog, TB és szociális jog, valamint vállalkozási- és cégjog területén, de gyakorlatilag nem utasítanak el senkit sem, ha ezen ügyeken kívül keresik is fel az irodát.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

5.5. számú táblázat - Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Férőhelyek száma	önkormányzati anyaothton a településen	önkormányzati anyaothton a település 50 km-es körzetében	Nem önkormányzati (egyházi, alapítványi) anyaothton a településen	Nem önkormányzati (egyházi, alapítványi) anyaothton a település 50 km-es körzetében
2012	0	1	0	0
2013	0	1	0	0
2014	0	1	0	0
2015	0	1	0	0
2016	0	1	0	0

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A krízishelyzetbe került családok, nők, gyermekek lakhatási problémáinak megoldására Sorkifalud községben megoldást nem találhatunk. Az önkormányzat anyagi forrásai jelenleg nagyon szűkösek, a korábbi időszakban pedig a lakhatási gondok megoldása igényként nem merült fel, így a községi önkormányzatok ezen problémák megoldására nem rendezkedtek be. Családok Átmeneti Otthona legközelebb a 20 km-re található városban, Szombathelyen van. Anyaotthon a 27 km-re lévő Gencsapátiban működik. Az anyaotthon férőhelye rendkívül gyér.

A helyi önkormányzat tudomása szerint a Családok Átmeneti Otthona szombathelyi lakóhellyel rendelkező személyeken és családokon kívül más településről krízishelyzetben lévő családokat nem, vagy csak nagyon ritkán tud fogadni. A tájékoztatás alapján szinte folyamatosan férőhelyhiánnyal küzdenek.

A családok átmeneti otthona a gyermekvédelmi alapellátások rendszerébe tartozik. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény rögzíti, hogy az otthontalanná vált szülő kérelmére a családok átmeneti otthonában együttesen helyezhető el a gyermek és szülője, ha az elhelyezés hiányában lakhatásuk nem lenne biztosított és emiatt el kellene választani a gyereket a szülőjétől.

Az anyaotthonok elsődleges feladata a megelőzés a gyermek állami gondozásba vételének megakadályozására.

5.6. számú táblázat - A nők szerepe a helyi közéletben

	Képviselőtestület tagja		Városi bíróság és ítéltáblák vezetői		Közgyűlések tagjai	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő
2012	4	1	3	0	69	2
2013	4	1	3	0	69	2
2014	3	2	3	0	69	2
2015	3	2	3	0	36	1
2016	3	2	3	0	36	1

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A 2010-2014. évi ciklusban az 5 fős képviselő-testületben csak 1 fő női képviselő volt található, a jelenlegi választási ciklusban már 2 fő női képviselő van.

Az önkormányzati hivatal adatai szerint az önkormányzati választások során a képviselőjelöltek száma között is mindig kevesebb volt a nő, mint a férfi. A helyben működő intézményekben ezzel szemben (önkormányzati hivatal, óvoda, iskola) viszont több nő dolgozik, mint férfi. Ez is igazolja azt a tendenciát, hogy a község területén több nőt foglalkoztatnak, mint férfit.

A településen működő vállalkozásoknál, mely az ipar és mezőgazdaság területét jelentik elsősorban a női foglalkoztatottság már nem annyira jellemző.

A nők közéletben való szerepvállalásának erősítése érdekében szükségesek programok szervezése a lányok majdani közéleti szerepvállalásának elősegítése érdekében, adat- és információgyűjtés a helyi munkaadók fiatal, illetve kisgyermekes nők alkalmazásával kapcsolatos attitűdjéről.

Helyi vagy térségi női civil szervezetek, valamint a nőket érő hátrányos megkülönböztetés elleni fellépéssel foglalkozó civil, szakmai szervezetek bevonásával ajánlatos lehet a térségfejlesztés főbb kérdéseinek áttekintése, javaslatok kérése „nőbarát” intézkedésekre, beruházásokra.

Javasolt továbbá családbarát – tehát a férfi alkalmazottakat apaszerepükben támogató, megerősítő – vállalkozások kistérségi elismerésben (lehet erkölcsi, pénzbeli) részesítése.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A nőket fokozottan érintő társadalmi problémák Sorkifaludon nem jellemzőek. A nők helyzetének és esélyének növelése érdekében a nők és férfiak egyenlőtlenségének vizsgálatához a részletesebb adatok és információk szükségesek, melyeknek nyilvántartásáról gondoskodni szükséges.

A nők helyzetének és esélyének növelése érdekében a nők és férfiak egyenlőtlenségének vizsgálatához a részletesebb adatok és információk szükségesek, melyeknek nyilvántartása szükséges.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas a bölcsődés korú gyermekek száma, de nincs a településen bölcsőde (A, 4.3.3)	Családi napközik számának növelése, önkormányzati segítség a családi napköziket érintő normatíva megszűnése miatt. Nagymama szolgálati igény, hajlandóság felmérése az érintett családoknál, nagymamakorú női lakosság körében.
GYES-en, GYET-en lévő nők elhelyezkedési problémái	Szorgalmazni a gyermekek bölcsődébe történő beiratását.
Egyedülálló szülők támogatását megvonták.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások kialakítása
Családok átmeneti otthona és anyaatthon férőhelyhiány.	Mikrotárségi, kistérségi szinten intézmény létrehozása, fenntartása.
Nőket érő családon belüli erőszakról nincs adat.	Jelzőrendszer működtetésének bevezetése. Nők informálása, segítése védőnői, orvosi, egyházi, civil szervezetek bevonásával.
Alulreprezentáltak a nők a helyi közéletben.	Helyi szinten szorgalmazni a női szerepvállalást.

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A népesség öregedésével járó társadalmi, demográfiai problémák az elmúlt évtizedekben világszerte az érdeklődés középpontjába kerültek. Az öregek aránya a Föld teljes népességét figyelembe véve 2000-ben 10% volt, 2050-ben 25% körül várható, míg ez az arány Európában 36-37%-os mértéket mutat. Az Európa egészére érvényes általános öregedési folyamat Magyarországon is jellemző. Folyamatosan, az utóbbi években pedig gyorsuló ütemben csökkent a 14 éves és ennél fiatalabb korcsoportok aránya és emelkedett az idősebb aktív korúaké, de még inkább a 60 éven felülieké. Ezen arányok a születések és halálozások trendjeiből erednek, a vándorlások szerepe eddig nem volt meghatározó. Míg a demográfiai öregedés, a korstruktúra romlása a maga átütő társadalmi hatásaival kedvezőtlen folyamatot jelenthet, az életkor meghosszabbodása nagyon is pozitív jelenség. A társadalmi szolidaritás megkívánja, hogy a fiatal generációk fokozott gondot fordítsanak a teljes népesség immár egyötödét kitevő, a munkából lassan kiöregedő, vagy már kiöregedett népesség életkörülményeire, életminőségére.

Az idős korosztály egyre több időt tölt a lakásában, kevesebbet mozdul ki, így életük minősége szempontjából nem mindegy, hogy milyen lakásuk nagysága, komfortfokozata, felszereltsége. Ez a korosztály már nem a felhalmozás időszakában van, hanem éppenséggel a lakás az élet során létrehozott egyik legjelentősebb felhalmozás. A megteremtett körülmények már véglegesnek tekinthetők, mivel az időskorú emberek már ritkán változtatnak lakóhelyükön.

A lakás nyújtotta biztonság egyre fontosabbá válik, mert a lakáson belül az idős ember még képességei birtokában érezheti magát. Lakáson kívül azonban számos, váratlan szituáció állhat elő. A "lakásba való bezárkózás" viszont a társas kapcsolatok beszűkülését, elmagányosodást okozhat. A problémák nagyrészt

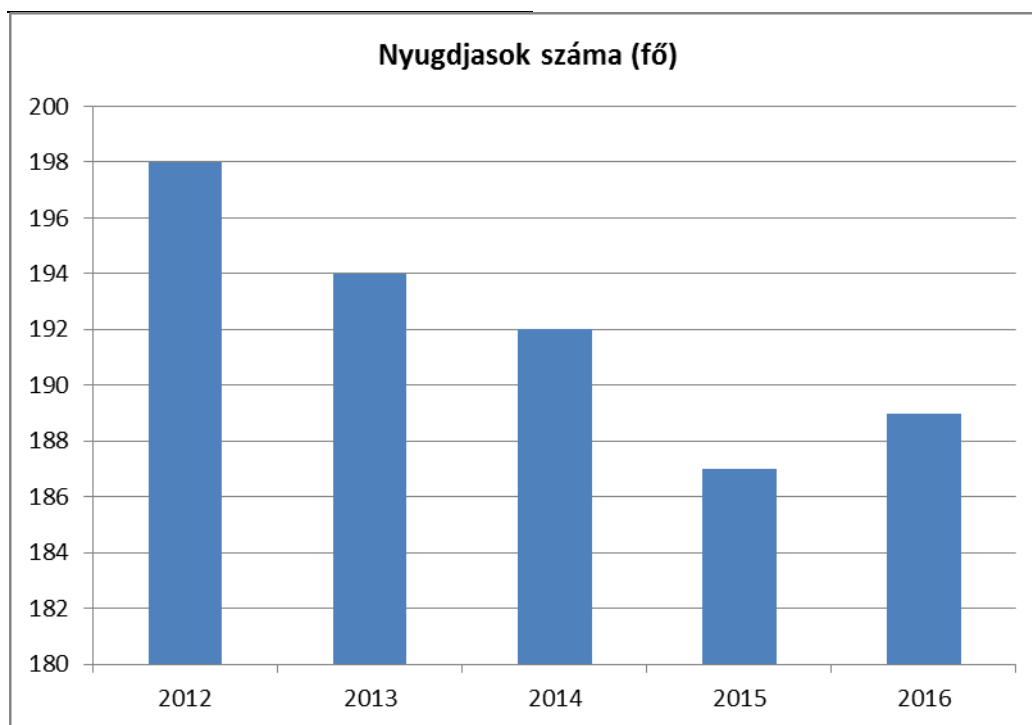
az egyszemélyes háztartásokban jelentkeznek, ahol az idős ember egymaga kénytelen megélni jövedelméből, gondoskodni a lakásban jelentkező hibák javításáról, a lakás rendben tartásáról.

Mint korábbi adatokból láthatjuk, az időskorúak száma fokozatosan növekszik, az öregedési index emelkedik. A nyugdíjkorhatárt betöltött emberek általában nyugdíjban vagy nyugdíjszerű ellátásban részesülnek, melyek egy fix, és többnyire évről évre kisebb-nagyobb mértékben emelkedő tendenciát mutatnak. A korábbi adatokból megállapítható az is, hogy idősebb korcsoportban a nők száma több, mint a férfiaké, így feltételezhető az is, hogy nyugellátásban is több nő részesül, mint férfi.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 5201)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 5301)	Összes nyugdíjas
2012	85	113	198
2013	84	110	194
2014	80	112	192
2015	77	110	187
2016	80	109	189

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A táblázat összes nyugdíjasra vonatkozó oszlopa nem tölthető ki korrekt módon, mivel a nyugdíjkorhatár évenként változik. Vannak kordedvezményes nyugdíjasok, előnyugdíjasok, akik az adatbázisokban nem jelennek meg.

Az elmúlt években a nyugdíjrendszert többször átalakították, mely leginkább a nyugdíjkorhatár emelésével járt, de számos ellátási formát is megváltoztattak, felülvizsgáltak kormányzati szinten, mely az emberek anyagi helyzetét némely esetben jelentősen érintette.

Az I-II-III. csoportú rokkantsági nyugdíj megszűnt. A rokkantsági nyugdíjban részesülő személyek közül több ember felülvizsgálatát elvégezte a szakértői bizottság, mely alapján a Nyugdíjbiztosítási Igazgatóság döntött arról, hogy a felülvizsgálat után ezek a személyek rokkantsági ellátásban vagy rehabilitációs járadékban részesülnek. A rehabilitációs járadékban részesülőket az új rendelkezések értelmében a közeljövőben vissza kell vezetni a munkaerő-piacra.

A felülvizsgálattal érintett emberek számáról, a részükre megállapított ellátásról az önkormányzat információval nem rendelkezik.

Azon személyek részére, akik nyugellátásra vagy nyugdíjszerű ellátásra nem szereztek jogosultságot és egyéb forrásból sem rendelkeznek jövedelemmel megélhetésük biztosítására a 62. életévüket, illetőleg a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött személyeket - ha a jogszabályi feltételeknek is megfelelnek - időskorúak járadékában részesítik. Ezen támogatásra való jogosultságát 2013 január 1-jét követően a járási hivatal állapítja meg.

Sorkifaludon jelenleg senki nem részesül időkorúak járadékában.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

Amennyire örvendetes jelenség az életkor meghosszabbodása, annyira válik egyre felelősségteljesebb társadalmi kötelezettséggé az élet megfelelő minőségének, az egészségnek és az aktív életnek minél hosszabb ideig való fenntartása, biztosítása.

Az életminőség összetevői:

- egészségi állapot,
- mindennapi aktivitás, életmód,
- közérzet.

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

A községben élő nyugdíjasok további foglalkoztatásáról nincsenek adataink.

A településen élő idős emberek életvezetésükből fakadóan többnyire a házuk körül található kertben zöldségeket termesztenek, illetve kisebb haszonállatokat tartanak, ezzel is segítik önmaguk és szűkebb családjuk megélhetését és biztosítják saját maguk részére az aktív időskort.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

2013. január 1-jén hatályba lépett jogszabálymódosítás alapján az öregségi nyugdíjban és egyéb nyugellátásban részesülő, közszférában foglalkoztatott személyek nyugellátását 2013. július 1-jét követően szüneteltetni kell. Szintén szüneteltetik a nyugellátását - jogviszonya típusától függetlenül - annak a személynek, aki biztosítással járó egyéb jogviszonyban áll és nyugdíjjárulék alapja meghaladja a tárgyév első napján érvényes kötelező legkisebb munkabér havi összegének tizennyolcszorosát.

A község közintézményeiben nyugdíjasokat nem foglalkoztatnak. A fenti rendelkezés értelmében pedig nem is foglalkoztathatnak nyugellátásban részesülő személyeket.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Az időseket az élet számos területén éri hátrányos megkülönböztetés, legjelentősebb az idősebbek foglalkoztatásbeli diszkriminációja, különösen nők esetében.

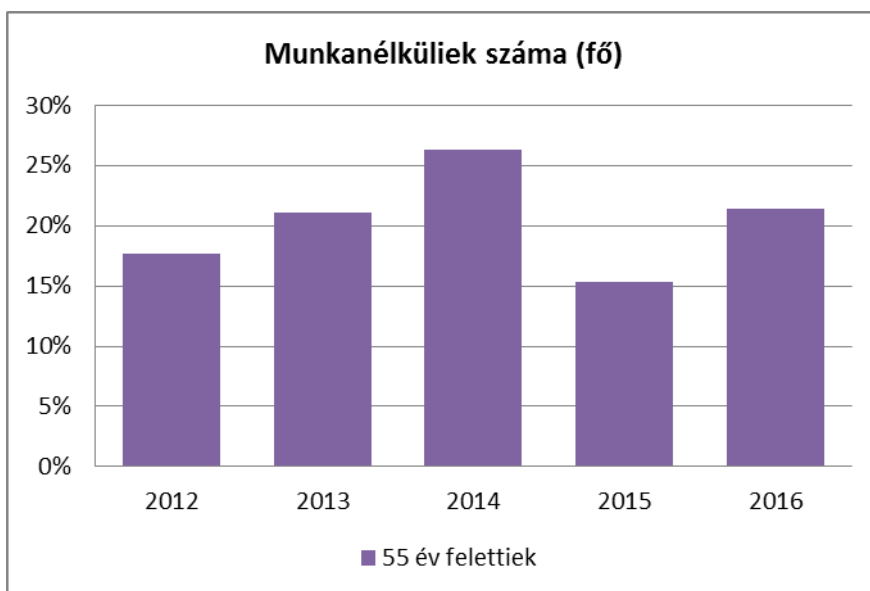
A kor alapú megkülönböztetés, az új állások betöltésénél és a létszámleépítésnél is gyakori. A 3.2.2 táblázatból kiderül, hogy az 51 éven felüliek nehezen tudnak elhelyezkedni.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

Év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma (TS 1010 és TS 1011)		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	Fő	Fő	%	Fő	Fő	%
2012	17	3	18%	6	n.a	#ÉRTÉK!
2013	19	4	21%	9	n.a	#ÉRTÉK!
2014	19	5	26%	6	n.a	#ÉRTÉK!
2015	13	2	15%	6	n.a	#ÉRTÉK!
2016	14	3	21%	8	n.a	#ÉRTÉK!

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

6.3.1. számú táblázat - 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (TS 0328)	Nappali ellátásban részesülő idősorúak száma (TS 5101)	
	Fő	Fő	%
2012	106	0	0%
2013	109	0	0%
2014	113	0	0%
2015	114	0	0%
2016	119	0	0%

Forrás: TeIR, KSH

Tstar

A településen nappali ellátást nyújtó intézmény nem működik, ezért nappali ellátásban részesülő idősorúról információval az önkormányzat nem rendelkezik.

6.3.2. számú táblázat - Idősorúak járadékában részesítettek átlagos száma

Év	Idősorúak járadékában részesítettek (évi) átlagos száma (fő) (TS 5701)
2012	1,00
2013	0,00
2014	0,00
2015	0,00
2016	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az idősek Klubkönyvtárba való akadálymentes bejutása jelenleg nem megoldott.

Évente megrendezésre kerül november vagy december hónapokban az idősek napja, amire minden 60. életévét betöltött ember meghívást kap. Ilyenkor műsorral egybekötve megvendégek a település időskorú lakóit.

A Sorkifaludi Bokréta Óvoda óvodásai hagyományőrző, hagyományápoló kulturális tevékenységeire, ünnepek, rendezvények műsoraire mindig meghívást kapnak az időskorúak is, ahol nagy örömmel figyelik a kisgyerekek produkcióit.

Egyéb szolgáltatások igénybevételével kapcsolatban meg kell jegyezni, hogy a sorkifaludi színjátszókör is a Klubkönyvtárban tartja próbáit, illetve előadásait, melyeket a település nyugdíjasai is megtekinthetnek. Ezen túlmenően a Berzsényi Dániel Megyei Könyvtár által biztosított könyvtárszolgáltatás igénybevételére is lehetőségük van Sorkifalud nyugdíjasainak. A Klubkönyvtár saját könyvállománnyal is rendelkezik.

c) idősek informatikai jártassága

A sorkifaludi Klubkönyvtárban 3 db számítógép került elhelyezésre internet kapcsolattal, amelyeken lehetőség nyílik a nyugdíjasok számára a számítástechnika világának megismerésére, egyes ügyek interneten való ügyintézésére. A Klubkönyvtár vezetője gyakorlott, számítástechnikai tudással rendelkező személy, aki folyamatosan segíteni az érdeklődő és az ügyintézés ilyen módon végző nyugdíjasokat.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A sorkifaludi Klubkönyvtárban működő nyugdíjas klubban az idősebb korosztály részére kiemelten az időskori betegségekkel, problémákkal foglalkozó előadások, beszélgetések kerülnek megrendezésre, valamint segíti az idősek hasznos időtöltését.

6.4.1. számú - Művelődési közintézmények adatai

Év	A nyilvános/települési könyvtárak száma (TS 3801)	A nyilvános/települési könyvtárak egységeinek száma (leltári állomány) (TS 3901)	Muzeális intézmények száma (TS 4001)	Közművelődési intézmények száma (TS 4101)
2013	2	1 999	n.a.	263
2014	2	1 999	n.a.	263
2015	2	1 999	n.a.	263
2016	1	1 669	n.a.	264
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TEIR

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Idős emberek élethelyzetét feltáró adatok hiánya.	Adatbázis létrehozása
Idős embereket érintő elszigetelődés, kapcsolati beszűkülés.	A fiatalok helyben, az idősek gondozásában, segítségével aktívan részt véve dolgozzák le az előírt 50 óra önkéntes munkát
Idős embereket segítő házi segítségnyújtás keretében több szociális gondozóra lenne szükség.	Egyház, civilek, önkéntesek bevonása a feladatok ellátásába, segítségnyújtásba.
Idősek és fiatalok, gyerekek kevés közös programon találkozhatnak.	Olyan programok szervezése, ami kifejezetten ezt a két célcsoportot vonná be. Pl: Helyi mesterek mutatnák be mesterségüket a gyerekeknek. Pótnagyszülő program igény szerinti bevezetése.
Idős emberek nyelvtudásra vonatkozóan nincs adat.	Igényfelmérés után nyelvtanfolyam szervezése,

	lehetőleg helybeli munkanélküli pedagógus bevonásával.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékkal élő emberek és családjaik világszerte a legérzékenyebb társadalmi csoportot alkotják, évszázadok óta a szociális élet peremére sodródva élnek, boldogulásukat ezernyi tényező hátráltatja.

Az Egyesült Nemzetek Közgyűlése által 2006. december 13-án elfogadott a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló Egyezményt Magyarország a 2007. évi XCII. törvénnyel ratifikálta. Az Egyezmény szerint: „fogyatékossgal élő személy minden olyan személy, aki hosszantartó fizikai, értelmi, szellemi vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

Legfontosabb feladat a társadalom számára, hogy a fogyatékkal élő emberek esélyegyenlőségének szempontjait figyelembe véve megtegye azokat a lépéseket, amelyek helyzetüket javítja. Mindannyiunk feladata a fogyatékkal élő emberek integrációjának megteremtése, amely csak részben jelent pénzkérdést. Az emberek szemléletének, hozzáállásának megváltoztatására is nagy szükség van, ami nem függ az adott ország, település anyagi helyzetétől.

Tekintettel arra, hogy a népszámlálás során a fogyatékossgal kérdésére nem kötelező a válaszadás, ezért a statisztikai hivatal adatbázisa is csak hozzávetőleges adatokkal rendelkezhet a fogyatékosok számára vonatkozóan.

Kézzelfogható, számszerű adatok a fogyatékossgal támogatásban részesülő, valamint a megváltozott munkaképességű személyekre vonatkozóan vannak, amely adatok a támogatásokat megállapító hivatal nyilvántartásában szerepelnek.

A településen élő fogyatékkal élők számáról, fogyatékossgalukról az önkormányzat adattal nem rendelkezik, ezért nem lehet pontos elemzést készíteni a fogyatékkal élő emberek helyzetéről, szükségleteiről.

2012. december 31. napjáig a települési önkormányzat jegyzője állapította meg az ápolási díjat. Ápolási díjban a súlyosan fogyatékos vagy tartósan beteg 18 éven aluli hozzátartozóját ápoló személy részesülhetett. Ezekből az adatokból és egyéb nyilvántartásokból csak annyit tudhatunk, hogy Sorkifaludon 5 fő súlyosan fogyatékosnak minősülő személy él. 4 mozgásfogyatékos, 1 értelmi fogyatékos.

A felnőtt fogyatékos személyek közül többen rokkantnyugdíjasok, vagy rokkantsági járadékban, illetve többnyire közgyógyellátásban részesülnek.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - férfiak (TS 6201)	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - nők (TS 6301)
2012	12	15
2013	10	15
2014	11	15
2015	10	14
2016	12	14

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesező fogyatékos személyek száma

Év	Nappali ellátásban részesező fogyatékos személyek száma (TS 5001)	Egyházi fenntartású intézményben	Civil fenntartású intézményben
2012	0	n.a	n.a
2013	0	n.a	n.a
2014	0	n.a	n.a
2015	0	n.a	n.a
2016	0	n.a	n.a

Forrás: TeIR, KSH Tstar; a központi adatokat célszerű bontani a helyi adatszolgáltatók segítségével.

Sorkifalud községben nem működik fogyatékkal élő személyek számára nappali ellátást nyújtó intézmény. A legközelebb ezen szolgáltatás is Szombathelyen vehető igénybe.

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A településen található vállalkozások csak kevés számban alkalmaznak megváltozott munkaképességű személyt, többnyire csak a törvényi előírások figyelembe vételével kötelező mértékben vállalják foglalkoztatásukat.

Az önkormányzat közfoglalkoztatás keretében megváltozott munkaképességű és fogyatékos személyt az elmúlt időszakban nem alkalmazott.

A fogyatékossgal élő személyek csökkent, illetve megváltozott munkaképességű személynek tekinthetők a munkaerő-piacon.

A fogyatékkal élő személyek foglalkoztatásában élen jár a szombathelyi székhelyű Savaria Nett-Pack Kft., amely 2007. évtől a Főkefe Rehabilitációs Ipari Kht. szervezetébe integrálódott, így jelenleg egy nonprofit Kft. formában működik. A gyáregység ma már 1200 főt foglalkoztató szervezet, melyben a megváltozott munkaképességű személyek aránya 86%, a sérült emberek igazi munkahelye, megbízható támasza.

Ez így van immár több, mint 50 éve. Az utóbbi évtizedben leginkább a papírfeldolgozás a meghatározó profil, mellyel már nemcsak a papírüzemben foglalkoznak a dolgozók, hanem a kefeüzem nagyobb részében és a fióktelepeken is. A Savaria Netpack Gyáregység 2006. évtől kiemelt tanúsítvánnyal rendelkező védett foglalkoztatóként működött. A csorvási fióktelep kivételével megkapták a kiemelt tanúsítványt illetve a védett foglalkoztatóvá minősítést.

A munkáltató a foglalkoztatást a munkajogi és munkavédelmi szabályok megtartása mellett, a munkavállaló meglévő képességeinek megfelelő, rehabilitációs célú munkavégzés keretében biztosítja.

A fogyatékos személyek foglalkoztatását segítik a következő munkaerő-piaci szolgálatok Integrált Foglalkoztatást Segítő Szolgálat: A Forrásközpont Vas megyében 1998. december 1. óta működteti az Integrált Foglalkoztatást Segítő Szolgálatot, amely a fogyatékkal élő, megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztathatóságának segítését tűzte ki célul annak érdekében, hogy a fogyatékkal élő, megváltozott munkaképességű emberek az elsődleges munkaerő-piacon tartós munkavállalókká váljanak és az adott munkahely megfeleljen a képességeiknek, szükségleteiknek. Ezen kívül a Szolgálat hozzájárul a fogyatékkal élő, megváltozott munkaképességű személyek társadalmi re-integrációjához is.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A munkáltató megsérti az egyenlő bánásmód követelményeit, ha közvetlen vagy közvetett módon hátrányos megkülönböztetést alkalmaz, különösen az alábbi esetekben:

- munkához való hozzájutásban, különösen nyilvános álláshirdetésben, a munkára való felvételben, az alkalmazási feltételekben;
- foglalkoztatási jogviszony vagy a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony létesítését megelőző, azt elősegítő eljárással összefüggő rendelkezésben.

A fogyatékkal élő személyek számára a fogyatékosukat is toleráló munkahelyek felkutatása nagyon nehéz. Fogyatékkal élő személyeket általában speciális munkáltatók foglalkoztatnak, amelyek csak a közeli városban találhatóak és csak korlátozott számban alkalmazzák a megváltozott képességekkel rendelkező személyeket. A közlekedés feltételei sem minden esetben kedveznek a fogyatékkal élő személyeknek, ezáltal a munkahelyre való eljutás nehézségekbe ütközik.

A különböző mértékben megjelenő akadályok miatt a fogyatékkal élő emberek nagy része kiszorul a munkaerő piacról és ha állapota jogosulttá teszi rokkantsági nyugdíjasként vagy rokkantsági járadékosként inaktívvá válik. Jobb helyzetben vannak azok, akik családban élnek és családtagjaik segítségével élik a mindennapjaikat. Az idősebb, egyedül élő fogyatékos személyek többsége szociális otthonokban élik le életüket.

A foglalkoztatás során Sorkifalud település tiszteletben tartja a munkavállalók emberi értékeit, méltóságát, egyediségét. A munkavállalók érdekeit figyelembe véve azokat összeegyeztetve olyan munkafeltételeket, munkakörülményeket, munkahelyi légkört alakítunk ki, amelyek ezeknek az alapvető értékeknek a megőrzéséhez és megerősítéséhez hozzájárulnak.

A foglalkoztatási viszony keretei között is a partnerség elvének érvényesítésére törekszik.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A fogyatékkal élők önálló életvitelét támogató helyi intézmények, szolgáltatások nem működnek a településen. Ezt legközelebb a közeli városban tudják igénybe venni az érintettek, amennyiben ezek igénybevételét a közlekedési akadályok lehetővé teszik.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzügyi és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élők pénzügyi, természetbeni ellátása a jogosultság alapján történik. A központi rendelkezések értelmében a teljesség igénye nélkül:

A gyermekek vonatkozásában a fogyatékos vagy tartósan beteg gyermek részére emelt összegű családi pótlékot folyósítanak.

A szülők tartósan beteg, fogyatékos gyermeke után 2 nap pótszabadság illeti meg. A magasabb összegű családi pótlékban részesülő gyermek és kísérője a tömegközlekedési eszközök igénybevétele során kedvezményben részesülnek. Az oktatási-nevelési intézményekben az igénybevett étkeztetés során 50 %-os térítési díjkedvezmény jár a tartósan beteg és fogyatékos gyermekek részére. A fogyatékosági támogatásban részesülő személyek gépkocsiszerzési és -átalakítási támogatásban is részesülhetnek, illetőleg parkolásuk megkönnyítése érdekében parkolási igazolványt igényelhetnek.

A munkáltatót megváltozott munkaképességű személy alkalmazása során járulékfizetési kedvezmény illeti meg. A tartósan beteg munkavállaló adókedvezményt kap.

A magasabb összegű családi pótlékban részesülő gyermekek részére közgyógyellátás jár. Némely betegség kezelését egészségügyi térítésköteles tevékenységgel támogatják.

A súlyosan fogyatékos, illetve 18 év alatti tartósan beteg személyek ápolása, gondozása okán orvosi szakértői vélemény alapján (korábban a települési önkormányzat jegyzője) 2013-tól a járási hivatal az ápolást végző személy részére ápolási díjat állapít meg.

A fogyatékkal élő és tartósan beteg személyeket közel egyenlő mértékű támogatás illeti, aztán később az életkor előrehaladtával a tartósan beteg gyermekek, személyek részére megállapítható támogatások, jogosultságok ritkulnak, figyelemmel arra, hogy a két állapot eltérő sajátosságokkal rendelkeznek.

Az önkormányzat a helyi rendeletében megállapítható ellátások biztosításánál nem alkalmaz az egyes fogyatékkal élő emberek hátrányára negatív diszkriminációt.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

A fogyatékos személyek részére biztosítandó esélyegyenlőség egyik eszköze az akadálymentesítés, amely alatt ma már valamennyi fogyatékosági csoporthoz tartozó ember speciális szükségleteinek figyelembe vételével kialakítandó komplex akadálymentesítést kell érteni. Nemcsak liftek és rámpák szerelését jelenti, hanem hangos térkép, indukciós hurok, könnyen érthető tájékoztató füzetek stb. elhelyezését, beszerzését is. Sőt nemcsak az épületek, hanem a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáférését is jelenti, pl honlap akadálymentesítés, ezen kívül az emberek részéről megkívánja azt a megváltoztatott szemléletet is, amely a fogyatékos személyt egyenjogúnak tekint. Mindezek megvalósításának egyik eszköze az esélyegyenlőségi terv és annak betartása.

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Az elmúlt években a községben zajló felújítások eredményeképpen az önkormányzati épületek részben lettek akadálymentesítettek, de ez az akadálymentesítés elsősorban a mozgáskorlátozottak részére nyújt segítséget a rámpák kiépítésével.

A községben az akadálymentesítés az egyéb közszolgáltatásokra és a többi fogyatékoságra nem terjed ki. Az orvosi rendelő és védőnői tanácsadó akadálymentesítése megoldott.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A sportpályához való jutás, játszótér igénybevételének akadálymentesítettsége is csak részben megoldott.

A helyi boltok szolgáltatásainak igénybevétele is nehezített. A község jelenleg üzemelő honlapja nem akadálymentesített, elektronikus ügyintézésre lehetőség nincs. Az önkormányzat terve szerint a közeljövőben a honlap felújításával ez a probléma megoldódhat.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

Az akadálymentesítés terén csak úgy érhetünk el látványos sikereket, ha a tervezés és a kivitelezés során rendszerben gondolkozunk. Ki kell alakítanunk egy akadálymentes hálózatot, amely érinti a legfontosabb akadálymentes intézményeket, közterületeket.

A településen működő munkahelyek akadálymentesítettsége csak részben megoldott.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A községben lévő önkormányzati utak és járdák állapota többnyire nem teszi lehetővé az akadálymentes közlekedést. A tömegközlekedési eszközök közül a község tekintetében csak az autóbusz közlekedés jöhet szóba, amely azonban nem minden esetben alkalmas a fogyatékkal élő személyek utazásához.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

A település nagyságából adódóan a fogyatékos személyek helyi ellátása, valamint szociális szakellátása helyben nem megoldott.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A településen nem működik fogyatékosok számára létrehozott sportklub, sportegyesület.

Ahhoz, hogy az egészséges életmód jegyében minél több embert lehessen a mozgásra rávenni, szükség van arra, hogy a községben ingyenesen igénybe vehető sportpályák, sportlétesítmények álljanak rendelkezésre. A szabadidő hasznos eltöltésének helyszínei a gyermek és ifjúsági korosztály esetében a játszóterek és a sportpályák. Az óvoda esetében a mindennapos testedzés (kb. 15 perc) lehetősége adott, az óvoda is tart igény esetén kihelyezett sportfoglalkozásokat pl. úszás, korcsolya.

A községben jelenleg a fogyatékosok esélyegyenlőségének biztosítása érdekében hátránykompenzáló intézkedések az épületek és terek megkezdett akadálymentesítésén túl nem történtek.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Fogyatékkal élő felnőtt korú lakosságról alig van adat.	Adatbázis létrehozása a fogyatékosok megnevezésével.
Mozgáskorlátozott személyek járdán való közlekedése nem zökkenőmentes.	Járdák korszerűsítése, felújítása. Ezzel kapcsolatos pályázatfigyelés
Megváltozott munkaképességű személyekről nincs adatbázis.	Adatbázis létrehozása és folyamatos vezetése.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Az Országgyűlés 2003-ban elfogadta a Nemzeti Civil Alapprogramról szóló 2003. évi L. törvényt. Ezzel elismerte a szervezetek működési feltételeihez források biztosításának szükségességét. A Nemzeti Civil Alapprogram célja a civil társadalom erősítése, a civil szervezetek társadalmi szerepvállalásának segítése.

Sorkifaludon mindössze néhány civil szervezet működik, de erős az összefogás, példaértékű a civilek jelenléte a település kulturális, művelődési életében. A település rendezvényeinek szervezésében, lebonyolításában is aktívan kiveszi a részét a civil társadalom, illetve saját programokat, rendezvényeket is szerveznek.

Sorkifalud-Gyanógeregye Községek Önkéntes Tűzoltó Egyesülete 1992. évben alakult, tagjainak száma 43 fő. Ezen taglétszámon felül az egyesület számos fiatal támogatását élvezi, akik megyei és országos versenyeken indulnak, folyamatosan képzik magukat. Az Egyesület Sorkifalud településen nemcsak a tűzvédelmi, ár- és belvízvédelmi tevékenységgel kapcsolatos felkészítésben vesz részt, hanem például 2013. február és március hónapjában a Sorok-patak kiöntése folytán a védekezési munkálatokban, illetve a

figyelőszolgálat felállításában, működtetésében. Az önkormányzat az Egyesület tevékenységéhez minden évben – költségvetéséhez mérten jelentős, 100.000 Ft összegű – támogatást biztosít, valamint segíti és támogatja az Egyesület pályázatokban való részvételét.

Sorkifalud község területén működő egyházi és civil szervezetek

- Sorkifalud-Gyanógeregye Sportkör
- Sorkifalud-Gyanógeregye Községek Önkéntes Tűzoltó Egyesülete
- Csendbontó Társulat Színjátszó Kör.

Az Önkormányzat kiemelt feladatának tartja az önszerveződő közösségek támogatását, a civil szervezetekkel történő kapcsolattartást.

A Képviselő-testület az Önkormányzat éves költségvetésében pályázati keretet irányzott elő a civil szervezetek támogatására, melyhez a működő civil szervezeteknek kérelmet kell benyújtaniuk.

A pályázóknak a következő év január 31-ig a támogatás rendeltetésszerű felhasználásáról beszámolót kell készíteniük.

Sorkifalud-Gyanógeregye Sportkör

A Sportkör keretében labdarúgó csapat működik, mely jelenleg a megyei bajnokság III. osztályában szerepel. Az egyesület lehetőséget kínál a sportolni vágyó fiatal és felnőtt korú lakosság számára az egészséges életmód gyakorlására.

„Csendbontó Társulat” Színjátszó Kör

A sorkifaludi lakosok számára nyújt szórakozási, kikapcsolódási lehetőséget. A Kör a település rendezvényeihez igazodóan előadásokat tart a helyi lakók részére, ezen túlmenően előadásokat tart a környék lakóközösségeinek szórakoztatására is.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Sorkifalud Község Önkormányzata minden rendelkezésére álló eszközzel igyekszik segíteni és támogatni a társadalmi önszerveződésre épülő civil szervezeteket. Minden évben alkalmanként a civil szervezetek, sportegyesület a helyi lakosokat érintő programokat szerveznek (nyitott programok), az önkormányzat közigazgatási területén belül. Az Önkormányzat és a szervezetek közötti aktív, rendszeres kapcsolat és a közös munka tapasztalatai az, amely alakítja az együttműködés tartalmi elemeit. A partneri együttműködés alapfeltétele pedig a folyamatos, rendszeres és hatékony kommunikáció, mely mindkét félnek az elemi felelőssége. Az Önkormányzat külön anyagi erőforrást nem biztosít a szervezetek részére, hanem alkalmanként nyújtott támogatás biztosításával, fenntartási költségeik átvállalásával segíti működésüket.

Az Önkormányzat továbbra is szeretné a kiépített kapcsolatrendszert megtartani és a jövőben még jobban erősíteni.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Sorkifalud Község Önkormányzata az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő társulási megállapodásai az alábbiak:

Sorkifalud Község Önkormányzata a helyben működő óvodát és iskolát évek óta a szomszédos települések Nemeskolta és Gyanógeregye Községek Önkormányzataival tartotta fent.

2013. január 1-jétől az iskola állami fenntartásba került, a társulási megállapodás megszűnt.

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény rendelkezései értelmében a 2013. január 1. előtt kötött önkormányzati társulási megállapodásokat a képviselő-testületeknek felül kellett vizsgálni és módosítani kellett 2013. június 30. napjáig.

A felülvizsgálat a helyben működő Sorkifaludi Bokréta Óvoda vonatkozásában fejeződött be. Az önkormányzatok számára kötelezően biztosítandó óvodai nevelési feladatok ellátása érdekében Sorkifalud, Nemeskolta és Gyanógeregye Község Önkormányzatai megkötötték a megállapodást.

A Szombathelyi Kistérség Többcélú Társulása Társulási Megállapodásának módosítása megtörtént. Sorkifalud Község Önkormányzata évek óta tagja a társulásnak, melynek Szombathely térségébe tartozó további 39 település is a tagja. A társulás keretében oldották meg eddig és vélhetően ezután is az érintett települések önkormányzatai a családsegítést, gyermekjóléti szolgáltatást, jelzőrendszeres házi segítségnyújtást, központi orvosi ügyeletet, nyilvános könyvtári szolgáltatást, mozgókönyvtári, közművelődési feladatok koordinálását, valamint a területfejlesztést. Az ellátásokat Szombathely Megyei Jogú Város intézményei biztosítják.

Sorkifalud településen 2015. január 1. napjától a családsegítést, a gyermekjóléti szolgáltatást és a házi segítségnyújtást a Táplánszentkereszti Mikrotérségi Társulás látja el társulási megállapodás alapján.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Sorkifalud településen nemzetiségi önkormányzat nem működik.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége lehetőségükhöz mértén segíti a hátrányos helyzetű gyermekek és családok támogatását.

A civil szervezetek közül többen részt vesznek a hagyományőrzésben, a közösségépítésben, idősek részére szervezett programokban, rászorulóknak részére történő lehetőségek felkutatásában, a gyermekek támogatásában.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Munkaerőpiacon hátrányos helyzetű rétegek segítségével foglalkozó szervezetek:

- A helyi partnerség erősítése érdekében továbbra is ösztönözni kell a civil szervezetek és Önkormányzatunk közötti együttműködést.

A helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában a helyben működő for profit szervezetek elsősorban a megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatásában vesznek részt.

A helyi esélyegyenlőségi program elfogadását követően az önkormányzat célja a helyi munkáltatókkal való intenzív partneri kapcsolat kialakítása és fenntartása a helyi esélyegyenlőségi program intézkedési terveinek megvalósítása céljából.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A helyzetelemzés előkészítésben részt vettek a településen dolgozó szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, közművelődési szakemberek. Az előkészítés módszere az online kapcsolattartás az egyes esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltárására, majd program tervezet véleményezésére koncentrált. A tervezet a helyben szokásos módon közzétételre került, így állampolgárok is véleményt mondhattak.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

A helyzetelemzés előkészítésben részt vevő sorkifaludi szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, közművelődési szakemberek a tevőleges bevonás során elvégezték az adattáblák kitöltését és javaslatot tettek az egyes alfejezetek részletes kifejtésére, szöveges kiegészítésére. A helyzetelemzés előkészítésében

részvevők támogatták az intézkedési tervben szereplő intézkedések elfogadását, amelynek megvalósítására reális lehetőséget is láttak.

A honlapon az elfogadott dokumentum hozzáférhető lesz, amely alapján az esélyegyenlőség folyamatokat, intézkedéseket megismerik és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

Az intézkedési terv a megjelölt hátrányos helyzetű csoportokra irányul, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a hátrányait kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedésekkel valósul meg. Az intézkedési terv olyan beavatkozásokat fogalmaz meg, amelyek a helyzetértékelésben felvetett problémákra nyújtanak megoldást.

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	8 általános iskolai végzettséggel rendelkezők felemelkedése	8 általánosnál magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők munkanélküliségének csökkentése, megszüntetése
Gyermekek	Egészségtelen, mozgásszegény életmód	Települési egészség- és sportnap
Idősek	Idős emberek kihasználása	Folyamatos tájékoztatás és figyelemfelhívás a trükkös csalásokra, azok megelőzésére.
Nők	Egyre több a rákos megbetegedések száma	Mammográfiai szűrővizsgálatok, korai felismerés
Fogyatékkal élők	A fogyatékkal élő személyek elszigetelődése	Esélyegyenlőségi Nap megszervezése

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Tartós munkanélküliség visszaszorítása	Önkormányzat
Gyermekek	Települési egészség- és sportnap	Polgármester, Egyesület elnöke
Idősek	Folyamatos tájékoztatás és figyelemfelhívás a trükkös csalásokra, azok megelőzésére.	Körzeti megbízott, polgármester

Nők	Mammográfiai szűrővizsgálatok	Orvos, védőnő
Fogyatékkal élők	Esélyegyenlőségi Nap megszervezése	Önkormányzat

Jövőképünk

Sorkifalud Község Önkormányzat legfontosabb célja a településen élő állampolgárok jólétének biztosítása, életminőségének folyamatos javítása, olyan támogatói környezet működtetésével, amely

- erősíti a közösséghez és a lakóhelyhez kötődést, a lokálpatriotizmus, a társadalmi szolidaritást,
- kiemelt figyelmet, ha kell pozitív diszkriminációt alkalmaz a veszélyeztetett célcsoportok számára,
- tudatos és partnerségen alapuló intézkedései hatására a hátrányos helyzetű csoportok felzárkózási esélyei, életminőségük és életük önálló irányításának lehetősége javul.

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák felzárkózási esélyei és életminősége illeszkedik a község mindennapjaihoz.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők életminősége fokozatosan javuljon és minél előbb felzárkózzanak a nem szegények közé.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek testi és lelki fejlődését, nevelésük, oktatásukhoz szükséges legoptimálisabb feltételek megteremtését, megfelelő és biztonságos környezetük kialakítását, megtartását és fejlesztését.

Folyamatosan odafigyelünk az idős személyek szociális, egészségügyi szolgáltatásainak biztosítására, életminőségük javítására és a nemzedékek közötti szolidaritás megvalósulására.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén helyzetük javítását, megfelelő intézményi ellátással terheik csökkentését.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők szükségleteinek felmérésére és mindennapi életükhöz szükséges feltételek biztosítására.

I/1. Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Tartós munkanélküliség visszaszorítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	180 napnál hosszabb idejű munkanélküliség, előítéletek, hátrányos megkülönböztetés, aluliskolázottság, 50 év feletti kor, pályakezdők, utazás költségei miatti nehézségek, mentális problémák kialakulása
Célok - Általános megfogalmazás - rövid, - Középtávú, - hosszú távú időegységekre bontásban	Munkaerőpiacra való visszatérés - rászorulók felmérése, munkaügyi támogatások felkutatása - munkaügyi mentor segítségével személyre szabott képzések - támogatott munkahelyek megkeresése, elhelyezkedés
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Rászorulók felmérése, munkaügyi támogatások felkutatása, Kapcsolatfelvétel a munkaügyi központ mentorával. Részvétel az álláskeresési tanácsadásokon, álláskereső klubban, tájékoztató fórumokon, állásbörzéken. Bekapcsolódás a TKKI futó programjaiba Támogatott képzésekre jelentkezés, utazási támogatással Helyi cégek, vállalkozások munkaerő igényének felmérése Elhelyezkedések a munkaügyi támogatások segítségével A mentor hosszú távú, személyes segítség nyújtása

Résztevők és felelős	Tartós munkanélküliek, munkaügyi kp. mentorai önkormányzat
Partnerek	Munkaügyi kp. TKKI , Önkormányzat, helyi vállalkozások
Határidő(k) pontokba szedve	1-6. hónap: rászoruló felmérése, munkaügyi támogatások felkutatása mentori segítség igénylése 7-10. hónap: támogatott képzésekre jelentkezések 2. év: új szakmával elhelyezkedés, visszatérés a munkaerő piacra
Eredményességi mutatók (INDIKÁTOROK) és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A tartós munkanélküliek 80%-aképzésen vesz részt 60%-a elhelyezkedik támogatással Javuló életszínvonal, anyagi biztonság, mentális jólét fenntartása, az új munkahely megtartása hosszú távon.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdektelenség. Fontos a meggyőző erő, a tenni, dolgozni akarás, a felemelkedés lehetőségének, és a jobb élet igénye.
Szükséges erőforrások	Pénzügyi erőforrás: munkaügyi pályázatból kapott támogatás Humán erőforrás: munkaügyi mentor, képző intézmények, munkáltatók

II/1. Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Települési egészség- és sportnap
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A településen élő gyermekek alacsony számban vesznek részt az aktív sportéletben.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Gyermekek aktivitása, egészségtudatos életmódra való nevelés, mozgás fontosságára való felhívás gyermekkorban. Rövid távú: 3 hónap előkészítés Közép távú: eszközök biztosítása, résztvevők biztosítása Hosszú távú: Évente megszervezés
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- Sportnapok, családi vetélkedők
Résztevők és felelős	Településen élő gyermekek, szülők, sportbizottság elnöke-tagjai, polgármester
Partnerek	Sportbizottság elnöke, tagjai, orvos, védőnő
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid táv: 2018. 09. 30.
	Közép táv: 2019. 07. 31.
	Hosszú táv: 2023. 06. 30.

Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Részvételi arány kiértékelése, folyamatosan növekedő részvétel.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Szülői érdektelenség, együttműködés hiánya. Egyre kevesebb gyermek születik, ezáltal a résztvevők is kevesebben lesznek.
Szükséges erőforrások	Önkéntesek, egyesület, költségvetés

III/1. Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Mammográfiai szűrővizsgálatok
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Kevés nő megy el önként szűrővizsgálatra.
Célok - Általános megfogalmazás	- Az egészség megőrzése szűrővizsgálatokon keresztül.
- rövid, - Középtávú, - hosszú távú időegységekre bontásban	Rövid távú: 6 hónap előkészítés Közép távú: eszközök és személyek biztosítása Hosszú távú: 2 évente megszervezés
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Ismeretterjesztés a nők és a fiatalok körében egyaránt, kiadványokon és előadásokon keresztül.
Résztevők és felelős	40 éven felüli nők behívása, háziorvos, védőnő
Partnerek	Óvoda dolgozói, munkaügyi kp. Munkáltatók, helyi vállalkozók apák
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid táv: 2018. 12. 30. Közép táv: 2019. 07. 31. Hosszú távú: 2023. 06. 30.

Eredményességi mutatók (INDIKÁTOROK) és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A településen élő nők körében évről-évre emelkedő részvétel a szűrésen.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Szemérmesség, Felhívásokon keresztül tájékoztatás.
Szükséges erőforrások	Szűrővizsgálati személyzet, civilek

IV/1. Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Folyamatos tájékoztatás és figyelemfelhívás a trükkös csalásokra, azok megelőzésére.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A bűnelkövetők számára leginkább veszélyeztetett korosztály, gyakrabban válnak áldozatokká.
Célok - Általános megfogalmazás - rövid, - Középtávú, - hosszú távú időegységekre bontásban	Rövid távú: Minden időskorú ismerje meg a csalók által alkalmazott trükköket. Közép távú: Az időskorúak ismerjék meg a megelőzés módszereit. Hosszú távú: Hatékony védekezés.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- folyamatos tájékoztatás, figyelemfelhívás a trükkös csalásokra, azok megelőzésére - az idősek személyes környezetének védelmét szolgáló intézkedések bővítése
Részvevők és felelős	- Önkormányzat, rendőrség
Partnerek	- Önkormányzat, idősebb korosztály, rendőrség
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid táv: 2018. 12. 30.
	Közép táv: 2019. 07. 31.
	Hosszú távú: 2023. 06. 30.

Eredményességi mutatók (INDIKÁTOROK) és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Tájékoztatásokon résztvevők száma, polgárőrség
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Forrás hiány, pályázati források felkutatása Eddig nem ismert csalási trükkök Nem veszik komolyan a problémát a még áldozatul nem esettek részéről
Szükséges erőforrások	Önkormányzati és pályázati támogatások

V/1. Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Esélyegyenlőségi Nap megszervezése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A fogyatékkal élők problémáiról kevés az információ.
Célok - Általános megfogalmazás és - rövid, -középtávú, -hosszútávú időegységekre bontásban	Személyes találkozás a fogyatékkal élőkkel. Rövid táv: 2018. 12. 30.
	Közép táv: 2019. 07. 31. Hosszú távú: 2023. 06. 30.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Fogyatékkal élők és egészséges személyek találkozásának megszervezése.
Résztvevők és felelős	Esélyegyenlőségi munkatárs, intézményvezetők, fogyatékkal élők.
Partnerek	Orvos, védőnő, polgármester, esélyegyenlőségi munkatárs
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid táv: 2018. 12. 30.
	Közép táv: 2019. 07. 31. Hosszú távú: 2023. 06. 30.

Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Esélyegyenlőségi Nap létrejötte.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Fogyatékkal élők félelme a közösségi élettől.
Szükséges erőforrások	Alapítvány, civil szervezetek, önkormányzat

Jövőbeni probléma megoldásként az alábbi fejlesztéseket az önkormányzat pályázati forrásból valósítaná meg:

- megváltozott munkaképességű emberek munkaerő-piaci integrációjának elősegítése
- romák foglalkoztatásba ágyazott képzése
- védőháló a családokért
- ifjúsági programok támogatása
- komplex ifjúsági fejlesztések
- cselekvő közösségek – aktív közösségi szerepvállalás
- roma mentorhálózat fejlesztése
- fogvatartottak reintegrációja
- integrált gyermekprogramok szakmai támogatása
- integrált térségi gyermekprogramok
- komplex népegészségügyi szűrések
- szociális intézményi férőhelykiváltási szakmai koordinációs műhely kialakítása, a kiváltásra történő felkészítés és képzés biztosítása
- ápoló tanulók részére pályaválasztást támogató ösztöndíjas program
- gyermek sürgősségi, baleseti ellátás fejlesztése
- korai iskolaelhagyás csökkentése
- társadalmi felzárkózási integrációs köznevelési intézkedések támogatása
- ösztöndíj és mentorálási támogatás hátrányos helyzetű tanulóknak
- tehetségek Magyarországra

- *tanoda programok támogatása*
- *roma szakkolégiumok támogatása*
- *felsőoktatási mobilitás támogatása*
- *intelligens szakosodást szolgáló intézményi fejlesztések*
- *szociális humán erőforrás fejlesztése*
- *házi orvosi alapellátás humán erőforrásának fejlesztése*
- *egyházi oktatási infrastruktúrális fejlesztések*
- *iskolarendszer fejlesztése iskolaközpontok kialakításával*
- *testmozgást javító infrastruktúrális fejlesztések*

1. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

2. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

Megjegyzés: 2020-as felülvizsgált tábla:

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Tartós munkanélküliség visszaszorítása	180 napnál hosszabb idejű munkanélküliség, hátrányos megkülönböztetés, utazás költségei miatti nehézségek, a jövedelmi helyzet fokozott romlása, mentális problémák kialakulása	Munkaerőpiacra való visszatérés	-	Munkanélküliek felmérése, munkaügyi támogatások, állás kínálatok felkutatása, Kapcsolatfelvétel a munkaügyi központ ügyintézőjével. Részvétel az álláskeresési tanácsadásokon, a Munkaügyi Központ állás kínálatának helyben való közzététele, Bekapcsolódás a TKKI futó programjaiba Támogatott képzésekre jelentkezés, utazási támogatással Helyi cégek, vállalkozások munkaerő igényének felmérése	Önkormányzat	2022. 12. 31. (szombat)	A tartós munkanélküliek képzésen való minél nagyobb arányú részvétele A tartós munkanélküliek legalább fele elhelyezkedik	Pénzügyi erőforrás: munkaügyi pályázatból kapott támogatás Humán erőforrás: munkaügyi ügyintéző, képző intézmények, munkáltatók	intenzív kapcsolat fenntartása a Munkaügyi Központtal, állás kínálatok folyamatos frissítése
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	Települési egészség-és sportnap	A településen élő gyermekek alacsony számban vesznek részt az aktív sportéletben.	A gyermekek aktivitása, egészségtudatos életmódra nevelés, a mozgás fontosságára való felhívás pontosságára.		Sportnapok, családi vetélkedők	polgármester	2022. 12. 31. (szombat)	Részvételi arány kiértékelése, folyamatosan növekedő részvétel	Önkéntesek, egyesület, költségvetés	folyamatos frissítés
III. A nők esélyegyenlősége										
1	Mammográfiai szűrővizsgálatok	Kevés nő megy el önként szűrővizsgálatra	Az egészség megőrzése szűrővizsgálatokon		Ismeretterjesztés a nők és a fiatalok körében egyaránt,	házi orvos, védőnő	2022. 12. 31. (szombat)	A településen élő nők körében évről-	Szűrővizsgálati személyzet, civilek	folyamatos kapcsolattartás,

			keresztül.		kiadványokon és előadásokon.			évre emelkedő részvétel a szűrésen.		tájékoztatás
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	Folyamatos tájékoztatás és figyelemfelhívás a trükkös csalásokra, azok megelőzésére	A bűnelkövetők számára leginkább veszélyeztetett korosztály, gyakrabban válnak áldozatokká.	Rövid távú: Minden időszerű ismerje meg a csalók által alkalmazott trükköket. Közép távú: Az időszerűak ismerjék meg a megelőzés módszereit. Hosszú távú: Hatékony védekezés		Folyamatos tájékoztatás, figyelemfelhívás a trükkös csalásokra, azok megelőzésére. Az idősek személyes környezetének védelmét szolgáló intézkedések bővítése.	Önkormányzat, rendőrség	2022. 12. 31. (szombat)	Tájékoztatásokon résztvevők száma, polgárőrség	Önkormányzati és pályázati támogatások	folyamatos kapcsolattartás, tájékoztatás
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Esélyegyenlőségi Nap megszervezése	A fogyatékkal élők problémáiról kevés az információ	Személyes találkozás a fogyatékkal élőkkel		Fogyatékkal élők és egészséges személyek találkozásának megszervezése	Esélyegyenlőségi munkatárs, intézményvezetők	2022. 12. 31. (szombat)	Esélyegyenlőségi Nap létrejötte	alapítvány, civil szervezetek, önkormányzat	

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

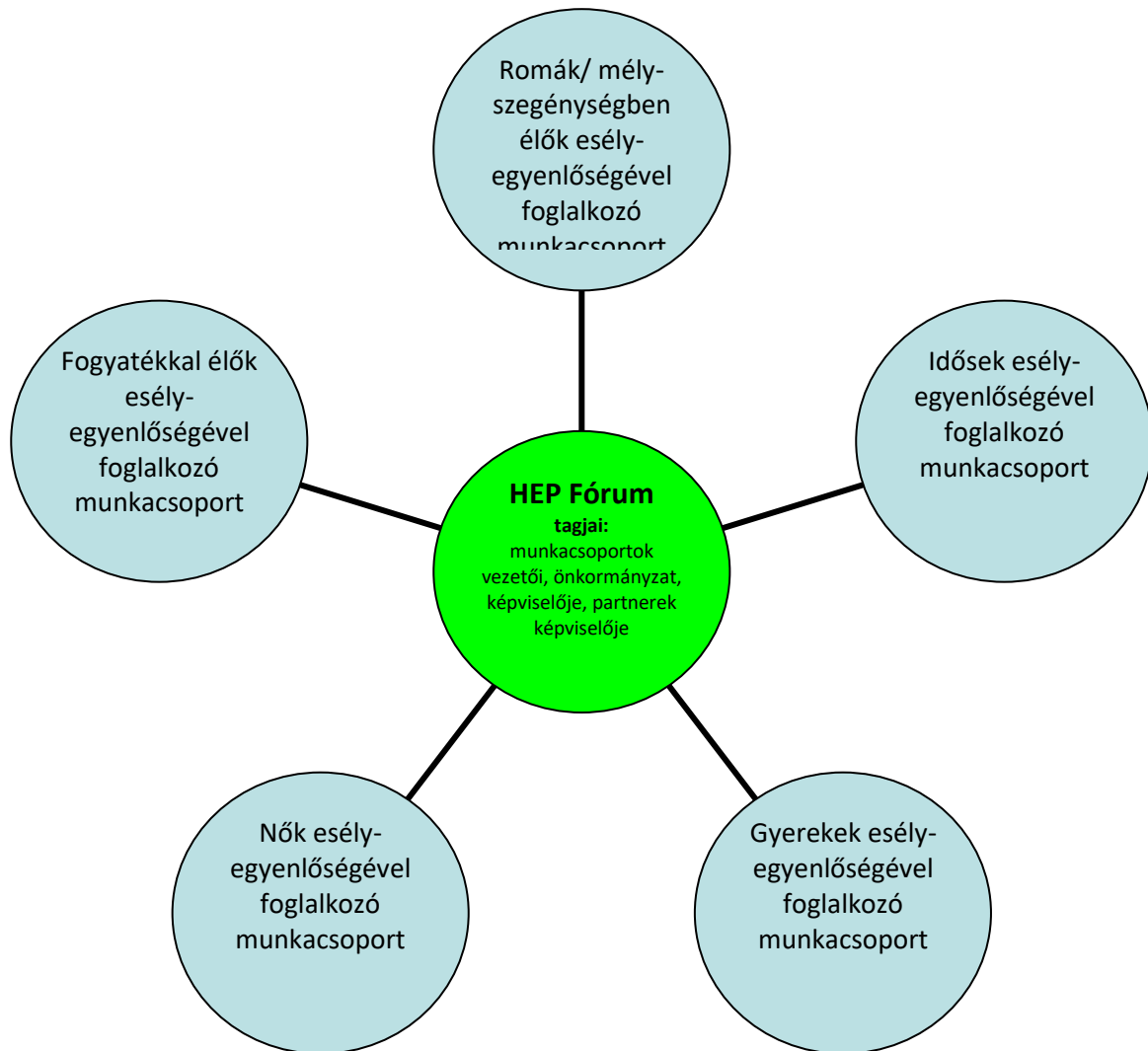
A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről dr. Varga Krisztina aljegyző felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

3. Tartósan beteg gyermekek tényleges számáról adatbázis létrehozása
4. Nők-munkahely/család összeegyeztetése
5. Az idősek életvitelének javítása, elszigetelődésének megakadályozása
6. KÉZMŰVES-KÖR létrehozása
7. Megváltozott munkaképességű személyek valós számának feltérképezése, helyben történő foglalkoztatásának szervezése
8. Fogyatékkal élő személyekről adatbázis létrehozása

1. számú melléklet - HEP felülvizsgálat Sorkifalud

HHH gyermekek - SORKIFALUD			
Sorszám	Név	Lakcím	Gyermekek
1.	-	-	-
2.	-	-	-
3.	-	-	-
4.	-	-	-
5.	-	-	-
6.	-	-	-
7.	-	-	-
8.	-	-	-
9.	-	-	-
10.	-	-	-

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A város/község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően város/község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és számú határozatával elfogadta.

Melléletek:

Dátum

Aláírás

A..... Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

HEP elkészítési jegyzék²

NÉV ³	HEP részei ⁴										Aláírás ⁵
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	

² Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

³ A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

⁴ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

⁵ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.